

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Maske

V predpustu često slišimo govoriti o maskah. Vsak otrok ve, kaj je maska in čemu služi ob raznih predpustnih prireditvah. Maskare imajo navado, da se s krinkami našemijo le v predpustnem času, mednarodna politika pa igra vedno pod krinko in le redko je občinstvu dano, da zagleda njen pravi obraz. Na mednarodnem političnem odru nastopajo skoraj vsi igralci v maskah in igrajo tako dobro svoje vloge, da milijoni in milijoni gledalcev sploh ne ločijo zakrinkanih vlog, prirejenih za občinstvo, od resničnih političnih ciljev. Na politični pozornici se zadnji čas posebno odlikujeta dva igralca, ki zaslužita občudovanje in priznanje; eden igra »ljubitelja miru«, drugi pa »boritelja za demokracijo«.

Uradno so danes vse vlade in vsi režimi po vsem svetu za mir. Kdo bi si upal trditi nasprotno! Za mir so Japonci, ki Kitajcem niti vojne niso napovedali, za mir so boljševiki, ki vzdržujejo revolucionarne organizacije po vsem svetu, za mir je kapital in III. moskovska internacionala. Za mir so vsi v svojih izjavah in poslanicah, ker dobro vedo, da narodi resnično ljubijo mir kakor resnično sovražijo vojno. Toda, če bi vsi oni, ki vodijo usodo narodov, bili odkritostno za mir, ali bi si potem mogli misliti, da imamo spricho vseh mirovnih proglašev že skoraj dve leti sredi Evrope na španskem polotoku eno najkrevnejših državljanskih vojn, kar jih pozna zgodovina? Ali naj verjamejo, da bi se mogočim velesilam vse do danes ne posrečilo ustaviti v Španiji prelivanja krvi, ko bi res vse iskreno hotele mir?

Toda do miru ne pride ne v Španiji in ne drugod po svetu, ker poznamo vsaj dva, ki miru ne marata: mednarodni revolucionarni boljševizem, ki bi hotel na razvalinah sedanjega reda ustoličiti svojo krvavo diktaturo, — in mednarodni kapital, ki prav tako hujska narod proti narodu in jih zapleta v vojne, da more vojna industrija delati tem večje dobičke. Ta dva navidezna nasprotnika igra ta v roki: oba sta žejna človeške krvi in oba si iz krvi kujeta svoj kapital. Oba sta preizkušena igralca v mednarodni politiki in sta za svoje krvave interese z ogromno propagando, ki jima je na razpolago, znala vpreči najsvetejša čustva narodov: svet mora verjeti, da gre izključno le za svobodo, za pravico, za kulturne pridobitve, za demokracijo... Zato so vse tovarne za orožje in strelivo v Evropi, v Ameriki in Sovjetiji polno zaposlene. Vojaške sile so iz nesrečne Španije napravile preizkuševališče za najstrašnejše iznajdbe moderne vojne tehnike. Vsak čas postavi kakav velesila v akcijo novo orožje: letala, tanke, topove, strojnice, nova obrambna sredstva, da preizkuša njih vrednost in napredek in da odgoneti, kaj je nasprotnik iznašel na istem področju. Toda vsi ti vojni stroji se ne preizkušajo na mrtvi snovi, ampak na človeku, na živem človeku, na mestih in pokrajinah brez bramb. O, vojna v Španiji bo še dolgo trajala! Mednarodno nadzorstvo okrog španskih meja že vestno skrbi za to, da vojskujoči se stranki dobivata približno enako pomoč iz inozemstva, da se krvava in tako zelo dobičkonosna igra ne konča prehitro.

O starih poganskih Rimljanih pripoveduje zgodovina, da so najrajši videli teči človeško kri. Ni je bilo stvari, ki bi jih bolj zanimala v gledališču ali v cirkusu. Za največjo zabavo so jim bili prizori, ki so kazali umiranje ljudi, če mogoče — pomor v velikih množicah. Cesarji so poznali nagnjenje občinstva in so mu zato servirali po cirkusih kar moč krvave prizore. Herod Agripa je naenkrat poslal v areno 1400 borilcev, da so se do smrti poklali pred gledalci, ki so tulili ob nasladi. Trajan je dal na razpolago naenkrat 10.000 sužnjev, da so jih pred občinstvom poklali gladiatori in raztrgale divje zveri. »Dopoldan«, pripoveduje Seneca, »mečejo ljudi pred leve in medvede, popoldan pa jih vržejo pred gledalce. Za vse, ki se bore v areni, mora biti konec — smrt. Z ognjem in mečem opravljajo to delo toliko časa, da je boljše izpraznjeno.«

Ko človek čita to rimsko »poezijo«, misli nehoti na današnji čas. Zdi se, da so ljudem čuti otropeli, le kri, človeška kri jih more še razdražiti. Saj večina niti ne opazi, da igra gledalca v krvavi areni, ko istočasno aranžerji hinavsko vpijejo: mir, mir, mir! Ostudna maska brezvestnih verižnikov s človeško krvjo.

Poleg igralca, ki tako mojstrsko igra »ljubitelja miru« dovršeno nastopa »boritelj za demokracijo«. Oba igralca sta od iste igralske družbe, največkrat sta prava rodna brata. — Masaryk je v enem svojih del zapisal, da je temelj resnične demokracije priznanje človekove duhovnosti. Le tam je mogoča prava demokracija, kjer oblast pa tudi vsak poedinec v svojem bližnjem gleda nosilca duhovne podstat, to je neumrlo dušo. Kajti šele ta daje človeku trajno vrednost in ga dela vrednega spoštovanja ter nosilca neodsvoljivih človeških pravic. Masaryk ni eicer s tem povedal nič novega, ampak bi mogel isto modrost zajeti iz krščanstva, ki je najvišje dvignilo človeka ravno v tem, da je nenehoma opozarjalo na neskončno vrednost njegove duše.

Koga pa slišimo danes najglasneje kričati

Tajinstven umor sovjetskega diplomata v Bukarešti

Butenko — žrtev sovjetske tajne policije

Bukarešta, 8. febr. b. Despotični sovjetski sistem se je spet omadeževal s krvjo. Znano je, da je Stalin med drugimi odpoklical tudi sovjetskega poslanika v Bukarešti Ostrovskega pod pretvezo, da spricho novega fašističnega režima v Romuniji diplomatski odnosi med to državo in sovjetsko Rusijo nimajo več pravega smisla. Pod to pretvezo pa se je skrival namen, da bi krvniški režim v Moskvi dobil Ostrovskega v svojo pest, da ga spravi s sveta ali pa deportira na mongolsko mejo, ker je postal Stalinu sumljiv kot opozicionalec. Ostrovski, ki je za to namero vedel, je odpotoval na Dunaj, kjer pa je zvedel, da tam v hotelu, v katerem se je nameraval nastaniti, čakajo trije zaupniki GPU. Zato je Ostrovski neznano kam odpotoval.

Sedaj pa se je iz Bukarešte zvedelo, da je skrivnostno izginil neki Butenko, mlad sovjetski diplomat, ki je vodil poslanstvo, ker so po odpotovanju Ostrovskega iz Moskve sporočili, da ga bodo nadomestili z novim poslanikom, a so se premislili. Zdaj pa je tudi Butenko izginil in že 40 ur ni o njem nobene sledi. Ko Butenka v ponedeljek ni bilo v pisarni, dasi je vedno prihajal prvi, so bili uradniki presenečeni. Vendar pa se je takoj pojavil sum, da se za tem skriva nekaj, kar je znano samo GPU. Baje je tudi Butenko osumljen ali pa ga dolžijo, da je Ostrovskega svetoval, naj se ne vrne v Moskvo, ker je bilo najbrž

edino njemu v poslanstvu znano, zakaj so Ostrovskega odpoklicali. Sofer ruskega poslanstva je stvar naznanil romunski policiji, ki zdaj stvar pridno preiskuje.

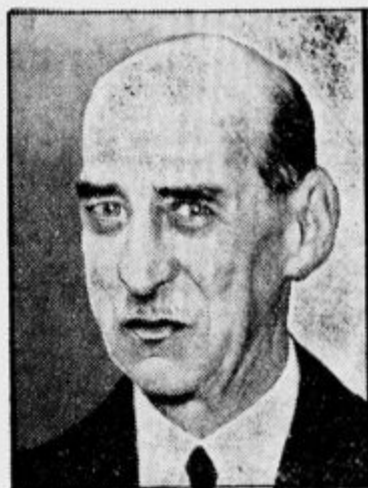
Zdi se, da se je Butenko v soboto zvečer podal v vilo sovjetskega arhitekta Piškova, ki je bil nedavno iz Moskve poslan v Bukarešto, da zgradi novo veliko palačo ruskega poslanstva, pa je sam bil pred par dnevi odpoklican v Moskvo. Zena Piškova pravi, da ji o Butenku ni ničesar znanega, oziroma, da ga sploh ni videla, toda zelo kompromitujoče je dejstvo, da je policija našla na stopnicah v vrtu vile sledove človeške krvi. Policija je zaslila tudi postrežnico Butenka, ki je izjavila, da ne ve, kako je njen gosposdar izginil, da pa ga je že pred časom opozorila, da mu preti velika nevarnost. Postrežnico so pridržali v zaporu, da natančneje izvedo, kakšna nevarnost naj bi to bila.

Osebe ruskega poslanstva skuša zadevo razlagati tako, kakor da je Butenko imel kakšno ljubzensko afero. Romunska policija pa temu ne veruje, ker Butenko ni bil prijatelj sentimentalnih zadev, pač pa se množijo znaki, da ima tudi tu svoje prste vmes zloglasna GPU. Policija je prepričana, da gre za umor, in išče truplo.

Bukarešta, 8. februarja. AA. Policija je vso noč intenzivno delovala, da bi pojasnila, kako je mogel ruski odpravnik poslov Teodor Butenko ta-

ko tajinstveno in nenadoma izginiti iz Bukarešte. Policijski organi so zaslili šoferja sovjetskega poslanstva, služkinjo in vratarja vile, v kateri so včeraj še opazili odpravnika poslov, niso mogli pa dognati nikakih novih momentov. Izdan je bil uradni komunike, ki pravi, da romunska vlada ne more vzeti nikake odgovornosti za ta incident, ki je nastal očitno zaradi sovjetskih internih zadev.

Princ Nikolaj oče kneginje Olge umrl v Atenah

Belgrad, 8. febr. AA. Davi ob 10.15 je v Atenah preminil grški princ Nikolaj, oče njunega kraljevskega visočanstva kneginje Olge. Umrli je v prisotnosti žene princeze Jelene, Nj. kr. Vis. kneginje Olge in Nj. Vel. kralja Jurija. Vojvoda in vojvodkinja Kentska, ki sta na poti iz Monakove v Atene, ta čas še nista prispela. Pokojni princ Nikolaj je obel za poopnjenjem žil, zaradi katerega so nastopile težave v obistih.

Grški princ Nikolaj se je rodil kot tretji sin kralja Jurija I. in kraljice Olge 22. januarja 1872 v Atenah. Njegov ded je bil danski kralj Kristijan IX. Njegova mati pa je bila vnukinja ruskega carja Nikolaja I. ter hčerka velikega vojvode Konstantina, brata ruskega carja Aleksandra II.

Že kot dečka so princeza Nikolaja poslali v vojaško šolo. Pozneje se je specializiral v topništvu. V topniški stroki je princ Nikolaj dosegel vse oficirske čine do divizijskega generala. Za časa balkanske vojne je bil solunski guverner. Poročil se je v Carskem selu z veliko kneginjo Jeleno Vladimirovno, hčerko velikega kneza Vladimira, sina carja Aleksandra II., dne 29. avgusta 1902. Pokojni princ Nikolaj je imel tri otroke. Nj. Vis. kneginjo Olgo, rojeno leta 1903 in poročeno z Nj. kr. Vis. knezom namestnikom Pavlom, princezo Elizabeto, rojeno leta 1904 in poročeno z grofom Tering-Jetenbachom, ter Marino, rojeno leta 1906 in poročeno z vojvodo Kentskim.

Pokojni princ Nikolaj pa se ni zanimal le za svoj vojaški poklic, temveč v veliki meri tudi za umetnost. Sam je bil slikar prav velikega talenta in često je razstavljal svoje pokrajine in portrete v Parizu. Med njimi je bilo tudi mnogo slik z jugoslovanskimi motivi. Mnogo se je bavil tudi s književnostjo ter je napisal v grščini več gledaliških del. V angleščini, ki jo je obvladal prav tako dobro kakor grščino, je napisal in izdal svoje spomine, ki podajajo nekaj zanimivih momentov o vladanju njegovega očeta kralja Jurija I. Pokojni princ Nikolaj je bil stric sedanjega grškega kralja Nj. Vel. kralja Jurija II., sina njegovega brata Konstantina I.

Belgrad, 8. febr. m. Nocoj ob 8.25 je odpotoval v Atene na pogreb očeta kneginje Olge knez-namestnik Pavle.

Zagrebska vremenska napoved. Megleno. Zemunska vremenska napoved. Pretežno vedro, zjutraj megla po vsej državi, razen na jugu, kjer bo vreme nekoliko oblačno.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, zjutraj megleno, čez dan se bo z zapada močno pooblačilo.

Nesreča ruskega letala

Ubitih je 13 oseb

Moskva, 8. febr. AA. (Havas.) Velika ruska zračna ladja »SSSR 6« se je ponesrečila pri Kantalaku. Zračni ladji je poveljeval letalec Godovančev. To je bil poskusni polet iz Moskve v Murmansk. S to zračno ladjo so nameravali delovati pri reševanju Papaninove skupine. Strojnikovi menijo, da je zračna ladja udarila ob vrh hriba. Ubitih je 13 oseb.

O katastrofi ruskega zrakoplova »SSSR 6« so se zvedele še naslednje podrobnosti: Kakor pričajo radiogrami, je zrakoplov letel povsem v redu vse do trenutka, ko se je ponesrečil. Od časa do časa je poveljnik Godovančev dajal svoja poročila, pa tudi s kopnega so zasledovali njegov polet. V nedeljo, 6. februarja, ob 20 so ljudje ob obali Belega morja 19 km daleč od

Kandalavce opazili zrakoplov, kmalu pa jim je izginil izpred oči in se skril za oblake. Ljudje pa so še nekaj časa čuli ropot motorjev. Ko se je zvedelo, da je nastala katastrofa, so se takoj začela reševalna dela. Včeraj zjutraj je skupina reševalcev, ki se je odpravila s samimi in psi v smer, v katero je zrakoplov iznad Kandalavce odplul, 18 km zapadno od omenjenega kraja našla ruševine zrakoplova. Poveljnik Godovančev in njegov namestnik Kulavin sta bila mrtva. Nesreča pa je zahtevala še nadaljnjih osem žrtev. Med njimi je tudi tretji kapitan Riciand. Četrty kapitan Počekin in mehanika Novikov in Burmakin so bili laže ranjeni. Inž. Justinovič in Volovjev ter mehanik Madjunin pa so ostali nepoškodovani.

Hud poraz rdečih pri Teruelu

Nacionalisti so zajeli velik vojni plen

Salamanca, 8. febr. AA. Uradno poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva poroča, da nacionalisti prodirajo naprej v odseku Alambra. Nacionalistične čete so zavzele celo vrsto novih postojank in so sedaj gospodarji nad mestovi pri Villa Albe čez reko Alfambra. Nacionalisti so obkolili in uničili dva rdeča bataljona. Pri Torre Carsel se je nacionalistom predalo 2000 miličnikov. V nekem drugem odseku se je nacionalistom predalo 3000 miličnikov z brigadnim generalom in 28 častniki na čelu. Nacionalisti so zaplenili ogromen vojni material. Med drugim so zaplenili tudi 13 velikih skladišč orožja in živeža. V letalski bitki so nacionalisti sestrelili 8 sovražnih letal. Letala so močno sodelovala pri preganjanju sovražnikov. Uničila so več sovražnih tovornih avtomobilov. Po dosedanjih podatkih nacionalističnega vrhovnega poveljstva so samo letala ubila nad tisoč sovražnikov. V zadnjih treh dneh so nacionalisti zavzeli 168 večjih in manjših sovražnih postojank.

Gijón, 8. febr. AA. Nacionalistični radio v Gijónu objavlja, da so nacionalisti na teruelski fronti poslali v ozadje nad 4000 ujetih miličnikov, ki jih je vodil poveljnik brigade. Na čelu te brigade je bilo tudi več političnih komisarjev in številni častniki. Nacionalisti so zaplenili 9 topov, 200 strojnice, 46 poljskih topov, 400 lahkih strojnih pušk, številne tovorne avtomobile in mnogo vojnega materiala. Sestrelili so 11 letal.

Saragosa, 8. febr. c. Nacionalisti poročajo, da je bila bitka ob reki Alfambri najstrašnejša v vsej španski državljanski vojni. Nacionalisti so zavzeli ozemlje v ploščini 350 kv. km in 20 vasi. Nacionalisti so popolnoma uničili pet rdečih divizij in je na bojišče obležalo do 50.000 vojakov.

Zaplenili so vojni material treh armadnih zborov. V teh bitkah so nacionalisti izgubili 3500 mož.

Zaragoza, 8. februarja. AA. Na reki Alfambri se je razvnela bitka, ki jo smatrajo za najhujšo in najbolj krvavo v španski državljanski vojni. Nacionalisti trde, da so zavzeli 350 kv. km, na katerem leži 20 vasi in 145 utrdb, da so poglali v beg pet republikanskih divizij in zaplenili velike množice vojnih potrebščin, ki so pripadale trem armijskim zborom. Skupne izgube republikancev na teruelski fronti cenijo sedaj na 50 do 70 tisoč ljudi. Izgube nacionalistov pa ne dosega niti dvajsetega dela omenjene številke.

Poročilo rdečih

Barcelona, 8. febr. AA. (Havas.) Po zadnjih vestih iz Teruela se nadaljuje krvava in huda bitka na Sieri Palomeri. Nacionalisti še naprej napadajo s številnimi letali, ki obsipavajo strelske jarke z bombami in z ognjem iz strojnice. Vendar pa se republikanci obupno branijo, topovi pa grme brez prestanka, in vojaški krogi so popolnoma mirni.

London, 8. febr. AA. Reuterjev dopisnik izve, da so vesti o tajnem umiku italijanskih prostovoljcev iz Španije pretirane. Iz Španije se je domov vrnilo samo večje število invalidov, doslej pa še ni nič opaziti, da bi odšlo večje število prostovoljcev iz Španije. Italijansko poročilo samo je uradno izdalo, da je sedaj v Španiji 40.000 prostovoljcev. V spodnji zbornici je včeraj Eden odgovoril nekemu poslancu, da do sedaj še nima nobenih dokazov, da Mussolini pripravlja v bližnji bodočnosti odhod še več italijanskih čet v Španijo.

da bi lažje prevarali ljudi o svojih pravih namelih. Maska, ki služi za slepilo političnim ciljem.

Spricho teh in še drugih političnih ter moralnih krink so naše predpustne maskarade kaj nedolžna igra. Ljudje si natikajo krinko, da bi vsaj nekoliko ur veljali za nekaj drugega, kar so v resnici. Siromašen ljubimec se spremeni v bogatega kavalirja, tepec v modrijana, bankir v prosjaka. To je krinka za en večer, za eno noč. Bolj tragično je, da so nekateri vse življenje prisiljeni živeti pod krinko. Oni, ki mora dan za dnem, večer za večerom zabavati druge in kazati razigran obraz, ko pa mu srce poka od skrite bolečine. Drugi, ki živi dvojno življenje: eno življenje kreposti za javnost in drugo skrito med štirimi stenami. Tretji, ki leta in leta hlina

čustva, ki jih v srečo že davno ni ali jih sploh nikdar ni bilo. Zopet četrti, ki glumi neugnane razkošneža in veseljaka, a bi se v resnici hotel spočiti, tako spočiti, da bi zatisnil oči in se nikdar več ne prebudil. Peti, ki hlina ravnodušno brezbriznost do najglobljih življenjskih vprašanj, ki mu v dolgih, belih nočeh gladoja dušo. Šesti, ki ga sili poklice, da je slehernemu na najljubše uslugo in preprijazno zanimanje, čeprav je ves svet za njega prazen, ker mu manjka eno, edino človeško bitje itd. Kaj bi tu naštevati primere, ko pa bi vrsta življenjskih mask morala iti v brezkončno število. Dobro je, da je človek tako prilagodljiv in lahko smo srečni, da ne čitamo misli in čustva vseh sre. Mirno moremo reči, da bi nam večje spoznanje in tem pogledu ne prineslo tudi večje sreče. Drin

Pravoslavni arhierejski zbor in konkordat

Izjava v „Glasniku srbske pravoslavne patriarhije“

Belgrad, 8. februarja. AA. Glasnik srbske pravoslavne patriarhije je v svoji izredni številki dne 8. t. m. objavil naslednjo izjavo:

Sveti arhierejski sabor, ki je bil sklican na izredno zasedanje, 22. januarja t. l. je med drugim razpravljati tudi o vprašanju zakonskega načrta o konkordatu, ki je bil podpisan med kraljevine Jugoslavije in Vatikanom dne 25. julija 1935. Proučil je vse merodajne izjave, ki so bile doslej podane, ter uradne akte g. predsednika in posameznih članov kraljevske vlade o tem predmetu, in sicer:

1. Izjavo g. predsednika kraljevske vlade z dne 27. oktobra 1937, Zaup. št. 22.490, ki je bila poslana zastopniku predsedništvu sv. arhierejskega sabora in ki se glasi:

Ker je bil v Narodni skupščini sprejet načrt zakona o konkordatu, bi ga bilo treba sedaj predložiti v rešitev senatu. Še istega dne, 23. julija, ko je bil konkordat sprejet v narodni skupščini, sem izjavil, da moramo mi vsi zleteti, da bi bil konkordat sprejet v lepšem in pomirljivešem ozračju med narodom. Tedaj sem zaključil svojo izjavo s tem, da kraljevska vlada konkordat ne bo takoj predložila senatu v nadaljnjo obravnavo. Glede konkordata se prilike niso spremenile v tej smeri, da bi tudi jaz moral spreminiti svoje stališče, ki sem ga podal pred dvema mesecema. Kraljevska vlada vztraja pri tem svojem stališču, vendar zakonskega načrta o konkordatu ne bo predložila v razpravo in rešitev. Sličevo obvestilo sem poslal tudi predsedniku senata. Senat je na osnovi te moje izjave na svoji seji dne 19. t. m. sklenil, da se zakonski načrt o konkordatu s sveto stolico prenese na novo senatsko zasedanje. Po tem takem je v smislu določb ustave in zakona o poslovnem redu ta zakonski predlog odpadel.

2. Razpis notranjega ministrstva z dne 24. novembra 1937, Zaup. št. 59.706, ki je bil poslan vsem banovinom, in ki se glasi:

Dne 10. novembra je bila objavljena v dnevniki izjava gospoda predsednika ministrskega sveta, da konkordat med kraljevino Jugoslavijo in Vatikanom, ki je bil izglasovan v narodni skupščini, ne bo predložen v rešitev senatu. Za tem je bilo na seji senata dne 19. oktobra na pobudo kraljevske vlade sklenjeno, da se konkordat prenese na naslednje zasedanje. Tako je bil konkordat, ki je bil izglasovan v narodni skupščini, odložen definitivno z dnevnega reda in se ne bo več predložil. Čeprav pa so bile izjave in odredbe pristojnih faktorjev o odstopitvi konkordata z dnevnega reda in objavljeni v tisku, se vendar od določenih strani javno trdi, da konkordat ni bil definitivno odložen z dnevnega reda in da se bo pričel spet obravnavati, čim se bodo prilike spremenile. Takšne neresnične trditve se čujejo tudi na raznih zborovanjih in sestankih in jih podajajo ter širijo večinoma nasprotniki sedanjega režima, ker pa ne razpolagajo z argumenti za resnejšo kritiko delovanja kraljevske vlade. Dostavljamo vam gornje, da bi se narod mogel točneje obvestiti o tem važnejšem vprašanju in da neke pripadniki pravoslavne vere ne bi bili v zmoti, ter vam priporočamo, da s tem v skladu z

lokalnimi prilikami in potrebami poučite podrejene vam občinske uprave in jim priporočite, da o tem obvestijo občinske odbore, ki bodo dolžni obvestiti ljudstvo, da je konkordat definitivno odložen z dnevnega reda in da se senatu vobče ne bo predložil v obravnavo.

3. Izjavo notranjega ministra v govoru na 22. seji finančnega odbora narodne skupščine, dne 29. decembra 1937, ki se glasi:

Na razpravo o konkordatu mi vobče ne mislimo. Moje osebno mnenje je, da se stari konkordat ne more ponovno predložiti in nihče med nami na to tudi ne misli. Konkordat je ustvaril močno stanje in predlog zakona je sedaj odpadel. Stojadimovič, Korošec in Spaho ne bodo predložili narodnemu predstavništvu ne starega konkordata, ne starega popravljene, ne novega in vobče nikakršnega konkordata. To bo razumel vsakdo, ki je vsaj nekoliko politik.

Sv. arhierejski sabor je upošteval, da kljub navedenim merodajnim izjavam obstojajo še mneneja, da te izjave niso popolnoma zadovoljive in je zato tudi sam smatral za potrebno, da s svojega zasedanja zahteva od kraljevske vlade točno sporočilo, da je konkordat zares odložen z dnevnega reda in da je odpadel. Tako sporočilo je poslal

g. predsednik vlade sv. arhierejskemu saboru s svojim aktom dne 28. januarja 1938 pod strogo zaupno št. 2097, ki se glasi:

Da bi ne bilo več nikakega dvoma, v imenu kraljevske vlade ponovno izjavljam, da je ta in tak zakonski načrt zares definitivno odložen s dnevnega reda.

Na ponovno zahtevo sv. arhierejskega sabora je g. predsednik kraljevske vlade s svojim aktom, poslanim sv. arhierejskemu saboru 1. februarja 1938, pod zaupno št. 1861 izpolnil svojo izjavo z naslednjimi besedami:

Čast mi je potrditi prejem vašega pisma št. 22 z dne 31. (18.) (druga številka je datum po pravoslavnem kolendarju op. ur.) t. l. in v imenu kraljevske vlade izjavljam:

1. Da ta in ta konkordat z Vatikanom ne bo več predložen narodnemu predstavništvu v zakonitev in 2. da bo kraljevska vlada pri vsakem bodočem urejanju svojih odnosov z Vatikanom in pri ureditvi položaja rimske katoliške cerkve v kraljevini Jugoslaviji v polni meri spoštovala in izvajala po državni ustavi zajamčeno načelo o enakopravnosti vseh veroizpovedi, ki so v naši državi po zakonu priznane.

Sv. arhierejski sabor je vse zgoraj obrazloženo vzel v poštev in je soglasno ugotovil, da omenjene uradne izjave nudijo zadostno jamstvo da je ta in ta konkordat z dne 25. julija 1935 leta dejansko odložen z dnevnega reda in odpadel ter da ne bo več predložen narodnemu predstavništvu v zakonitev, ter je vse to soglasno sprejel na znanje.

O tem je treba preko arhierejskega arhiereja obvestiti duhovščino in narod.

Domači odmevi

V rdečo Španijo v šolo

Dr. Dragoljub Jovanović, ki je v Parizu menda že obiskal vse voditelje francoske ljudske fronte, se je sedaj namenil v deželo, kjer je komunizem še mnogo bolj krič kot v Parizu — v rdečo Španijo. Šel je torej po isti poti kakor toliko »prostožolcevi«, naših izseljencev: skozi Francijo, po zvezah francoskih komunistov. Predsednik rdeče španske vlade Negrin mu je poslal brezplačno železniško karto in še druga sredstva za pot mu je dal. Dr. Jovanović se je najprej ustavil v Barceloni, da je z ostalo »jugoslovansko delegacijo« prisostvoval seji španske delavske zbornice, ki je bila 3. februarja. Menda namerava obiskati tudi »prostožolce« iz Jugoslavije, ki se bore za komunistično Španijo. Da nas le ne bi po povratku proglasili za upornike, če ne bomo hoteli iti pod njegovo peto. Pravo deželo si je izbral za svojo šolo.

Z zvonika je padel

Brežice, 8. februarja. V prijazni vasi Cerina v občini Čatež pri Brežicah se je zgodila danes ob 11 dopoldne huda nesreča, katere žrtev je postal 33 letni družinski oče Kolar Jožef iz Cerine, ki je nekaj ur po nesreči podlegel poškodbam v javni bolnišnici v Brežicah, kamor so ga takoj po nesreči prepeljali. Pokojni Kolar je nedavno kupil na Cerini neko zgradbo, v kateri je bil svojačasno samostan. Poleg gradiča, kakor bi stavbi lahko rekli, je tudi manjša kapela s stolpom v višini 12—15 m. Pokojni je bil izučen zidar in je stavbo od časa do časa popravljil in preurejeval. Te dni je popravljal tudi stolp in nesreča je hotela, da je danes dopoldne strmo glavl z njega in dobil hude notranje poškodbe, katerim je kmalu podlegel. Pokojni je priletel v loku s stolpa in obvisel na trebuhu na bližnji leseni ograji. Pokojni Kolar, ki je bil priden delavec in skrben družinski oče, zapušta ženo in tri ne-doletne otroke. Huda nesreča je vso okolico globoko pretresla in vsi sočustvujejo s težko prizadetimi svojci.

Zanimivo planinsko predavanje

V Delavski zbornici je prednočnim predaval o poljskih ekspedicijah v eksotična gorovja g. Jan Stolarski iz Krakova. Predaval je v slovensčini. V uvodu nam je v besedi in sliki predstavil poljski alpski center, Visoke Tatire, krasno pokrajino, ki jo Slovenci še zelo malo poznamo. Lepi vrhovi, kratke, strme granitne stene, obširne krnice in čudovita jezera. Visoke Tatire so zelo podobne našemu Durmitorju. Nato je prešel na poljski ekspediciji v Kavkaz in na Visoki Atlas; obe je označil le bežno, saj je bil po naslovu glavni del njegovega predavanja posvečen dvema ekspedicijama v argentinske Ande. Prva ekspedicija se je posvetila raziskovanju skupine La Ramada. Zavzela je več nad 6000 metrov visokih vrhov, med njimi 6800 metrov visoki Mercedurio. Po novi smeri se je vzpela tudi na Aconcagua, ki je visoka nad 7000 metrov. Ta ekspedicija se je v Andah mudila leta 1935. Leta 1936 pa je odšla druga ekspedicija, ki si je dala nalogo, da razišče in alpinistično otvori dotlej še neraziskani del argentinskih And. Szepepanski, Pariski, Oszijski in Narkiewicz so zavzeli Nevado Pissis, Olo de Salado, Almo Negro, raziskali skupino Tres Prusses, nato pa se vrnila na izhodisce v Tres Jebradas. Po mnogih naporih se je poljska odprava vkrcala v Buenos Airesu in vrnila na Poljsko. Za letoš se Poljaki odpravljajo na Hindukus.

Te poljske odprave so znanstveno-alpinističnega značaja. Na pot gredo znanstveniki, ki so alpinisti. Geolog, meteorolog, zdravnik, topo-

graf. Ekspedicijo financirajo poljska ministrstva za vojno, za zunanje zadeve, za prosveto, za telesno vzgojo. Prispevke pa pošiljajo tudi vse podružnice in društva, ki so včlanjena v osrednji poljski alpski organizaciji, v »Poljskem tatranskem društvu«. Stvar je prilično, da naše razmere kar neverjetno in — nemožno — draga. Okrog 200.000 din je stala ekspedicija, sestojela iz štirih oči, kljub temu, da sta argentinska vlada in argentinski Touring-Club poskrbela, da so udeleženci dobili prevozna in prenosna sredstva zastoj.

Seja skupščine

Belgrad, 8. febr. m. Današnja seja narodne skupščine se je začela ob 6. Predsedoval in vodil jo je predsednik skupščine Franjo Markić. Poslanec Radislav Vučetić je predložil skupščini zakonski načrt o podelitvi odškodnine kmetom za odvzeto živino in drugo v vojaške namene v vojni. Pravosodni minister je sprejel nujnost. Nato je bil izvoljen odbor za proučevanje gornjega zakonskega osnutka. Od Slovencev je v odboru poslanec Karel Gajšek.

Nato so prešli na dnevni red: na pretres zakona o ustanovitvi novih okrajnih in okrajnih sodišč. Govoril je pravosodni minister Simonović, ki je dal krajši pregled unifikacije naše zakonodaje. Nato je v razpravi o tem zakonu govorilo več poslancev. V času, ko to poročamo, seja še traja.

Belgrad, 8. febr. m. Skupščinski verifikacijski odbor je imel danes popoldne sejo ter je sklenil, da pozove namesto umrlih poslancev v Narodni skupščini njihove zastopnike. Verifikacijski odbor je verificiral mandate vseh ted namestnikov.

Belgrad, 8. febr. m. Predsednik vlade dr. Stojadinović je noč v Narodni skupščini sprejel deputacije grafičnih delavcev, knjigovozne, delegatov zbornice za TOI, Pen-klubov in društva »Šola in dom«. Predsednik vlade je pazljivo poslušal izjavljana posameznih govornikov in je deputaciji zagotovil, da bo storil vse, da se njihove upravičene želje in zahteve upoštevajo.

Izpiti za betonska dela

Belgrad, 8. febr. AA. Minister za trgovino in industrijo je na podlagi vlog posameznih obrtniških zbornic dal pojasnilo o načinu, kako polagati dopolnilni izpit za betonska dela v smislu čl. 9. odredbe o obsegu in porazdelitvi gradbenih del. Po tem pojasnilu je z določbo točke 2. čl. 20. pravilnika o obsegu in porazdelitvi gradbenih del predvideno, da morajo mojstri, zidarji v roku dveh

Drobne domače in tuje

Horthy na Poljskem

Varšava, 8. februarja. AA. (Stefani) Lov v Bjalovicah, na katerem sta bila tudi predsednik republike Moscicki in regent Horthy, je trajal večeraj od jutra do večera. Regent Horthy in predsednik Moscicki ostaneta še danes v Bjalovicah, v sredo zjutraj pa odpotujeta v Varšavo, kamor prideta ob 14. Na postaji v Varšavi bo regenta Horthyja pozdravil tudi italijanski veleposlanik. Zunanja ministra Beck in Kanya prideta v Varšavo že danes in bosta nadaljevala s svojimi političnimi razgovori. Glavno mesto Poljske se pripravlja z velikimi svečanostmi na sprejem gosta in voditelja prijateljske države.

Belgrajske vesti

Belgrad, 8. febr. m. Danes popoldne je priredil šef Centralnega prebirača dr. Kosta Luković pri Srbskem kralju banket na čast pevskemu zboru angleških častnikov. Na banketu, ki mu je prisostvoval tudi belgrajski župan Ilić, je imel lep pozdravni govor dr. Luković, v katerem je naglasil lep pomen pesmi v mednarodnem zblizanju. Predsedniku pevskega zbora je nato izročil lepo izdelan almanah slovenskih, hrvaških in srbskih narodnih pesmi. Pevski zbor angleških častnikov potuje iz Belgrada še v Sofijo, Bukarešto in v Varšavo.

Belgrad, 8. febr. m. V bruseljskem bojevnem domu bo 20. t. m. slovesno odprta jugoslovanska dvorana, ki jo je okrasilo z našimi vojnimi trofejami Združenje jugoslovanskih častnikov in bojevnikov.

Belgrad, 8. febr. m. Med belgrajskimi mesarskimi pomočniki in mesarji je prišlo te dni do spora, ker mesarji niso upoštevali zahtev mesarskih pomočnikov. Mesarski pomočniki so stopili v stavko, ki traja sedaj že dva dni. Pogajanja med pomočniki in delodajalci se nadaljujejo ter bodo najbrže končana v najkrajšem času.

Belgrad, 8. febr. m. Iz Hercegovine poročajo, da divljajo v tamošnjih krajih veliki sneženi viharji, zaradi katerih je med Hercegovino in Dalmacijo prekinjen vsak avtobusni promet.

Belgrad, 8. februarja. AA. Davi je imel ozi klubski odbor poslanskega kluba JRZ svojo sejo, ki je trajala od 11. do 12. ure. Seji je predsedoval

Devet križev Fr. Lebarja

Gospod Franc Lebar, oče m. Hildegarda, uršulinke v Ljubljani, in gđc. Anice Lebarjeve, znane pedagogske pisateljice ter neutrudne organizatorke, slavi danes 90. letnico svojega življenja. Častiljivi starček je še kar krepak in se je rad dal fotografirati na prostem, čeprav je bilo precej mrzlo. Gospod Franc Lebar se je rodil 9. febr. 1848. v Lukovici, kjer je bil njegov oče postiljon. Kakor pravi jubilar, pa današnji postiljoni niso več takšni, kakor so bili tedaj. Tedaj so imeli rumeno uniformo, hrabre hlače in osterle na nogah. Bili so torej kar v redu oblečeni. Jubilar, ki ga odlikuje izvrsten spomin za vso dolgo dobo nazaj do njegovih otroških let, se spominja, da je njegov oče vozil še cesarja Franca Jožefa in njegovega brata nadvojvodo Maksimilijana, ko sta potovala v Piacenzo. Doma so bili štirje otroci, od katerih živi le še 7 let mlajša sestra Fraciška, vdova Legat. Oba živita pri gđc. Anici Lebarjevi. G. Franc Lebar se je učil krojaštva v Mekinjah, nato pa je doma pričel s svojo obrtjo. V farni cerkvi na Brdu je bil 43 let neprestano cerkvenik. Vsak dan je zvonil in opravljal druga cerkvena dela. Ko se je poročil, mu je njegova žena darovala 7 otrok, od katerih pa so trije dečki in dve deklici kmalu umrli, dve hčerki, sedanjo m. Hildegardo in pa Anico je dal študirati. Bil je ves čas varčen mož, ki je znal obrtni vsak kraja, samo da je svoji hčerki lažje preiskrbel. Na Brdu je služil pod petimi župniki, od katerih živi samo še sedanji g. župnik Slak, ki je tudi že v visokih letih. L. 1916., eno leto potem, ko mu je žena umrla, se je preselil v Ljubljano, pa še tu je dolgo časa delal. Še zdaj bi živel, samo da bi si prignol dolg čas, ki ga brez dela ne more, toda nagajajo mu oči.

Osebnost je poznal skofe Vidmarja, Gogala, Pogarčarja, Missio-Jegliča, kateremu je še živel, in sedanjega škofa Rožmana. Dr. Janez Ev. Krek je bil večkrat pri njem na Brdu in pa mnogo duhovnikov, od katerih pa je sedaj le malo živih. Tudi pokojni prelat Tomo Zupan ga je še leto dni pred svojo smrtjo obiskal v Ljubljani.

Se sedaj stalno bere »Slovenca« vsak dan, ter celo svojo hčer Anico opozarja na važnejše članke v »Slovencu«. Sliši tudi dobro. Vsako nedeljo in vsak delavnik, kadar je lepo vreme, gre k maši v šempetrsko cerkev.

Dobremu krščanskemu možu, živi prič vseh dogodkov v zadnjih dobrih 80 letih, želimo, da bi v zdravju in vdanosti v Boga dočakal skrajno mejo človeškega življenja.

let po objavi pravilnika napraviti pred posebno izpitno komisijo izpit za betonska dela, da bi si tako lahko pridobili pravico za betonske gradnje. Ker se pa lahko zgodi, da se kdo izmed kandidatov pravočasno prijavi izpitu, a se izpit ne more dovršiti ali vobče vršiti pred 21. marcem t. l. je v smislu pojasnila trgovskega ministra dovoljeno, da se do 21. marca predlože prijave za izpit. Cilm izpitna komisija tako prijavo prejme, sme odrediti, da se izpit napravi tudi po tem roku. Izpit pa se mora napraviti najkasneje v šestih mesecih, računajoč od 21. marca t. l. dalje.

JNS in „ljudska fronta“

»Hrvatski dnevniki se močno razburja zaradi našega poročila iz Pariza, da tam Bogoljub Jevtić in Dragoljub Jovanović s francoskimi voditelji »ljudske fronte« kujejo načrte, kako bi se kaj takega ustanovilo tudi pri nas in da nameravajo v to zvezo povabiti tudi dr. Mačka »Hrv. dnevnik« pravi, da je vse to le senzacija. Mi prav radi verjamemo, da je ves pojav »ljudske fronte« po tolikih izjavah z najmerodajnejše strani za dr. Mačka in njegovo skupino le senzacija, oni take opore ne potrebujejo. Poročilo pa je bilo pisano pod vidikom JNS, ki je v mnogo huji zadržni in vse bolj išče, kako bi se rešila. Naj »Hrv. dnevnik« vendar ne misli, da je JNS toliko načelna, da se ne bi naslonila tudi na dr. Mačka ali kogarkoli, od katerem bi si opomogla. Najbrž dr. Maček po JNS ne čuti take potrebe kakor ona po njem.

podpredsednik poslanskega kluba Jevem Tomić. Na tej seji so razen o tekočih vprašanjih razpravljali in sklenili, da bo v imenu skupine JRZ nastopil pri načelni proračunski debati kot glavni govornik Oton Gavrilović. (Iz predsedstva poslanskega kluba JRZ.)

Dubrovnik, 8. febr. m. Danes je bila v Dubrovniku slovesno izročena prometu nova avtomatska telefonska centrala, ki zajema celo mrežno skupino od Stona in polotoka Pelješcu do Zelenice v Boki Kotorski in do Trebinja v Hercegovini.

Ostale vesti

Pariz, 8. febr. b. »Matine« poroča iz Berlina, da bo poljski zunanji minister Beck meseca marca obiskal Rim.

Moskva, 8. februarja. AA. (Havas) Ledena plošča s štirimi člani sovjetske polarne skupine pluje sedaj vzdolž spodnje obale Grenlandije. Papinova skupina nadaljuje svoje znanstveno delo in po radiu pošilja svoja poročila.

Newyork, 8. februarja. AA. (Havas) Silno deževje in pa sneg, ki se topi, sta povzročila izredne poplave v številnih zveznih državah, posebno pa v državah Michigan, Wisconsin, Ontario in v srednji Kanadi. Številne družine so morale zapustiti svoje domove. Voda je odnesla dva mosta in poplavlila ulice v mestu in državi Michigan. Rdeči križ in prostovoljci rešujejo družine iz poplavljenih krajev. V mestu Amsterdam, v severnem delu države Newyork so popokale plinske cevi. Mnogo tovarn je pod vodo in je 1800 delavcev brez dela. Zelo se lomi tudi led na Nyagari in grozi odnesti še ostanke mostu, ki se je nedavno porušil.

London, 8. febr. b. Glede odnosov med Rimom in Londonom poročajo poučeni krogi, da se opaža rahlo zboljšanje. Na obeh straneh se sicer še vedno čuti gotova rezerviranost, kažejo pa se prav tako znaki obojestranske dobre volje, da se doseže sporazum. Ze 24 ur po spremembah v Nemčiji so se pojavili v britanskem tisku članki, ki se bavijo z angleško-italijanskimi odnosi. Prvi je bil »Sunday Times«, ki je sporočil evetu popuščanje napečnosti med Londonom in Rimom. »Daily Telegraph« je v uvodniku poudaril, da bi bila sedaj prilika, da pride do »svoječasnega začetnih razgovorov med Londonom in Rimom.

UMRL JE, PREVIDEN Z ZAKRAMENTOM ZA UMIRAJOČE, NAŠ LJUBLJENI

MARJAN

ABS. JUR.

K NJEGOVEMU NEDAVNO UMRLEMU PAPANU GA BOMO SPREMILI V CETRTEK, DNE 10. FEBRUARJA, OB ŠTIRIH POPOLDNE IZ MRTVAŠKE VEZE SPLOŠNE BOLNISNICE NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

LJUBLJANA - PARIZ, DNE 8. FEBRUARJA 1938

MARA LAMUTOVA, MAMA; BREDA POR. STOVICEK, SESTRA BOGDAN, CAND. JUR., BRAT — IN OSTALO SORODSTVO

Velik napredek Maribora po vojni

Proračunska seja mariborskega mestnega sveta

Letošnja proračunska seja mariborskega mestnega sveta, ki bo postavila temelje gospodarskemu življenju mariborske občine v bodočem proračunskem letu, nam zopet nudi priliko, da se zamislimo, kako in koliko je mariborsko mesto napredovalo v zadnjih 20 letih od osvoboditve. Kdor ve, kakšen je bil Maribor pred 20 leti v stari Avstriji, ga bo že bežen pogled na vse mestne pridobitve in na sedanje stanje mesta prepričal, da je mestni razvoj šel z velikimi koraki za vsemi zahtevami, ki jih tradicija in zakon o mestnih občinah nalagata modernim mestom, med katere se po pravici šteje tudi Maribor. Iz nekdanjega malomeščanskega avstrijskega mesteca se je v dveh desetletjih Maribor razvil v mesto, ki izvršuje vse svoje gospodarske, socialne, kulturne in nacionalne naloge ter se tako popolnoma včenja v narodno in državno življenje in pomaga pri celotni izgradnji našega narodnega gospodarskega in kulturnega življenja.

Moramo priznati, da gre levja zasluga napredka našega mesta naši osvoboditvi in priključitvi novi državi in z njo zvezanemu poživljenemu gospodarstvu, zlasti industriji v mestu in njegovi okolici, obenem pa moramo poudariti, da naše mesto vključuje tem ugodnim postavkam ne bi storilo toliko odločnih korakov naprej, da ni bilo v dosedanjih občinskih upravah mož, ki jim je usoda mesta bila pri srcu in ki so imeli dovolj sposobnosti, da niso znali le izrabiti možnosti, ki nam jih je sedanost prinesla, ampak so tudi pomagali soustvarjati pogoje, da smo se mogli dvigniti iz primitivne, kulturno, socialno in gospodarske sterilne občine, v moderno občino, ki iz gospodarstva ne samo črpa, marveč mu daje tudi impulzov za nadaljnji napredek in razvoj.

Med temi spodobnimi občinskimi očeti so v prvi vrsti bili možje iz bivše SLS in sedanje JRZ. In baš tem možem gre prvenstvena zasluga, da smemo danes Maribor šteti med najbolj urejena jugoslovanska mesta. Saj so ti možje, od pokojnega modrega finančnega referenta mestne občine dr. Jeroška, bivšega župana dr. J. Leskova, do sedanjega župana dr. Juvana in drugih sedanjih mestnih svetnikov bili tisti, v katerih rokah je bila usoda mestne občine v trenutkih, ko se je ta najbolj razvijala in ko je svojim občanom dajala največ. Spomnimo se iz preteklih let le velike stanovanjske akcije, ki je bila v tistih časih najnujnejše vprašanje. Pod njihovim vodstvom so se popravile občinske ceste, izgradila so se rentabilna občinska podjetja, izvršila se je elektrifikacija mesta, socialno skrbstvo pa je doseglo tak višek, da se more meriti z drugimi velikimi inozemskimi mesti.

Tudi v tekočem proračunskem letu se more naša občinska uprava ponašati z lepimi uspehi. Mestna hranilnica, ki igra vlogo v mestnem in splošnem gospodarstvu, je dobila dovolj sredstev za redno poslovanje, občini se je odprl kaldrinski fond, iz katerega se bo zidala nova, prepotrebna carinarica in popravljale občinske ceste. Izoblašal se je položaj nekaterih občinskih podjetij, v socialnem skrbstvu je bil storjen zopet korak naprej, reguliral se je Kralja Petra trg, pričela so se dela za končno, popolno regulacijo Glavnega trga, izpopolnjevalo se je plinsko in električno omrežje. Ze to površno naštevaje priča o uspehem tekočem proračunskem letu.

Pri vsem tem pa je treba poudariti eno, da se namreč občina kljub vsem velikim delom ni čezmerno zadolžila, kakor je to slučaj pri nekaterih jugoslovanskih mestih. Saj ima mesto le okoli 62 milijonov dolga, to je toliko, kolikor ga je imel, če to vsoto preračunamo na staro avstrijsko krono, predvojni Maribor, ki razen vodovoda in nerentabilne plinarne ni imel nobenega drugega donosnega občinskega podjetja, kakor je danes n. pr. mestno električno podjetje, ki je sposobno s svojo vrednostjo in svojimi donosi jamčiti za ves mestni dolg. In še to je treba poudariti, da tudi mestne davščine niso bile pretirane, saj ima Maribor med mnogimi drugimi mesti in podeželskimi občinami najnižje občinske določke.

Vse to je moral upoštevati vsak, ki je danes prisostvoval občinski seji in hotel objektivno presojeti novi mestni proračun in dosedanje delo občinske uprave ter si ustvariti sliko njenega bodočega dela.

Današnji proračunski seji je predsedoval župan dr. Juvan. Seji je prisostvoval prvič tudi novi okrajni glavar za Maribor - levi breg doktor Siska, ki so ga občinski svetniki živahno pozdravili. Nato je ravnatelj gosp. Hrastelj podal poročilo o proračunu, iz katerega posnemamo:

Poročilo fin. poročevalca g. Fr. Hrastelja

Moram poudariti, da smo v glavnem že eklepali o tem, kar je v proračunu. Tako smo vezani že na naše sklepe v zadevah mestnih podjetij, v

šolskem proračunu, socialnem proračunu, vezani smo tudi v finančni stroki, kar se tiče naših dolgov, po pogodbah, ki jih imamo za posojila.

V posameznih poglavjih proračuna navedene vsote kažejo na to, kako stališče zavzema sedanja občinska uprava do izvestnih vprašanj. Te smernice so splošni znak naše občinske politike.

Osebná politika

V proračunu je letos prvokrat naše delo na ureditve osebnih vprašanj občinskih nastavljenecv in delavcev. Znano je, da smo v tem letu napravili poseben službeni red za občinske delavce. Mi vemo, da smo s tem dali delavstvu oni položaj, katerega si je delavstvo želelo in katerega mi želimo vsemu delavstvu v vsakem obratu. Enako smo v tem proračunu vnesli vsote za povišanje plač pragmatično nastavljenim v smislu svojih sklepov. Za pogodbeno nastavljenecv, posebno pri podjetjih, smo sklenili posebno službeno pogodbo, s katero smo službo uredili in urejeno napredovanje zagotovili.

Plače niso pretirane, plače v našem proračunu znašajo v odstotkih manj kot v drugih mestih napram celotnemu proračunu. Ob tej priliki ponavljamo staro željo Maribora in je prav, ako se ta želja zopet v občinskem svetu izgovori in sliši v Belgradu, da je nujno potrebno priznati Mariboru I. draginjski razred. Maribor je enako drago mesto kot so druga v I. razredu, da še dražje je, ker imamo Slovenci tukaj še posebne narodne in kulturne dajatve, ki jih drugod nimajo. Za 20-letnico Jugoslavije bi bil najprijetnejši spomin vsem državnim nastavljenecv, ako bi Maribor bil v tem letu proglašen, da spada v I. draginjski razred. Če danes občina ponavlja to željo, ne stori tega samo zaradi svojih občanov drž. nastavljenecv, pač pa tudi zaradi države same, saj je v interesu Maribora in države, da bo tu na severni meji zid zadovoljnih državljanov!

Šolstvo in kultura

Za mestno šolstvo smo dolžni sami skrbeti in nimamo ugodnosti kakor podeželske občine, ki prejmejo dotacije iz sredstev banke uprave. Za mariborsko šolstvo določamo v tem proračunu lep znesek 1.615.340 din, skoro za četrto milijona več kot lani. Kdor pa misli, da je v tem znesku vse, kar damo za šolo, ta naj pogleda še v oddelek naše finančne stroke, tam bo našel velike zneske, ki jih plačujemo še za amortizacijo posojil za šolo. Mestna občina se je za novo šolo v V. okraju zadolžila za 8.600.000 din in pri teh visokih obrestih bo plačala dvojni znesek za to šolo. Popolnoma nova je postavka v letošnjem proračunu za stavbišče nove realne gimnazije, da tako s svoje strani doprinese k zidanju tako zelo potrebne srednje šole v Mariboru. Kakor za osnovne šole, tako daje Mestna občina svojim sredstvom primerne vsote za strokovno šolstvo kot: obrtnonadaljevalni šoli, trgovski šoli, gostilničarski šoli. Vzdržuje pa tudi obrtno gospodinjstvo šolo »Vesno«. Pripravili smo sredstva za končno ureditev gradu na zunaj in preureditev istega za muzej na znotraj. Vse to nas bo stalo skoraj milijon din.

Zdravstvo

Imamo mestni fizikat, ki vrši v mestu zdravstveno službo. V tem letu smo na novo vpeljali poseben oddelek pri mestnih podjetjih za zatiranje mrčesa. Investicije v ceste so tudi prispevek k zdravju občanov, ker bomo s tlakovanjem in asfaltiranjem izpremenili nekdanje vaške ceste v res moderne ceste. Skrb mestne občine za zdravje vodo je v tem letu še posebej poudarjena. Mariborčani so sedaj brez skrbi, kar se vode tiče.

Gradbena politika

Posebna dolžnost občine je skrb za ceste, za kanale, za olepšavo mesta itd. Skoro dva in pol milijona letno je določeno v te namene. In vendar se k tem sredstvom pridružijo še druga, ki se nahajajo v rednem proračunu, tako regulacijski sklad, kaldrmina, pomožna akcija. Moremo reči, da mestna občina žrtvuje letno do 4 milijone v ta namen.

Socialne zadeve

Mariborska mestna občina vrši svojo socialno dolžnost do svojih revnih občanov kolikor je le mogoče dobro. V ta namen je določenih v tem proračunu 4.291.000 din, za 1.276.000 več kot lani. Povišek je predvsem v tem, da smo dali v proračun 900.000 din iz prihrankov, da tako zadostimo določilom mestne kontrole; 800.000 din pa je nova socialna davščina, ki jo predlagamo občinskemu svetu za to leto. Mariborska občina je bila prva, ki je uvedla posebno zimsko pomoč. Ta pomoč je bila organizirana tako, da je občina zbirala prispevke, prosila od firme do firme, privatnike, zbirala oblike itd. Nekaj let je šlo. Sedaj, ko gre v splošnem na bolje, pa je za miloščinarje dvakrat slabše in tako tudi za občino, ki je v njihovem imenu prosila. Sedaj zaposluje mestna občina okoli 170 brezposelnih. Prijav ima okrog 300, sredstev pa nima.

Zato si je morala oskrbeti sredstva v rednem proračunu, da more že kar naprej reči, da ji bo uspela zimska pomoč. Vsaka nova davščina vzbuja nevoljo, vemo, da jo je tudi ta, ko so ljudje izvedeli za naš predlog. Toda javno to povemo, da si upamo pred vsakim, posebno pa še pred svojo lastno vestjo zagovarjati ta predlog. Verjemite, da v tem letu, ko draginja raste, raste tudi revščina, je revežem še težje živeti, zato je treba več sredstev zbrati zanje. Ves ta denar se bo uporabil za mestna javna dela! Tako moremo le reči, da to vsoto Mariborčani dajo sami sebi in še storijo s tem dobro delo, da so brezposelni zaposleni. Edino primerno podlago smo mogli vzeti na podlagi direktnih davkov. 10% na direktni davek bi naj znašal ta socialni prispevek Mariborčanov.

Poglejmo sedaj, kdo bo ta davek plačal: na vsi zemljarijo v mestu pride okrog 5000 din, na zgradarino 275.000 din, na pridobitno, to je na tovarne in veltrgovino 450.000 din, na rentnino 10.000 din, na družbeni davek 30.000 din, na uslužbenški davek 40.000 din. Pri uslužbenškem davku so pa izvzeti vsi tisti, ki imajo manj kot 4000 plače na mesec. Pri današnjem davčnem sistemu ni mogoče najti bolj pravične razdelitve tega nujno potrebnega prispevka za socialno skrbstvo mestne občine.

Finančna politika

Naši mestni dolgovci so znašali lansko leto 65.600.000 din. V letu smo odplačali poleg rednih obresti, na kapitalu 3.800.000 din. Tako smo trenutno dolžni še 61.800.000 din. S proračunom pa nameravamo najeti dve posojili, in sicer: 1 milijon za podjetja, za nabavo avtobusov, katerega bo avtopromet sam amortiziral in odplačal, pa 500.000 za zemljišče za realko, za katero moramo najti sredstva drugod. Ko ste pregledovali zapiske naših dolgov, ste opazili, da moramo za nekatere plačevati visoke obresti. Občina je imela od mestne hranilnice cenejše in bolj dolgoročno posojilo, kakor ga ima sedaj, ko je morala opej vrniti, ko ji Mariborčani niso zaupali. Tudi sedaj bi lahko omogočila, da bi znižala anuitete in obresti tako, da nam ne bi bilo treba uvajati nove socialne davščine, ako bi petični Mariborčani sledili našemu klicu, da naj zaupajo svoj denar občinskemu zavodu. Nekatere industrije in trgovine so to že uvidele. Dejstvo je, da mnogi Mariborčani sami ne vidijo prave finančne politike, spravljajo denar iz mariborskega denarnega trga bogve kam, da se tok denarja iz naše industrije še premalo koncentrira preko Mestne hranilnice. K finančni politiki spada tudi naše gospodarstvo v Mestnih podjetjih. Naša mestna podjetja kot že omenjeno, se vodijo strogo na trgovski podlagi. Podjetja bodo v bodoče trgovsko postopanje obdržala. Priznati pa mora vsak, da podjetja ne izrabljajo svojega monopolnega stališča v kako prikrito davčno izmogavanje. Cene vsega, kar Mestna podjetja dajo, so v našem mestu ugodnejše kot drugod. Tudi leto kljub porastu draginje, se cene v podjetjih niso zviševale, samo pri plinu se je izpremenila kalkulacija zaradi skoro 30% povišanja stroškov za premog tako, da se zviša cena 25 para za m³. Najbolj vam bo dalo jasno sliko, kaj so mestu njegova podjetja, ako pogledate procent izdatkov za podjetja v znesku 50,70% in pri dohodkih pa 56,10%.

Mestna občina bo izvršila še razna dela, za katera pa ima pripravljena sredstva izven proračuna. Nekateri so zelo nepočakani na zgradbo malih stanovanj, da bi se barake izpraznile. Čim bo čas za zidanje v prvi pomladi prišel, se bodo začela tudi dela za ta stanovanja.

Zidanje carinarice se bo tudi vršilo iz sredstev kaldrmine in zato našega rednega proračuna to nič ne bo obtežilo.

Poročilo finančnega referenta je občinski svet sprejel z glasnim odobravanjem. Župan je nato našel debato.

Razprava

Občinski svetnik Meglič je ugovarjal proti nekaterim postavkam. Predvsem je govoril proti uvedbi nove socialne davščine in proti taksi za bivanje tujcev.

Nato je govoril občinski svetnik Kores, ki je kot zastopnik delavcev opozarjal na nujno potrebo socialne davščine. Podžupan Žebot je v obširnem govoru opozarjal na naloge, ki jih ima Maribor kot veliko mesto in ki se zlasti zrealizirajo iz proračuna. Posebno socialna dolžnost občine je izredno velika. Industrija veliko prispeva v občinsko blaginjo, vendar pa producira tudi brezposelnost. Pa tudi druge dolžnosti ima Maribor, predvsem glede ureditve cest in kanalizacije, in da kritika, ki je bila izrečena iz vrst opozicije, da se ne gospodari dobro, ni upravičena. V treh letih je sedanja obdoba upravljalstva v Mariboru toliko, kot ni še nikdar poprej nobena občinska uprava, in to nam priznavajo tudi naši nasprotniki. Občinski svetnik Dr. Müller je odgovoril na kritiko občinskega svetnika Megliča ter opozarjal na velike prednosti, ki jih ima Maribor kot turistično mesto. Občinski svetnik Weiss je opozoril na nujno potrebo, da se zgradi v Mariboru dva mesta. Občinski svetnik Dr. Sušnik se je dotaknil poročila proračunskega referenta glede kulturnega dela. Občinski svetnik dr. Pihler je podal nekaj

Še veliko bolj belo bo perilo,

če vzameš vedno
SCHICHT
TERPENTINOVO MILO

...in za namakanje žensko hvalo

misli o zdravstveni politiki. Obč. svetnik Sprager je opozoril, naj bi se uredile na križiščih primerne kašipoti za turiste. Dobil je pojasnilo, da se to že dela.

Ob zaključku glavne debate je mestni župan dr. Juvan odgovoril na izvajanja posameznih občinskih svetnikov.

Proračun soglasno sprejet

Nato je dal župan proračun na glasovanje ter je bil soglasno sprejet.

Sledila je podrobna razprava, ki je bila zelo kratka in brez govorov.

Proračun je bil sprejet v sledečem obsegu:

Izdatki

Osební izdatki 3.248.440 din.

Materijski izdatki: splošna mestna uprava 2.366.720 din, osebna in imovinska varnost 752.470 din, finančna stroka (odplačevanje posojil) din 7.719.750, gradbena stroka 2.438.920 din, zdravstvo 2.324.100 din, socialno skrbstvo 4.291.770 din, šolstvo 1.615.340 din, znanost in prosveta 273.280 din, obrt, trgovina in turizem 370.000 din, razno 200.000 din, mestna podjetja 30.492.230 din. — Skupne 60.118.200 din.

Dohodki

Splošna mestna uprava 36.590 din, mestno davščine 18.563.520 din, finančna stroka 5 milijonov 275.370 din, gradbena stroka 810.590 din, socialno skrbstvo 51.100 din, prihranki iz prejšnjih let 1.046.000 din, mestna podjetja 33 milijonov 740.670 din; skupno 10.118.200 din.

Vse postavke so bile soglasno sprejete z izjemo socialne davščine, kjer je glasoval občinski svetnik Meglič proti. Soglasno je bila sprejeta tudi tujska taksa, ki jo je občinski svet omilil na ta način, da se pri ceni postelje do 10 dinarjev pobira na osebo 1 din, pri ceni postelje do 40 din 2 din, od 40 din dalje pa 3 din. Če bo potrebno, se bo taksa tudi pavšalirala. Soglasno je bil sprejet tudi regulacijski sklep, ki določa 668.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov. Občinski svet je po glasovanju sprejel resolucijo, ki jo je predlagal podžupan Žebot, v kateri se banska uprava naproša, da iz banovinskega bednostnega fonda redno prispeva primerno vsoto za pobijanje brezposelnosti v Mariboru in da se ta prispevek uredi s primerno uredbo. Ob zaključku se je spet sklenilo, da se vse nove hiše oproste kanalščine in vodarine za dobo šestih let in da se najame novo posojilo v znesku pol milijona dinarjev za nakup stavbišča za zgradbo nove realne gimnazije v Magdalenskem predmestju.

Tudi v senat ne bodo šli

Novo izvoljeni senatorji z liste inž. Košutiča v savski banovini so po proglasitvi izdali sestavili resolucijo, v kateri pravijo, da ne bodo sodelovali v senatu. Dr. Maček je ob tej priliki dejal, da je kmečko demokratska koalicija postavila kandidatne liste in glasovala samo zato, da se ne bodo drugi bogatili na račun naroda, kar bi se gotovo zgodilo, ako bi se SDK abstinirala.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Prebivalci te vasi so bili med prvimi, ki so pogrnili kulake, v pričakovanju, da si bodo razdelili njihovo premoženje. Ali zaplenjena lastnina kulakov je pripadla kolektivu, to se pravi nikomur. Kolhožani so kmalu spoznali, da pri delu v skupinah ne opravijo nič več kakor pri posameznem. Sicer pa naj govore številke! Kolhozi pridelajo na hektarju osem centov, v Ukrajini deset do dvanaeset. Na francoskem se v najslabših predelih dosega številka petnajst, drugod pet in dvajset do trideset.

Salonski poljedelci so jim prerokovali, da se bodo s smotnim gnojenjem, izbranimi semeni in novim obdelovanjem zemlje kmalu znašli v obilici, toda prvotnega zaupanja ni bilo več.

Prejšnji mali gospodarji so se branili iti na polje pod vodstvom brigadirjev in so se upirali. Tisti, ki niso imeli nič, pa niso mogli razumeti, zakaj ima oseod izbo, oni se pa tlačijo v svinjarih kot zmeraj. Prvi so tožili, da so vse izgubili, drugi, da niso nič dobili.

Mladi zastopnik sovjeta si je veliko prizadeval, da bi prepričal predsednika kolhoza. Govoril je neutrudno, da so mu oči kar žarele.

»Kaj pripoveduje?«

Tovariš mi je zdaj s težavo prevajal.

»Hm... Pravi mu... Kako bi povedal...«

O... O racionalizaciji seve.

Razmršeni stavec je bil resnično osepel. Od neštevitih dokazil se mu je vrtilo v glavi. Na kašo je kar pozabil.

»Ponavljam ti, da lahko redite prašiče,« je za-trjeval pionir. »Nihče vam jih več ne bo pobiral. Perutnine morete imeti po mili volji in na kolhoškem trgu jo lahko prodajate.«

A oni se je še le obdobj spominjal ropanja v povojnem času in obljub, ki so bile dane kulakom, zato se ni mogel bogvekako navdušiti.

»Stalin hoče kmata osrečiti. Na prihodnjem shodu vam bom prebral njegov zadnji govor...«

»Da — da,« je mrmral stavec.

Če bi poznal La Fontaina, bi svojo opreznost nedvomno izrazil z besedami:

»Mar nima kuhar v roki noža ostrega?«

In vendar, glej, vablivo se smehljaj.

Toda preprosti predsednik je znal samo orati, mlattiti, okorno podpisovati raznovrstne papirje in nikdar si ne bi upal primerjati Stalina kuharju, ki kliče perutnino. Jaz sam sem namesto njega skušal najti zvezo med obena. Živo si predstavljam brkatke Georgijca, z belo kapo na glavi, kako brusi svoj nož. Tako je nova podoba režima. Na zunaj se dela prijaznega — v resnici je pa krvoloč.

»Če bi ti na raznih videl toliko sokolov, kot sem videl jaz kopunov...«

Škoda, da dobre ideje pridejo vedno prepozno. Tule se mi je pojavila šele, ko smo se vračali, ko smo v ostri sapi čofotali po slabi poti. Ni se mi več dalo, da bi zabaval družbo. Prijel sem tolmacha za roko in sem mu iskreno recitiral La Fontainovo

basen, dokler nisem končno prišel do svojega voza, ki je tičal globoko v blatu.

Mislite si surovo hrano in razmekhuženega psička: povohal jo bo in se s studom odmaknil. Pa ponudite isto hrano psu klatežu: hlastal jo bo. Tako se godi v SSSR. Ruski kmet, ki so ga izrabljali v dobi carjev in izemali v času revolucije, se je zadovoljil z grizljajem, ki mu ga je naklonil Stalin.

Če bi kdo razglasil francoskim kmetom: »Sedaj sme vsak imeti svojo koliko in lahko redi prašiče,« bi kmetje mislili, da se norčuje iz njih, luk-suznih psičkov... Sovjetski voljak, sestrašdan in ustrašovan, pa je še reneč vrgel na drobtine. — Gospodar mu sešaj le še zapoveduje, naj se čedi.

Odkrito rečeno — saj se nima s čim. Moj stari kolhozan je to nadvse modro in učinkovito dokazal. Ali so razcapanim kmetičem prav za prav res kaj dali? Nič, besede, kot zmerom. Kaj jim priznava ustava? Uživanje zemljišča, ki pripada hiši. Uživanje, ne last. (V dvanaestih kolhozih, ki sem si jih ogledal, se zaseben košček zemlje giblje od pet sto sežnjev do polovice desetine, ali v naših merah od pet in dvajset arov in polovico hektarja. To zemljo kmet izven tistih sedmih ur kolektivnega dela — pa se ta minimum vedno prekorači — lahko obdeluje kakor mu drago, bodisi za lastno porabo, bodisi za svobodni trg.) Isti člen 7 določa, da ima na tej parceli vsako ognjišče v kolhozu »v lasti nekaj postranske zemlje, hišo, vprežno živino, perutnino in manjše pridelke. Toda pazite! Ne gre za to, da bi jim oblast vse to dala v roke, dovolj je, če jim prizna pravico do te posesti, kakor ima delavec pravico do električne ledenice ali do klavirja. Njegova stvar je, kako to dobi. Za naivne kaline je določba glede lastnine v vsaj ustavi naj-prijetnejši mik.

Pa bodi kakorkoli, tu je majhna kmečka lastnina, ki je zakonito priznana. Kmet na smrtni postelji zdaj lahko prepíše na svoje sinove poleg družinske »izbe« tudi svinjo z mladimi, telico in kunce, seveda tudi ovce, ako jih ima na svoji zemlji s čim hraniti. Konj pa že ne spada več med dedne stvari. Lastnina do te »ponose« in iskre živali je še vedno strogo prepovedana, ker nasprotuje marksističnim načelom o neizrabljanju. Ako molzete kravo, da bi prodali mleko, niste kulak, če pa sosedu hvalite konja, menda postanete izkoriščevalci. To je spet ena izmed marksističnih natančnosti, ki si jih »meščanski opazovalec ne zna razlagati.

»Če recimo jem svinjsko kračo, ali s tem izrabljam prašiče?« sem nekoč vprašal predsednika sovjeta v Kolikovu, ki mi je nekaj razkazoval.

Toda mož ni udaril v smeh. Bil je zato tu, da znova dvigne »kulturni nivo«.

V praksi se kolhožanom ni treba mučiti s tem vprašanjem, kajti nimajo več niti goveda niti vprežne živine, marveč le nekaj perutnine in kuncev. Redkokdaj zmorejo celega prašiča: navadno pol ali četrto prašiča, kajti več se jih mora združiti, da si kupijo prasa in ga zrede. Enkrat samkrat so mi v kolhozu nedaleč od Moskve, kjer se prideluje sočivje, pokazali kmata, ki je imel sam kravo, in to kravo tik pred koncem brejosti! Ta človek je bil v občini kot pravečati plemič. Krez, milijonar, in jaz zave vem, da na njegovem mestu ne bi mirno spal. Kopun, tovariš!

Z ozirom na besedilo določbe bi se morali kolhozi upravljalni in voditi sami. Toda v resnici se Glavna skupščina sestane samo za odobritev odlo-čev Upravnega sveta, ki ga sestavlja šest do devet članov. V tem svetu pa ima vsa oblast zastopnik komunistične stranke.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 9. februarja: Apolonija, devica, mučenica; Ciril Aleksandrijski, škof.
Četrtek, 10. februarja: Sholastika (Vlasta), devica, mučenica; Sotera, devica, mučenica.

Novi grobovi

† Karel Kirar, dolgoletni uslužbenec Jugoslovanske knjigarnice, je včeraj mirno v Gospodu zaspal. Pokojnik je bil mirnega, tihega in skromnega značaja, ki ni dal v teku svojega 30 letnega službovanja v podjetju svojemu predstojnikom nikoli povoda za jezo in nevoljo. — Svoje delo je opravljal tiho in vestno in je bil v spolnjevanju svojih dolžnosti vsem v zgled in posnemanje. Ljubili so ga predpostavljati in sovrstniki, vsi ga bodo ohranili v najboljšem spominu. Kakor je tiho delal in živel, nas je neopazno tudi zapustil. Pri čakovalci smo, da se skoraj povrne zopet na delo, saj ni bil nikdar bolan, danes pa zvezo, da ga ne bo več. Prav tako vestno kakor stanovsko delo, je opravljal tudi verske dolžnosti in smo prepričani, da mu bo Bog naklonil večno plačilo v nebesih. Pogreb bo v četrtek ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj mu sveti večna luč!

† V Škofiji Loki je nenadoma umrla gospa Marija Plantarič. Pokopali jo bodo danes ob 5 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje.

† V Dobrenju v Pesniški občini je umrla ga. Elizabeta Fras, žena tamkajšnjega uglednega posestnika in župana. Dobri in blagi ženi, ki je bila pri vseh, ki so jo poznali, priljubljena, naj sveti večna luč, žalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Najduhovitejša francoska komedija!

Občinstvo se smeje do solz!

(Le mioche) **PAGLAVČEK**
KINO UNION Telefon 22-21 V glavni vlogi najboljši francoski komik Lucien Barroux

— 34. Euharistični svetovni kongres v Budimpešti. Z ozirom na ogromno število prijav z vsega sveta (posebni vlaki iz vseh držav Evrope, posebni veleparniki iz prekomorskih držav) je nujno potrebno, da se vnaprej pravočasno zagotovijo stanovanja za romarje. Iz tega razloga je nujno potrebno, da se zainteresirani za posebni brzdovlak, ki ga prireja euharistični odbor pri lavantinski škofiji v sodelovanju s »Putnikom« v Mariboru od 25. do 30. maja (cena vožnje le 190 din) takoj prijavijo. Prijave sprejemajo vsi župni uradi lavantinske škofije in poslovalnice »Putnika« v Mariboru, Celju, Ptuj, Gornji Radgoni, St. Ilju in Dravogradu. Izkoristite izredno ugodno priliko za obisk prekrasne Budimpešte in velebnih euharističnih svečanosti. Zahtevajte prospekte!

— Potres. Iz Kopanja poročajo: Dne 7. t. m. ob 2.25 zjutraj smo čutili tujak precej močan potresni sunek, ki ga je spremljalo zelo močno bobnenje.

Je učinkovitejši

in popolnejši: je sedaj Trilysin, ker mu je dodana posebna substanca, ki varuje tene in las pred drobnimi, glivicam sličnimi organizmi. Nova biološka izkustva potrjujejo, da povzročajo te klice srbež, prhljaj in izpadanje las. To dejstvo je našlo takoj praktičen primer pri Trilysinu, ker **TRILYSIN VEDNO VZROČI SVOJ KORAK Z VEDO.** Trilysin je biološko sredstvo, ki hrani, krepi ter ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja, prhljaj ter preprečuje izpadanje las.

— Stiri štipendije revnim, a marljivim dijakom Državne trgovske akademije v Ljubljani je razpisal Klub absolventov trgovskih akademikov v Ljubljani. To društvo, ki je v Ljubljani znano predvsem po svojem prosvetnem delovanju, ker prireja že leta javna predavanja najodličnejših gospodarskih strokovnjakov, deluje tudi zelo marljivo na socialnem polju. Kakor vam je znano, posreduje društvo svojim brezposelnim članom ter siromašne od njih tudi gnotno podpira. Z razpisom teh štipendij je Klub absolventov trgovskih akademikov ponovno dokazal, da zasluži za svoje delo moralno in gnotno podporo in priznanje vse javnosti.

ABBZIA

ZORAVILSKI DOM & PENSION DR. HORVAT

Direktno ob morju - tople morske kopeli - vse dijete - moder. komfort

— Komisija za mojstrske izpite. Za predsednika komisije je imenovan dr. Pretnar Josip, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani; za namestnika predsednika komisije v Ljubljani Sink Franc, politično-upravni sekretar pri kraljevski banški upravi v Ljubljani, in dr. Koce Jure, pom. tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, slednji* tudi za namestnika predsednika komisije v Novem mestu; za namestnika predsednika izpitne komisije v Celju Pogačnik Josip, magistratni svetnik v Celju, in dr. Zobeč Ivan, okrajni načelnik v Celju, ter za namestnika predsednika izpitne komisije v Mariboru dr. Senkovič Milan, magistratni tajnik v Mariboru, in Založnik Ignacij, pom. sekretar pri okrajnem načelniku v Mariboru, levi breg.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolic, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30474/25.

— Društvo slovenskih književnikov je zborovalo 29. januarja in je izvolilo naslednji odbor: predsednik France Koblar, podpredsednik Franc Albrecht, tajnik Tone Seliskar, blagajničarka Milena Mohoričeva, gospodar Kreft Bratko, knjižničar Božidar Borko, odbornika pa Vodnik France in Mile Klopčič. V nadzorstveni odbor so bili voljeni: dr. Igo Gruden, dr. Joža Lavrenčič, Ivan Zore in Vidmar Jože. V posvjetitve 60 letnice Otona Zupančiča in v priznanje njegovemu delu, ga je občin zbor soglasno izvolil za častnega predsednika društva. Nadalje je občin zbor sprejel predlog o spremembi pra-

vil glede izvajanja zaštite avtorskih pravic po obstoječih zakonih. S tem se bo delokrog društva znatno razširil. Prijave za pristop v društvo je pošiljati na naslov: Društvo slovenskih književnikov, Ljubljana, Bleiweisova cesta 48-II.

— V počastitev spomina pokojnega okrajnega tajnika g. Franca Fendreta so darovali uslužbenici okrajnega načelnika v Smarju pri Jelšah 105 din podpornemu fondu v zavodu za slepo deco v Kočevju. Iskrena hvala!

Duh po izpuhavanju telesa takoj in trajno odpravi Sonepod. — Varuje obutev in perilo. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAL, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.316)

— Natečaj za tujskoprometni propagandni letak za Slovenijo. Zveza za tujski promet v Ljubljani in Tujsko prometna zveza v Mariboru razpisujeta nagradni natečaj za osnutke tujskoprometnega propagandnega lepaka za Slovenijo, ki bi naj v privlačni obliki pravilno karakteriziral Slovenijo kot tujskoprometno pokrajino. Razpisujejo se tri nagrade v skupnem znesku 5000 din in sicer I. nagrada 2500 din, II. nagrada 1500 din in III. nagrada 1000 din. Z geslom opremljeni osnutki se morajo predati odtisno poslati najkasneje do 15. marca 1938 na naslov Zveze za tujski promet, Ljubljana, Tyrševa cesta 1-b-III., ali Tujskoprometna zveza Maribor, Trg Svobode-Grad. Posebni razpis s podrobnimi pogoji za ta natečaj so zainteresirani na razpolago v vseh poslovalnicah »Putnikat«.

— Pri zaprtju, molitvah in prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Ljubljana

Sreda, dne 9. februarja 1938

Gledališče

Drama. Sreda, 9. februarja, ob 8: »Bela bolezni. Red Sreda. — Četrtek, 10. febr.: zaprto. — Petek, 11. febr.: zaprto. — Sobota, 12. februarja, ob 8: »Rdeče rože«. Premierski abonma. Premiera.

Opera. Sreda, 9. febr., ob 8: »Tosca«. Red Četrtek, 10. febr., ob 8: »Dybuk«. Gostovanje hebrejskega gledališča Habima. Izven. — Petek, 11. febr., ob 8: »Ero z onega sveta«. Debut gdene Haybalove. Dijaška predstava. Globoko znane cene od 16 do 2 din. — Sobota, 12. febr., ob 8: »La Boheme«. Gostovanje gosp. Antona Dermote. Izven.

Prireditve in zabave

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo 15. februarja ob 5 popoldne mladinsko igro »Pepelka« (Desetnik in sirotica). V igri nastopi 12 ljubkih palčkov, ki pojo in rajajo, da je veselje. Starši, pripeljte svoje otroke, naj si ogledajo to prelepo pravljico! Predprodaja vstopnic v nedeljo popoldne v društveni pisarni od 10—12, Komenskega ulica 12-I. Vstopnina: sedeži I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 4 stojska 2 din.

Predavanja

Krščansko žensko društvo bo imelo predavanje drevi ob 8 v Akademskem domu. Predaval bo šolski upravitelj g. Pero Horn o temi: »Nervoziteta otroka v šolski dobi.« Članice in starši vljudo vabljivi!

Bežigrad. V četrtek, dne 10. t. m. bo v društveni dvorani zvečer ob 8 predavanje: Dr. J. J. g. liš v besedi, sliki in filmu. Predava ravnatelj Zor. Pojejo cerkveni pevci.

Svilenomehko

bo Vaše perilo, če ga boste prali s

PERIONOM

Odličan domač izdelek!

Prosvetno društvo Trnovo. Prosvetni večer drevi ob 8 v društvenem domu nas bo temeljito seznanil z našo sosedno državo Bolgarijo. Predaval bo g. prof. Silvo Kranjec. Vstopnina: sedeži 2 din, stojska 1 din.

Društvo rokodelskih mojstrov vabi svoje člane k predavanju, ki bo drevi ob 8 v dvorani Rokodelskega doma. Predavanje bo o pravnih sredstvih in o moralni vzgoji vajencev. Vstopnine ni.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi bo predaval prof. Franc Gnejzda o psihologiji in teoriji sanjskih pojavov. Predavanje bo v mali dvorani Filharmoničnega društva (Kino Matica).

Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predavanje v četrtek 10. februarja v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo g. Jože Rus o glavnih cestah v Ljubljani nekdanj in danes.

BOUVIER

ŠAMPANJEC

GORNJA RADGONA.

Sestanki

Slov. kat. akad. starešinstvo vabi svoje člane na društveni sestanek drevi ob 8 v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Predava gl. urednik »Slovenca« g. dr. Ivan Ahčin o predmetu »Katoliki in demokracija«. Člane prosimo, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Odbor.

Fantovski odsek Moste bo imel drevi redni sestanek, na katerem bo predaval g. župnik Miha Jenko. Novinci vabljivi.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi točno ob 20 svoj redni sestanek. Vhod Zrinjskega cesta 9. Tovariši novinci toplo vabljivi. — Prefekt.

Akademski kongregacija pri oo. frančiškanih ima drevi točno ob 8 redni sestanek. Akademiki vabljivi!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustari, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Potni list na ime Marija Goljevšček iz Italije sem izgubil od Postojne do Ljubljane. Ker imam velike nepravilke za potovanje domov, lepo prosim najditelja, naj potni list odda proti nagradi v upravi »Slovenca« ali na ital. konzulat. Na družabnem večeru v dvorani Železničarskega glasbenega društva »Sloga« dne 1. februarja je bila zamenjana zimska suknja. Oseba, ki je prejela napačno suknjo, je znana; poziva se, da jo čim prej vrne v Nabavljahni zadrugi, Masarykova cesta 17.

Dr. Aleksander Fatur odhaša

Pred kratkim upokojeni železniški direktor g. dr. Aleksander Fatur je včeraj izročil posle pomočniku direktorja g. inž. Rudolfa Kavčiču in se je nato v prirediteljskih besedah poslovil od načelnikov, šefov in referentov, ki so se zbrali v direkcijski sejni dvorani. G. inž. Kavčič se mu je v lepem poslovnem govoru zahvalil za vse, kar je storil v prid železniške ustanove na svojem odgovornem mestu, posebno pa še za njegovo vedno gentlemanovo dobrohotnost in naklonenost do železničarjev in mu je želel, da bi po dolgi, naporni pa tudi uspehi polnih letih v železniški službi dočkal še mnogo srečnih in veselih dni v pokoju do skrajnih dni človeškega življenja.

Razume se, da hočejo vsi železničarji preživeti vsaj še par uric v družbi svojega dolgoletnega stanovskega tovariša, zato mu bodo priredili v soboto, dne 19. februarja t. l. zvečer velik poslovilen večer, katerega se bodo gotovo udeležili tudi mnogi drugi njegovi osebni prijatelji in pa znanci.

★

1 Za reveže bo danes zopet zbiral mestna občina na Vodnikovem trgu pred spomenikom stare obleke, perila in obutev. Mnogo je še ljubljanskih revežev, ki nimajo zadostne obleke in obutev. Občani, spomnite se jih!

1 Novo telef. št. 4901 je določila telefonska centrala naslovu: Izseljeniški referent kralj. banske uprave v Ljubljani.

1 V Mladinskem domu na Kodeljevem se je po prihodu novega duhovnega vodje fantovskega krožka g. L. Novaka močno razgibalo prosvetno delo, ki je bilo kronano z uspehom v nedeljo, ko so uprizorili naši krožkarji v novi dvorani deškega vzgojevališča na Selu prekrasno igro v sedmih slikah »Luč z goraz«. Ker je bila igra v okviru praznovanja 50 letnice smrti ustanovitelja salez. družbe sv. Janeza Boske, je bila prostorna dvorana natrpna ljudi. Prav na višini so bili nekateri igralci, ki so se v vloge tako uživali in jih podali s takim občutkom, da so gledalci res uživali ter se čutili prenešene v idilične pokrajine, ki jih je s prav posrečenimi svetlobnimi efekti pričaral na oder režiser. Posebno so se odražali igralci Rohaček v vlogi Mirka, Bergant v vlogi Otona in Weber v vlogi Hinka. Ne smemo pa delati krivice tudi ostalim, ker so se prav vsi potrudili in harmonično izpolnili celoto. Tako so fantje uspešno prestali odski krst in želim to, da gredo po začrtani poti naprej, na delo za proevit slovenske prosvete. Na splošno željo občinstva se igra ponovi v nedeljo 13. t. m. ob 17 v dvorani deškega vzgojevališča na Selu.

Preselili smo se na Tyršovo 9, blizu nebotičnika **PARFUMERIJA VENUS**

1 Izpred malega senata. France R. je čeden dečko, elegantno opravljen. Izgubil je očeta in mater v prvih letih. Zašel je na kriva pota in v slabo družbo. Ima slabo lastnost, da si rad na zvit način prisvaja razno obleko in druge stvari, ki jih potem proda in denar zapravi. Bil je že večkrat pod kazenskim paragrafom. Zaradi 4 sleparij in poverbe kolesa je bil večkrat obojen na 1 leto in 2 meseca strogega zapora.

1 Čudna zgodba Franceta Mandelje. France Mandelje, ki je bil že 20 krat zaradi zločinov proti tuji lastni kaznovan, se je sam izdal. Ponoči 21. oktobra lani je zapazil nekega boljkega gospoda, ki se je krčevito oprizemal stebrov pri Stadionu na Dunajski cesti. France mu je voščil »Lahko noče«, možakar pa je zamrmral. France pa je obenem segel v notranji žep suknjice in sunil listnico s 385 din gotovine. Gospod zaveze ni naznanil. Čez nekaj dni pa je France povabil svojega prijatelja in neko žensčino, da so šli na gostijo in pijačo. Tu je povedal, kako je prišel do denarja. Policiji je to prišlo na uho in je Franceta Mandelje spravila v luknjo. Pred malim senatom je Mandelje vse priznal in je bil obojen na 8 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta.

1 Kar 30 tatvin po ljubljanskih trgovinah. Ljubljanska policija je zaključila preiskavo proti trem prijetim hrvaškim tatovom, ki so na debelo kradli po ljubljanskih trgovinah, o čemer smo že poročali. Poleg te trojke pa vodi preiskavo še proti drugim Hrvatim, ki so kradli na isti način. Zdi se, da so te trojke kar preplavile ljubljanske trgovine in da sistematično krajejo. Ljubljanske trgovine so seveda dobro založene in trgovci se le pozneje opazi, če mu izgine kakšen kos lepega blaga ali kakšen lep predmet. Ko je policija prve tri Hrvate prišla, je našla pri njih izredno veliko zalogo blaga. Tatovi so trdili, da so kupili to podrobo, kar je običajni izgovor tatov. Ko smo pa poročali o zaplenjenem blagu in navedli, da se noben trgovec ni prijavil, so počasi le prišli na policijo številni trgovci. Temu je zmanjkalo to, drugemu zopet drugo in okraj vsak je v zalogi spoznal del svoje lastnine. Med temi so bili najbolj ugledni ljubljanski trgovci in razne trdke. Do sedaj je policija ugotovila tatvin epri najmanj tridesetih trgovcih. Samo za kos lepega moškega blaga in za kos popelina policija še ne ve, kje je bilo to ukradeno. Tatovi so se končno vdali ter so priznali vse tatvine.

Jesenice

Sprejem novih delavcev pri KID. Lani je podjetje toliko investiralo v dopolnitev obratov, da je pri tem dobilo dela nad 1200 novih delavcev samo pri KID, nad 500 pa še pri drugih trdkah na Jesenicah. Ti sprejemi so vzbudili pozornost po vsej Sloveniji in so na Jesenice prihajale cele trume brezposelnih. To romanje na Jesenice pa se vrši še kar naprej. Veak dan pride nekaj tujcev, ki čakajo tu in prenočujejo kar po planinskih šupah. Prošenj in priporočil pa prihaja na kupe. Podjetje sporoča sedaj, da so bili te dni izvršeni zadnji sprejemi in da je sedaj stalež delavstva popoln. Naj nihče ne hodi več na Jesenice z namenom, da bo dobil delo. Opustite tudi vlaganje prošelj in priporočila, ker podjetje je pod nobenimi pogoji ne bo na prošnje odgovarjalo. Stalež delavstva je poln in sprejemi so zaključeni.

KINO MATICA Telefon 21-24
Ne zamudite krasnega filma prirode, ljudi in živali
Kraljica džungle
Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Maribor

m Tečaj za gasilske poveljnike. Gasilska zaveznica za Dravsko banovino je priredila v Mariboru tečaj za izvežbanje poveljnikov gasilskih čet. Ta tečaj se danes zaključuje z izpitom. V bodoče namreč ne bo mogel biti izvoljen za poveljnika gasilske čete noben funkcionar, ki nima poveljnškega izpita. Prvemu tečaju bodo sledili še trije. V tečaju je bilo 48 tečajnikov iz gasilskih žup Maribor dešni breg, Ljutomer, Dol. Lendava, Ptuj, Dravograd.

m Materinski tečaj se pričinja jutri, v četrtek ob 20 v Ljudski univerzi. Zdravnik dr. Marjin bo predaval o higieni matere in otroka pred rojstvom in ob rojstvu. Vstop je dovoljen samo ženam.

m Stolni prosvetno društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 13. t. m. ob 20 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 »Igro o dobroti«. Dobiček je namenjen za prehrano revnim dijakom.

m Nov tečaj mojstrskih izpitnih predavanj priredi poslovalnica TOI v Mariboru. Prijave se sprejemajo do 12. t. m. v sobi obrtnopospeševalnega urada, okrajno glavarstvo št. 42-II. V tečaj se sprejemajo mojstri, pomočniki in starejši vajenci.

m Smrtna kosa. V Strossmajerjevi ulici št. 20 je pokosila smrt št. 18 letno zasebnico Frančiško Rakovnik. Naj počiva v miru!

m Ekonomski tečaj Ljudske univerze. Drevi ob 20 predava dr. V. Rapotec o načrtnem gospodarstvu. Predavanja so v 2. nadstropju poslopja Trgovske akademije.

m Ljudska univerza v Studencih. V četrtek ob 19 predava zgodovinar prof. Baš: »Zgodovinske oblike obrtništva in delavstva pred vojno v Mariboru in okolici.«

m Hudi psi obgrizli tri osebe. V enem dnevu so bile pripelane v mariborsko bolnišnico kar tri osebe, katere so obgrizli psi. Najhujše poškodbe ima triletni sinček posestnika Moškona iz Bresterice, kateremu je domači pes obrazec naravnost razmesaril. Višjega poštnega kontrolorja Mihaela Zemljica je na sprehodu v St. Petru obgrizel pes v nogo, gostilničarjo Marijo Travela na Pobrežju pa je ugriznil v roko.

m Pet ur ležal nezavesten sredi ceste. Na cesti iz Maribora proti Sv. Kungoti se je pripetila nesreča, ki bi skoraj zahtevala človeško življenje. Sredi ceste se je premnil voz pohištva ter je pokopal pod seboj 42 letnega viničarja Ivana Žižka. Ljudje, ki so spremljali voz, so pohištvo zopet naložili ter ga odpeljali dalje, za Žižka pa se niso zmenili, ker so mislili, da je samo malo omanjen ter bo že vstal in prišel za njimi. Žižek pa je dobil nevarne notranje poškodbe ter je tako ležal sredi ceste polnih pet ur, dokler ga ni našel neki voznik, ki ga je naložil na voz ter zapeljal v mariborsko bolnišnico.

m Vandalizem na grobovih. Na radvanjskem pokopališču so zagrešili neznan zlikovec nečuten vandalizem, ki je tamošnje prebivalstvo zelo razburil. Razbili so celo vrsto kamnitih spomenikov, na drugih so razbili zopet marmornate napisne plošče, lesene in železne križe pa so izruvali ter razmetali naokrog. Ta zločinski posel je najbrž izvršila cela družba pijancev, ki so se hoteli na tak način »postaviti«.

m Lokomotivi trčili. Na glavnem kolodvoru sta med premikanjem trčili skupaj dve lokomotivi. Nesreča je povzročila samo manjšo materialno škodo, poškodovana pa ni bila nobena oseba.

Gledališče

Sreda, 9. februarja ob 20: »Veronika Deseniška.« Red C.

Četrtek, 10. februarja ob 20: »Noč v Kairu.« Red D.

Celje

c Prešernova proslava Fantovskega odseka v Celju. Drevi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici sestanek Fantovskega odseka, združen s Prešernovo proslavo. Na sporedu je predavanje o našem največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu ter recitacija nekaj njegovih izbranih pesmi. Pridite točno ob pol 8 in polnoštevilno!

c Sestanke Apologetičnega krožka. Drevi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici redni skupni sestanek Dekliškega krožka. Na sporedu predavanje: Dekle v družini. Pridite točno in polnoštevilno!

KINO UNION

prikazuje danes ob 18.30 in 20.45 tragedijo velike nemške volhunce Anne-Marie Lesser za časa svetovne vojne v filmu

»GOSPODIČNA DOKTORICA«

c Odbor celjskega kulturnega tedna že sedaj kaže, da hoče svojim nalogam popolnoma zadostiti. Na pobudo odbora je knjigarna Gorjanc K. vdova priredila Prešernovo okno. V izloži so razstavljene skoraj vse knjige vse izdaje Prešernovih poezij, Kranjske čebelice in še druga znamenitejša dela. Posebno pozornost vzbujajo originalni Prešernovi rokopisi, ki je last prof. dr. Pavla Strmška, in akvarel prof. A. Sirkca »Prešernov dom«. Sredi izložbe je Prešernov kipec, ovit s slovensko trobojnico. Knjigarna sprejema tudi denarne prispevke za odkup Prešernovega doma.

c Vincencijeva konferenca ima drevi ob 8 v prostorih javne kuhinje na Slomškovem trgu svoj redni letni občni zbor.

KINO METROPOL CELJE

Danes ob 16.15 in 20.30 razburiljivi eksotični film po znanem delu Rudyarda Kiplinga, smeman dve leti v Indijski džungli, v predelih Mysorskega maharadža »TOOMAI, GOSPODAR SLOVON« (Elephant-Boy). Ples slonov v džungli...

c V petek, dne 11. febr. ob 8 zvečer bo v klubovi sobi v hotelu Evropa redni letni občni zbor Šahovskega kluba Celje.

c V celjski bolnišnici je včeraj popoldne ob pol 10 zaspala 60-letna postrežnica Kocijan Marija iz Celja. Naj v miru počiva!

c Trije usodni padci. V ponedeljek je padel z lestve 29-letni dišar Vrečko Viktor iz Arčelna tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. V Virštaju je padel v gospodarskem poslopju 3 m globoko 34-letni hlapec Zalokar Alojzij ter je dobil pri padcu hude poškodbe na glavi. Na cesti v Polulah pri Celju je padla 18-letna posetnica hči Ojstršek Anica; pri padcu ji je počila kost na desnem kolenu.

Poročilo finančnega odbora

Naš gospodarski in finančni položaj

Iz poročila finančnega odbora, ki je bil predložen plenumu narodne skupščine, posnemamo naslednje važne ugotovitve o našem gospodarskem in finančnem položaju.

Uvodno ugotavlja finančni odbor, da je bila razprava v finančnem odboru vestna in objektivna ter da je potekala v redu, kar je omogočilo, da je letos predložen proračun plenumu narodne skupščine 14 dni prej kot lani.

Predlog proračuna je obraz gospodarskih razmer v državi. Gospodarska delavnost, ki je začela oživljati že leta 1935 in 1936, je postala še živahnješa leta 1937. Narodni dohodek se je od 1935 na 1937 povečal za 6,6 milijarde dinarjev ali 16,5%. Cene stalno naraščajo. Obseg notranje in zunanje trgovine je nadalje narasel. Največji je napredek rudarske in topilniške proizvodnje. Promet na naših borzih v valutah in devizah ter efektih je lani narasel od 5.944,65 na 7.421,8 milj. din ali za okoli 25%. Zunanja trgovina je za leto 1937 pokazala rekordne rezultate. Njen obseg se je povečal v primeri z letom 1936 za okoli 3 milijarde ali 36%. Tudi hranilne vloge so narasle. Ukrepi, katere je podvela vlada za vrnitev likvidnosti zasebnim denarnim zavodom s posredovanjem Narodne banke in Poštnih hranilnice, bodo gotovo imeli ugodne posledice.

Povečanje proračunskega predloga za 1938 L 1939 za 1.270 milj. din se ne bo imelo za posledico povišanja davščin razen nekaterih izjem. Nadalje je povečanje izdatkov namenjeno naši narodni obrambi ter produktivnim potrebam drž. gospodarskih podjetij. Polovica vsega povišanja odpade na gospodarska podjetja. Materialni izdatki se bodo povečali za 860,76 milj. din, torej od 100% povečanja gre na materialne izdatke 67,8%, osebni pa samo za 409,24 milj. ali 32,2% vsega povečanja. Skupno so materialni izdatki za 1.185,55 milj. din višji kot osebni izdatki, torej tvorijo 55% vseh državnih izdatkov. V povečanih izdatkih je tudi že upoštevano povišanje uradniških prejemkov za 235 milj. din na podlagi ukrepov kr. vlade v oktobru 1937.

Cenitev dohodkov je realna. Razlika v obremenitvi narodnega dohodka z davki ni znatna, zlasti če se upošteva veliko povečanje narodnega dohodka od 1936 na 1937.

Finančni odbor se po pravici tudi pohvalno izraža o pravočasni predložitvi državnih zaključnih računov za 1936—1937, kar je smatrati za velik napredek naše finančne uprave. Uspehi tega leta so bili ugodni, kar je omogočilo likvidacijo proračunskih deficitov iz prejšnjih let.

Finančni odbor smatra, da je gospodarsko izboljšanje, ki se vidi na vseh koncih v naši državi, posledica načrtne gospodarske akcije kr. vlade, ki začenja nositi dobre sadove in katere ugodni rezultati se bodo v bližnji bodočnosti še bolj videli. Osnova dela kr. vlade je izboljšanje položaja našega kmetijstva. Drž. intervencija, izvedena po Prizadu, katerega je država dala kredit 300 milj. din, je imela ugodne posledice za cene važnih kmetijskih pridelkov. V okviru ukrepov za podporo kmetijstvu bo tudi v kratkem rešeno vprašanje silosov, ki bodo pripomogli k organizaciji kmetijskega lombardnega kredita. V okviru teh

akcij spada tudi tobačna politika, saj se je saditev tobaka od 1935 na 1937 podvojila, odkupne cene pa znatno povečale, delno celo do 30%. Industrializacija države napreduje uspešno in smotreno z ozirom na kmetijske interese naše države. Tudi zasebna industrijska delavnost znatno napreduje, kar dokazujejo podatki, po katerih se je število industrijskih podjetij lani povečalo za 11%, investirano pa je bilo v nova podjetja 1.200 milijonov dinarjev.

Med državnimi gospodarskimi podjetji namerava zgraditi monopolska uprava v letu 1938 novih objektov za okoli 100 milijonov dinarjev. V teku leta 1937 je bilo v nova javna dela investiranih okoli 350 milijonov din.

Odstotek deviz, s katerimi razpolagajo izvozniki, je bil letos ponovno povečan. Naš kredit v inozemstvu se je zelo okreplil. Uspešno smo likvidirali vprašanje vžigalčnega posojila, kjer je država prihranila z odkupom teh obveznic 1.200 milijonov din. Nov način odplačevanja naših dolgov v Franciji pomeni zmanjšanje tega dolga za 82 milijonov frankov letno.

Živahno in pomembno je bilo delo na polju socialne politike.

Donos davka na poslovni promet se je lani v primeri z letom 1936 povečal na 852,7 milijona din, torej za 30%.

Končno ugotavlja finančni odbor naslednje: Poleg vseh teh gospodarsko-finančnih razglabljanj in ugotovitev v zvezi s predlogom državnega proračuna ugotavlja finančni odbor z zadovoljstvom, da je z izboljšanjem gospodarskega položaja naše države nastopilo v vzajemnem odnosu tudi znatno izboljšanje splošnih političnih razmer v državi in položaja naše kraljevine do inozemstva kot posledica smotrene in vztrajne politike kralj. vlade.

Na splošnem političnem področju je treba posebej poudariti uspehe naše zunanje politike, ki jo vodi g. dr. Milan Stojadinović in ki je pokazala svoje realne in velike rezultate v popolnosti. Ti rezultati se manifestirajo v znatni in zadovoljujoči okrepitvi zunanje varnosti države, v učinkovitem doprinosu k mirovnemu delu.

V notranji politiki se mora z zadovoljstvom ugotoviti, da je politika kralj. vlade naša razumevanje in odobravanje najširših narodnih mas, ki ji dajejo moralno oporo za izvajanje postopne politike pomirjevanja in popuščanja napetosti na vseh straneh. Osnovna smer politike kralj. vlade je z zakonitiimi sredstvi in v okviru ustave vrniti državo v normalne politične odnose in v demokracijo. Delo kraljeve vlade je pripravilo tudi teren za pravilno rešitev aktualnih državnih vprašanj v umirjeni atmosferi duhovne umirjenosti.

Finančni odbor predlaga izpremembo, da se naj med dohodki znižajo proračunski dohodki od taks za 20 milijonov in naj se za toliko povišajo proračunski dohodki od carin.

Za poročevalce večine finančnega odbora so bili odredjeni g. dr. Časlav Nikitović, dr. Jure Koce in Branko Todorović, dočim sta bila za poročevalca manjšine izbrana g. Ivan Mohorič in Milivoje Perić.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2400,66—2415,26
Berlin 100 mark	1731,08—1744,91
Bruselj 100 belg.	727,84—732,91
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,91—216,97
Newyork 100 dolarjev	4262,25—4298,56
Pariz 100 frankov	140,82—142,26
Praga 100 kron	150,98—152,04
Trst 100 lir	225,45—228,53

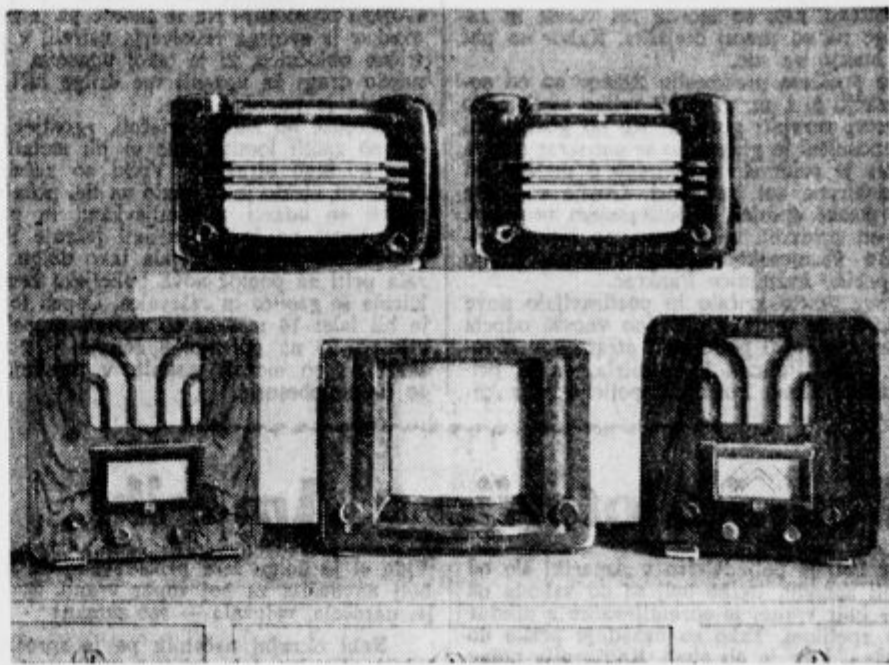
Curih. Belgrad 10.—, Pariz 14.135, London 21.59625, Newyork 430.75, Bruselj 73.075, Milan 22.70, Amsterdam 240.825, Berlin 173.80, Dunaj 80.90—81.45, Stockholm 111.325, Oslo 108.55, Kopenhagen 96.425, Praga 15.15, Varšava 82.—, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.55, Buenos Aires 114.50.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 99—100, agrarji 61—65, vojna škoda promptna 450—455, begluške obveznice 90—92, 8% Blerovo posojilo 98—100, 7% Blerovo posojilo 93—95, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—102, Narodna banka 7700 do 7750, Trboveljska 225—235.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99,50 dinar, agrarji 60—62, vojna škoda promptna 449 dinar, begluške obveznice 90,50 dinar, dalm. agrarji 90—91, 4% sev. agrarji 58 dinar.

Kdor ne tvega — nima sreče!

Toda vsem, ki so že naročili ali ki se bodo naročili na najbolj razširjeni slovenski dnevnik »Slovenec« niti tvegati ni treba ničesar, pa jim bo sreča sama prišla nasproti. Imeli bodo izvrstnega informatorja o vseh dogodkih in problemih v hiši, poleg tega bodo lahko dobili tudi bogate nagrade!

Oni pa, ki še niso naročili, naj se na dnevnega »Slovenca« naroče **tako** za tri mesece in naj plačajo do 19. februarja t.l. trimesečno naročnino, pa bodo imeli pravico do nagradnega žrebanja, ki bo dne 24. februarja 1938 pred komisijo naročnikov v prostorih uprave »Slovenca«.

Gornja slika predstavlja pet radijskih aparatov znamke »Phillips«, ki jih je dobavila tvrdka Suttner na Aleksandrovi cesti 6 v Ljubljani.

Aparati so najmodernejši za kratke, srede in dolge valove in si jih vsak lahko ogleda pri omenjeni tvrdki.

24. februar se bliža z vso naglico, zato naj vsak čim prej izpolni pogoje za nagradno žrebanje, da bo lahko deležen ene od 76 nagrad, ki so vredne nad 75.000 dinarjev.

Sreča Vam ponuja roko, zato je ne odklonite!

LASTNIŠTVO »SLOVENECA«.

8% Blerovo posojilo 99—100, 7% Blerovo posojilo 92,50—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—102, 7% atab. posojilo 98 dinar. Delnice: Narodna banka 7700 dinar, Priv. agrarna banka 222—224, Trboveljska 225 dinar, Narodna šumeka 20 blago, Gutmann 60 blago, Tov. sladkarija Beckerek 600 blago, Osj. slad. tov. 165 blago, Dubrovačka 405 dinar.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda prompt. 462—463 (462, 459), za konec febr. (462,50), za konec marca 461—462 (459), begl. obvez. (92), dalm. agrarji 92,50—93,50 (93), 8% Blerovo posojilo 99,50 do 100 (99,75), 7% Blerovo posojilo 93,75—95 (94), 7% posojilo Drž. hip. banke 103—105, 7% atab. posojilo 100 dinar. Delnice: Narodna banka 7760 do 7800 (7760, 7750), Priv. agrarna banka 226,50 dinar.

Tel. 27-30 KINO SLOGA Tel. 27-30

Samo še danes in jutri velenapet kriminalni film:

RACIJA V EKSPRESU

V glavnih vlogah:

Brian Donlevy, Gloria Stuart, Douglas Fowley.

Najnovejši žurnal! — Krašen dodatni spored.

Predstave ob 16, 19.15 in 21.15.

Dunaj. Zaradi čvrste tendence vrednot Caisse commune in prioritet bivše Južne železnice je zavladalo ugodnejše razpoloženje. V kulisi so bili v začetku vsi tečajji čvrsti, pa tudi kasneje so se narasli, zlasti so narasli: prioritet Donavsko-savsko-jadranske, delnice Rime in Salga, popustil je Felten. Tudi v zgradbi so bili tečajji pretežno višji. Poslovanje se je gibalo v ozkih mejah, kakor tudi izpremembe tečajev, znatneje so narasli Creditanstalt, Madžarski premost, Oeka, popustile so delnice splošne stavbne družbe in Tarbouches. — Zaključni tečajji: Donavsko-savsko-jadranska 57,25, delnice: Creditanstalt-Bankverein 207,25, Narodna banka 169, Donavsko-savsko-jadranska 17,50, Steg 19,90, Siemens-Schuckert 190,25, Stewag 20,25, Magnesit 83,50, Trboveljska 25,25, Alpine 37,30, Rima Murany 66,25, Steyr-Daimler-Puch 219,50, Leykam 63, Semperit 82,50.

Žitni trg

Novi Sad. Rž ne notira. Pšenica oves, koruza neizpremenjeno. Bč., srem. in ban. nova koruza 90—92; bač. in srem. nova sušena 105—106. Tendanca neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Vse je neizpremenjeno. Promet 21 vagonov.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Kranju, dne 7. februarja 1938: voli I. vrste 6,25 din, II. vrste 5,50, III. vrste 5, telice I. vrste 5,50, II. vrste 5, III. vrste 4,75, krave I. vrste 5, II. vrste 4,75, III. vrste 4,50, teleta I. vrste 7, vrste 6, hrvaški prašiči špeharji 10,25, domači prašiči pršutarji 7,50 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 10, zadnji del 12, goveje meso II. vrste prednji del 10, zadnji del 11 din, goveje meso III. vrste prednji del 9, zadnji del 10 din, svinjina 16, svinjska mast 18, čisti med 22, neoprana volna 10, oprana volna 21 do 25, goveje surove kože 12, telečje surove kože 14, svinjske surove kože 10 din za 1 kg. — Pšenica 225, ječmen 200, rž 225, oves 200, koruza 140, fižol 200, krompir 80, lucerna 1800, seno 60 do 75, slama 50, jabolka I. vrste 300, II. vrste 200, III. vrste 250, češnje suhe I. vrste 1200, II. vrste 1100, III. vrste 900, ajdova moka 400, ržena moka 300 din za 100 kg.

Poročilo o trgovskem prometu na sejmu v Kranju dne 7. februarja 1938.

Na sejmu je bilo prignanih 61 volov, 32 krav, 7 telet, 2 junice, 3 biki ter je bilo pripelanih 16 svinj in 14 prašičev. Prodanih pa je bilo 45 volov, 17 krav, 7 telet, 2 junice, 2 bika, 9 svinj in 11 prašičev. V inozemstvo ni bilo prodano nobene živine.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani, dne 5. februarja 1938: Voli II. vrste 5 din, III. vrste 4, telice I. vrste 5, II. vrste 4,50, III. vrste 3,50, krave I. vrste 4, II. vrste 3,75, III. vrste 2,50, teleta I. vrste 5,50, II. vrste 4,50, prašiči pršutarji 5,50 do 6,50, goveje meso II. vrste prednji del 10, zadnji del 12, goveje meso III. vrste prednji del 9, zadnji del 10, svinjina 12, svinjska mast 18, čisti med 15, goveje surove kože 8 do 11 din za 1 kg. — Pšenica 180, ječmen 120, rž 160, oves 120, koruza 110, fižol 200, krompir 60, seno 50, slama 25, jabolka II. vrste 200, III. vrste 150, pšenična moka 375, koruzna moka 175 din za 100 kg. — Mešano vino 5, sortirano vino 7 din za liter.

Živinski sejem v Kalobju v okraju Celje, dne 3. februarja t. l. Vole so prodajali po 5,50 din, krave po 4,50 din, telice po 5 din in teleta po 5,50 din za 1 kg žive teže.

Kulturni obzornik

Barclay: Rožni venec

Roman. Jugoslovanska knjigarna. Str. 184.

V ljudski knjižnici je izšel zdaj ponatis znanega romana Barclayeve »Rožni venec« v prevodu Blaža Pozničnika, ki je izhajal svoj čas v podlistku »Slovenca«. Je to priscena povest iz aristokratskega okolja, ki je našla velik odmev na vsem svetu ter jo imajo že zdavnaj prevedeno tudi še drugi narodi. Tako je izšla na pr. tudi v hrvaškem prevodu v zbirki dobrih romanov, ki jih izdaja Jeronimsko društvo pod naslovom »Krunica«. Roman je čustvenega značaja in iz katoliškega sveta ter kaže usodo pevke Jane Champion, ki ni lepa po zunanji lepoti, velika in lepa pa je po samostojnosti in žrtvi, s katero se odreka svoji ljubezni. Dasi jo Garth Dalmain ljubi, se ona dobro zaveda, da je zanj prestara in ne dovolj lepa ter ne veruje v trdnost zgolj duhovne ljubezni. Toda zgodi se, da njen častilec, ki odkloni vse nove nujene mu ljubezni in ne odpusti Jani, da ga je odklonila, zgodi se, da izgubi vid in leži slep v bolnišnici. Zdjaj čuti Jana dolžnost, da mu žrtvuje svojo ljubezen s tem, da mu kot neznanca streže v njegovi temi. In v teku časa uvidi, da slepec še vedno in z nezmanjšano ljubeznijo ljubi samo pevko pesmi »Rožni venec«, Jano Champion, o kateri sanja in ne slutiti, da je v njegovi bližini kot sestra Rožamarija. Jana se tako prepriča, da Garth ljubi resnično samo in edino njeno lepo dušo, kakor tudi ona ljubi njega z istim žarom, dasi je slep. In ko se pozneje s pomočjo zdravniškega situacija razčisti, dobi Jana za svojo ljubezen, ki je eno samo veselo žrtvovanje, njega, ki ji je napolnil vse

življenje. In Garth dobi v njeni svetli ljubezni svoje oči, ki ga bodo vodile na svet, ki je lep in čist, kljub telesnim pomanjkljivostim, kjer so dobri ljudje ter žive svoje življenje v Bogu in duhovnem svetu.

Roman je lep zgled družinske povezi, dasi mestoma prehaja skoraj preveč v ganjenost, ki pa še bolj prevzame za duševno lepoto doznatna srca. Kot taka je prav, da je izšla tudi v Ljudski knjižnici, kajti roman je kot nalašč za naše ljudske knjižnice, katerim ga posebej priporočamo.

Marija Brenčič: Spev tihe doline

Podlpa pri Vrhniki. 1937. Str. 50.

Ta mala zbirka pesmic, skromna, a okusno izdana, je zanimiva iz dveh ozirov: prvič jo je napisalo in v samozaložbi izdalo preprosto mlado slovensko dekle z domačo izobrazbo, drugič pa se je v nji resnično razodel nov lirski talent, ki ga slovenske pesnice izkazujejo razmeroma zelo malo.

»Spev tihe doline« nosi motto:

»Vsa dolina je prekrasen vrt; okrog nje zeleni so gozdovi, nizki gričev travnatih vrhovi — a nad njo je nebes razprostrti...«

ter vsebuje mladini znane motive: domovinska ljubezen, čar domače vasi, lepota neba in zvezd in hribov, dolin, koč in kmečkoga dela; slovo od doma, domotožje, vrnitev; jutro, noč, večer; potok, kosce, orač, krt, dokler v koncu ne pride do veljave tudi mladostna čustvenost in bol, ki je po navadi last mladih src... Vsa ta motivnost v resnici dovolj izpričuje mladost mlade pesnice, ki je zrastle iz »Slovenčevca« »Stričkovega kotička«. Toda v vseh teh že tradicionalnih motivih je pokazala toliko čustva in osebne dojemljivosti, toliko toplote in pesniške

lahkote, da smo prepričani, da lahko govorimo o novi slovenski pesnici, ki je zdaj šele na prvi stopnji razvoja, še vsa v ozki dolini, ki pa se ji morda kdaj odpre v pravi pesniški svet. Njena pesem je izšla iz narodne popevke in se naslonila vsa na Sardenka, kajti resnično, nekateri verzi — kot uvodni — zavzame kot Sardenkovi. Največji vpliv pa ima nanjo »Kotiček« striček; od njega je sprejela njegov ustaljen verz za svojega, za izključno obliko svojih lirskih čustev, kar vodi v ponavljanje, narejenost in ne prvotno pristnost. Morala bo razbiti še to priučenost sole in se osamosvojiti, skuša naj najti sebe in svojim rahlim čustvom lastno obliko — pa homo imeli. S svojim skromnim prevencem, ki ga prodaja samo po 450 din, pa je v meni vzbudila resnično vero vase in želel bi, da bi se v njej ne motil.

★

»Hrvaški jezik.« V Zagrebu je izšla prva številka časopisa »Hrvaški jezik«, ki ga izdaja društvo z istim imenom, urejuje pa vseuč. prof. dr. Ivšič Stjepan. List je glasilo imenovanega društva, ki hoče gojiti hrvaški jezik in skrbeti za njegov napredek in pravilno rabo na vseh področjih govora in pisave. Po prvi številki sodimo, da list ne bo znanstven, marveč poljuden, da zajame čim širši krog in tako doseže svoj namen. Iz te številke omenimo zlasti nazorna članka urednika prof. Ivšiča o etimologiji in fonetiki v hrvaščini ter o izgovorjavi, dr. T. Matić pa se pogotuje za ohranitev hrvaških narodnih imen mesecev. Razen tega je v listu še mnogo drobni, a zelo koristnih navodil in razlag, ki časopis zelo poživijo in povzdignejo.

Časniškarska knjižnica A. Laurina v Pragi. — Glavni urednik »Prager Presse« A. Laurin ima edinstveno in največjo zbirko vseh tiskov, ki se tičejo svetovnega časnikarstva. Kot kulturni delavec, ki ve, kaj pomeni tak izbor raritet za znan-

stveno delo, daje svojo privatno knjižnico na vpogled znanstvenikom in vsem, ki se v znanstvene namene zanimajo za razvoj časnikarstva kot posebne stroke kulturnega delovanja ter v ta namen izdaja v bibliofiliški opremi posebne kataloge pod naslovom »Novinarska knjižnica A. Laurina, Praha«. Letos za božič je izdal »Dodatke«, obsegajoče tiskovno svobodo tiska in cenzuro periodičnega tiska. Tako torej ta sedmi katalog dopolnjuje po vsebini prvi katalog, ki je izšel že l. 1931. Važna je zlasti zgodovina svobode tiska, ki obsega v Laurinovi knjižnici 1057 katalogiziranih števil. V tem delu je lahko zasledovati ves razvoj od francoske revolucije, ki je uzakonila popolno svobodo tiska do današnjih avtoritativnih in demokratskih držav, kjer nikjer več ne vladata absolutna svoboda tiska. Sovjetom pomeni svoboda tiska le avobodo v smislu in mejah proletarske diktature. Mussolini smatra svoj italijanski tisk za najsvobodnejši, ker služi izključno eni stvari in enemu režimu ter more nemoteno izpolnjevati v okviru zakonov režima svojo funkcijo kontrole, kritike in iniciative; po mnenju Göbbelsa ima tisk svobodno kritiko v okviru veenarodne discipline. V avtoritativnih državah ima tisk samo eno svobodo: prostovoljno služiti vladajoči ideologiji. Toda tudi v demokratskih državah ni absolutne svobode tiska, temveč svoboda odgovornosti. Tam torej vlada relativna svoboda, kajti omejujejo jo razni tiskovni zakoni, ki pa pripuščajo svobodo besede in mnenja. Prav tako je ogromna literatura pripravljena kot doneski k monografiji obdelavi evropskega časnikarstva. Laurinova knjižnica je dozdaj v sedmih katalogih registrirala vsega 3904 knjige, kar pa je že sedmina vse njegove knjižnice, ki v celoti še ni pristopna javnosti. Od slovenskih knjig najva s strojem napisano razpravo Škerja in Kreka: Das Pressegesetz Jugoslawiens, Razstavo slovenskega novinarstva v Ljubljani ter Vatovev studio »140 let slovenskega novinarstva«. — A. Laurinova knjižnica je svojevrsten unicum ter gotovo najpomembnejša v svoji stroki.

Boj s policijo na maškaradi

Sedaj pred pustom je menda po vsem svetu polno maškarad. Ene so morda res vesele in zabavne druge pa so precej divjaške. Kakor so pač ljudje, ki hodijo na nje.

Tudi v praskem predmestju Žižkov so od sobote na nedeljo 6. t. m. priredili veliko maškarado v sicer precej razpiti gostilni. Ko so gostje bili najbolj razposajeni in glasni, so se naenkrat odprla vrata, nakar je pridrvelo v dvorano 6 maškar, ki so bile maskirane kot kaznjenci. Gostje so nove originalne maske sprejeli z velikanskim veseljem. Može, ki so pridrveli v dvorano, so bili opravljeni v tako kaznensko obleko, kakršno nosijo kaznjenci praške kaznilnice Pankrac.

Se je vse veselo kričalo in pozdravljalo nove tovariše, ko so se vrata v dvorano vnovič odprla in vanjo je planilo 20 policijskih stražnikov z revolverji v rokah. Policija je prihitela, da bi prijel tiste »kaznjence«. Poveljnik policije je zakli-

cal: »Roke kvišku! Nihče naj se ne premakne s svojega prostora! Na te besede pa je nekdo izmed maškar iz svojega revolverja ustrelil v veliko električno obločnico, ki je takoj ugasnila. Tisti hip je nekdo drugi že ugasnil vse druge luči v dvorani. Nastala je popolna tema.

Zenske so začele vriščati, »gostje« preklinjati, eni so začeli lomiti stole in jih metati k vratom, kjer so stali stražniki. Vrčki so začeli leteti tja k vratom, steklo je ropotalo na tla, pokali so udarci pokali so udarci z gumijevkami in palicami ter koli. Vmes pa je bilo slišati ječanje tistih, ki so bili zadeti. Bitka je trajala tako dolgo, da je morala priti na pomoč nova policijska četa, ki je poklicala še gasilce in reševalce. Uspeh te maškarade je bil tale: 14 maškar so morali prepeljati v bolnišnico, 28 na policijo, 3 ženske in 2 moški maškar pa so morali vtakniti v prisilni jopič, ker so čisto pobesnele.

Vranja loterija v Ameriki

Kolikor bolj je poljedelstvo v Ameriki šlo od vzhoda proti zahodu, toliko bolj so od vzhoda na zahod silile tudi vrane, te spremiljevalke z nikdar zadostnim apetitom. Tako so nazadnje prišle do Tihega oceana, kjer je ob obali Kalifornije polno sadnih nasadov. Na tem sadnem drevju so začele gnezdit se množiti. Od tu so začele siliti tudi proti severu ter so se kmalu udomačile tudi v Kanadi. Danes je tudi v Ameriki vrana doma povsod tam, kjer prebiva človek.

Ameriški kmetovalci se splošno rad gledal vrane, saj je videl, kako mu uničujejo ogree v zemlji ter druge škodljive žuželke. Kmalu pa je spoznal, da od vrane nima samih koristi, marveč še mnogo več škode. Videl je, da mu vrana opustoša poljske nasade, mori ptice pevke, ki so bolj koristne za poljedelstvo kakor so vrane same, in da izgine s polj in iz gozdov vsak koristen ptiček, kadar se tam naseli vrana. Saj se mali ptiči nikakor ne morejo meriti z vrano, ki ima tako močan in oster kljun.

Zato so Američani že pred nekaj leti sklenili, da bo treba vrane iztrebiti. To pa je bilo lažje rešeno, kakor storjeno. — Vran namreč nikdar ne zmanjka. Ne le, da so zelo množične, ampak so tudi od sile zvite. Vrani težko prideš do živega. Prej ti pokaže fige, preden ji prideš dovolj blizu, samo da vidi puško. Ni čuda, če se je ameriški farmar kmalu naveličal boja zoper vrane. Sicer ima ameriški farmar lahko svojo puško, toda mož je pač preveč komoden, kakor se bolj nobel reče človeku, ki mu nočemo reči, da je len. Če se ameriški farmar spravi na lov, se mora njegovega plena držati že kaj več mesa kakor pa ga je na vrani.

Vida si je dolgo časa prizadevala, da bi farmarje bolj navdušila za boj zoper vrane. Svetovala jim je, naročala, velevala — vse zaman!

Neki okrajni načelnik pa je sprožil imenitno misel, ki se bo dala dobro izvesti. Ujel je 50 vran, nakar je zveznim državam, ki največ trpe od vrane nadleže to-le predlagal: Naj mu dajo na razpolago 1000 dolarjev, pa bo stvar izpeljal, da bodo vrane videle, po čem je v Ameriki smodnik. Denarja mož ni zahteval zase, marveč je s temi 1000 dolarji hotel napraviti vranjo loterijo. To je naredil tako-le: Vsaki svojih ujetih vran je pritrtil okoli nog listek, na katerem je bila zapisana številka od 1 do 50. Tako je vsaka vrana imela svojo številko. Nato je svojih 50 vran izpustil. Ko je to opravil, je naznanil ter oklical vsem lovcom in farmarjem, da bo vsak lovec in strelec, ki ustreli vrano s številko, dobil nagrado v denarju. Največji dobiček bo dobil tisti, ki ustreli vrano št. 1. Ta dobi na roko izplačanih 500 dolarjev, kar je v našem denarju nad 20.000 din. Kdor ustreli številko 2, dobi 250 dolarjev, tako je vsaka naslednja številka za polovico manjši dobiček. In pravijo, da je bil uspeh te vranje loterije nenavadno velik. Puške so pokale kar za stavo. Kosali so se med seboj, kdo bo sestrelil več vran in tako dobil več možno, da je ustreli vrano s številkami. Odkar stoji Amerika, ni še toliko ljudi hodilo na lov na vrane, kakor sedaj. Nekateri so že bili deležni areče in so že pobasali svoje dolarje.

Toda vrana številka 1 baje še vedno leta po ameriškem svetu s številko na nogah ter išče srečnega strelca, ki naj dobi 500 dolarjev.

Mesto Rockford v ameriški državi Illinois ogroža ledovje, ki plava po reki Rock-River. Most je že tako ogrožen, kakor je bil ogrožen Niagarski most

St. 51.

Skodelica graha

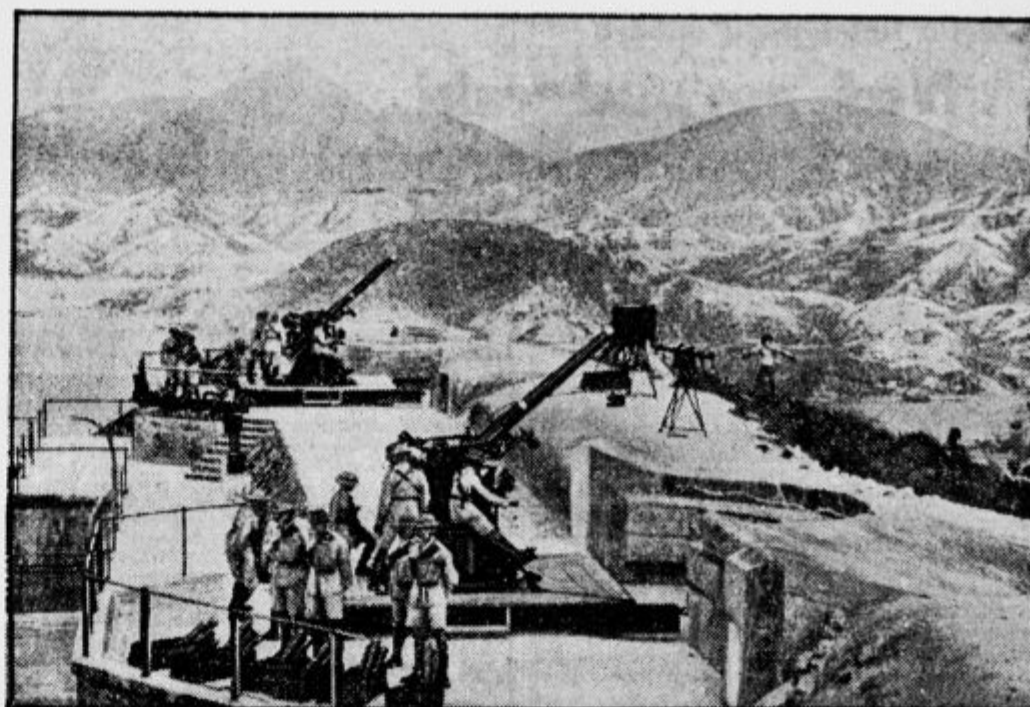
Sprva nista spregovorila nobene besede. Čez čas pa je vitez vendarle dejal:

»Tri stvari bi si želel: malo jesti, jasi za konja in posteljo zase.«
»To se bo kar lahko dobilo: hlev je takoj zraven za vogalom, vaše prenočišče je tukaj zraven v drugi izbiči, tukaj pa je vaša večerja.« Tako rekoč je porinil pred viteza majhno skodelico grahovke.

Vitez je najprej spravil v hlev svojega konja. Razsedel ga je ter ga ljubeče pogrnil s svojim dolgim plaščem. Zdela se je, da je puščavniku to ravnanje po volji, saj je takoj rekel: »Tukaj ima gozdar nekaj krme za svojega konja. Pa še vi vzemite z njegovega kupa.« Nato pa sta sama sedla za mizo in se odkrila. Nekaj časa sta molče otepala grahovko, potem pa je vitez rekel: »Prav za prav se mi čudno zdi, da more možak vaše postave tako dobro uspevati ob grahovki in studenčnici. Sko-

raj bi človek dejal, da bolj cenite dobro govejo pečenko in posodo vina.«

»Pa vendar ne, pač pa mi moja skromna kosila tako dobro teknejo. Vi pa, gospod vitez, ste zares videti, da ste kaj boljše vajeni. K sreči mi je dobri gozdar pustil nekaj svoje zaloge. Ker pa tega ne smem uživati, sem dal na stran.« Stopil je v kot svoje izbe ter dvignil loputo.

Trdnjave v angleški koloniji Hankong na Kitajskem

Otrok 20 metrov visoko v zraku

Iz Prage poročajo, da se je v petek, 4. t. m., v praški okolici zgodilo nekaj nenavadnega in prvi hip sila razburjivega. Po državni cesti iz Prage v Vinor se je sprehajal 6 let stari delavčev sin Jaroslav Lipold v družbi svojega tovariša. Po cesti je takrat hodilo več ljudi, ki so naenkrat bili priče, kako je neka nevidna sila potegnila malega dečka Jaroslava kvišku ter ga nesla kakih 20 m visoko v zrak. Nihče ni vedel, kaj to pomeni in vse je bilo polno groze.

Dečka je nevidna skrivnostna sila zanesla nad kosat kostanj, kjer je sila dečka izpustila, da je padel v vrh kostanja. Tukaj se je deček nekaj časa lovil med vejami, nakar je z višine 15 m padel na tla. Sofer Jaroslav Hrdlička, ki je med drugimi sam vse opazoval, je brž prihitel zraven, dečka naložil v avto in ga odpeljal v sanitetni oddelk letalske vojašnice, ki stoji blizu kraja nesreče. Tukaj so dečka pregledali in ugotovili, da se ni k sreči nikjer nič pobil, le na desnem očesu je malce poškodovan. Otrok se zdaj zdravi na kliniki.

Kaj je bilo vzrok te nenavadne nesreče, se je kmalu dognalo. V petek je letalska četa imela strelne vaje na letišču. Eno izmed vojaških letal je ta cilj nosilo s seboj. Na 400 m dolgo železno vrv je bila privezana vreča peska, ki jo je letalo vlečlo za seboj. V to vrečo so potem letalci streljali. Ko je letalo potem pristalo na letališču, so odpeli vrv. Medtem pa se je z letališča dvignilo drugo letalo.

Verske razmere v Mehiki

Guverner mehiške zvezne države Oaxaca je pred kratkim izdal naredbo, ki dovoljuje 100 duhovnikom izvrševati dušnopastirsko službo, če plača vsakdo izmed njih 300 pezov. Dovoljenje se seveda nanaša le na meje države Oaxaca.

Doslej je samo 20 duhovnikov imelo dovoljenje bivati in delovati v državi Oaxaca, medtem ko je pred letom 1927 bilo tamkaj še 167 duhovnikov. Leta 1933 pa je izšla nova postava, ki je število duhovnikov še bolj omejila. Protiversko sovražstvo zveznih oblasti je poslajalo vedno hujše, tako da je bila leta 1935 izgnana iz države Oaxaca vsa duhovščina, ostal je le en sam duhovnik za vso državo.

Leta 1936 pa je prišel preokret. Cerkve so spet odprli in 19 novim duhovnikom dovolili, da so smeli priti v državo Oaxaca, tako da je od leta 1936 pa do danes v tej državi delovalo 20 duhovnikov. Vendar vkljub temu novemu dovoljenju razmere še niso naravne. Zato škof škofije Oaxaca še vedno stoluje na ameriških tleh v Novi Mehiki.

Dva mostova ukradena

Ni še tako dolgo od tedaj, ko smo poročali, da je nekdo ukradel železen most ter ga prodal za staro železo. Danes pa moremo poročati, da je nekdo, ki ga pa seveda ne poznamo, ukradel kar dva lesena mostiča in z njima izginil. To pa se je zgodilo v občini Zohor na Slovenskem blizu Nitre. Mostova sta bila postavljena čez majhen potok. Ko so zjutraj prišli kmetje, da bi peljali čez, niso mogli, ker nikjer ni bilo mostu. Sprva so mislili, da jih je vzela voda. Toda dognano je, da tiste dni ni bilo velike vode. Zato je jasno, da je ponoril prišel nekdo, ki je oba mosta lepo razdril ter ju odpeljal. Seveda ni bil eden, marveč jih je moralo biti več.

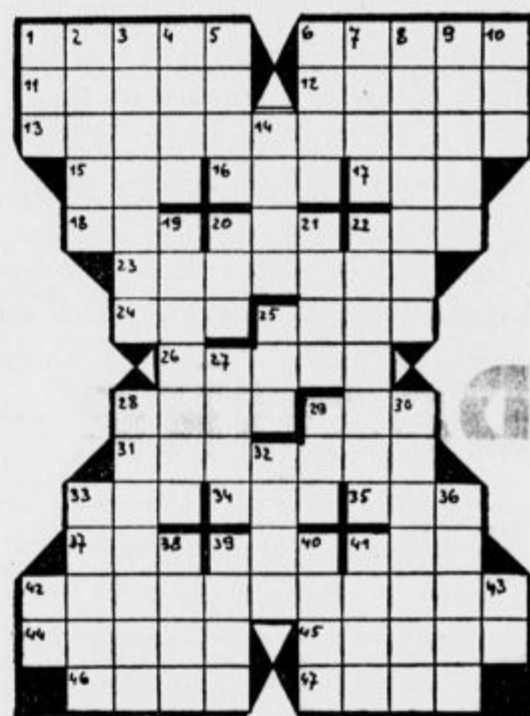
103 leta star ubijalec

V mestecu Polciten v Kalabriji v Italiji živi 103 leta star možak, ki se piše Francesco Flocceri. Ta mož je sicer že 103 leta star, zdi se pa, da je še vedno korajžen in močan. Te dni se je aprl z 20 let starim mladeničem. Ta spet je starca tako razjezil, da se je z nožem v roki zakadil v fanta ter ga tako oklal, da je fant zaradi poškodb umrl.

»Lepo vas prosim, gospodična, razvijte no te-le filme do danes popoldne. To so prve slike našega fantka, ki smo ga oni teden dobili.«

Križanka

Vodoravno: 1. nevaren človek, 6. prebivalec dela Stajerske, 11. večji levi pritok reke Bosne, 12. del pohištva, 13. manjši kraj vzhodno od Soderice na Dolenjskem, 15. preprosto leseno orožje, 16. trgovski izraz za predplačilo, 17. abesinski naslov, 18. skrajšano žensko krstno ime, 20. slovenska sodobna znanstvena revija, 22. italijansko mesto ob Adiji, 23. manjši kraj severno-vzhodno od Kostanjevice na Dolenjskem, 24. urejeno stanje, 25. severno moško krstno ime, 26. staro ime za nekdanji denar, 28. rimski cesar, znan po svojem preganjanju kristjanov, 29. kačji ugriz, 31. poleg Iliade največji grški ep, 33. drugo ime za vrbo zalujko, 34. del spovedi, 35. ženska oseba iz svetega pisma, 37. največja reka v severovzhodni Afriki, 39. star slovenski veznik, 41. izraz pri šahu, 42. manjši kraj severozahodno od Velike Loke na Dolenjskem, 44. tuja beseda za pozitivno elektrodo, 45. ženska oseba iz Finčgarjevega romana »Pod svobodnim soncem«, 46. ruski veliki knez, 47. skupno ime za otroke.

Navpično: 1. alkoholna pijača, 2. važno japonsko pristaniško mesto, 3. moška oseba iz Gheonove igre »Igralec in milost«, 4. vzhodni krivoverec, 5. druga beseda za prakso, 6. druga beseda za leseno zgradbo, 7. kaznivo dejanje, 8. tuja beseda za imenik, zapisnik, 9. pomembnejše švicarsko letovišče, 10. sladkovodna žival, 14. važnejše mesto v zahodni Romuniji, 19. po določnem redu urejene črke, 20. druga beseda za dim, 21. zgodovinski del nekdanje Bosne, 22. tuja beseda za dolgo, ravno cesto, 25. važen del glave, 27. severno moško krstno ime, 28. manjši kraj severovzhodno od Kočevja, 29. domača žival, 30. prebivalec dela Severne Amerike, 32. moška oseba iz Schillerjeve trilogije »Wallenstein«, 33. sodobna turška politična osebnost, 36. grška boginja, zavetnica njihovega glavnega mesta, 38. pomembno obmorsko kopališče v Italiji, 39. bajeslovni grški letalec, 40. pomembnejši rimski pesnik (43 pred Kr. — 18 po Kr.), 41. vrsta krompirja, 42. začetni črki imena in priimka sodobnega slovenskega pesnika, 43. začetni črki imena in priimka velikega slovenskega dramatika, avtorja igre »Za pravdo in srečo«.

REŠITEV KRIŽANKE: SVEČA

Vodoravno: 1. Kotor, 5. Avala, 10. Opeka, 12. Zadar, 13. Par, 14. Amas, 15. Abo, 16. Eva, 18. Zola, 20. Sas, 21. Aden, 22. Aron, 24. Kato, 26. Sele, 29. Lom, 30. Ida, 32. USA, 34. Golo, 36. Pen, 37. Ilek, 38. Oran, 40. Bari, 42. Reka, 45. Lah, 46. Ahil, 47. Ala, 48. Una, 50. Sava, 52. Rob, 53. Macun, 54. Anima, 55. ataka, 56. tamar.

Navpično: 1. Koper, 2. Opava, 3. Ter, 4. Oka, 6. Vas, 7. Ada, 8. Laban, 9. Arosa, 11. Amon, 12. Zala, 17. Adam, 18. Zeta, 19. Ares, 20. Soli, 23. Blum, 24. Kosi, 25. Otok, 26. solo, 27. Eden, 28. Dane, 33. Alah, 34. Gera, 35. Orel, 36. Paka, 39. Gluma, 40. Banat, 41. Ihan, 42. Riva, 43. Alo-ma, 44. Čabar, 49. Aca, 50. Suk, 51. Ana, 52. Rim.

Sv. Gregor

Izreden farni praznik je bil jubilejni dan 40 letnice župnikovanja g. duhovnega svetnika Fr. Krumpeštarja Ljudstvo je napolnilo dvorano, kjer je bila akademija v prostoru jubileja. Vrstile so se deklamacije, pevske točke in govori. Vse organizacije župnije so bile polnoštevno zbrane in glavni govornik Kmetijske zbornice svetnik g. Rigger je v navdušenem govoru poudaril napredek vsega kulturnega življenja v župniji pod vodstvom jubilarja. Zvečer je pa mogočen transparent na zvoniku s številko »40« daleč naokoli oznanjal slavnostno razpoloženje Gregorčev. Kljub ostrbi burji in zmrzli zemlji so dičili visoki mlaji pred spomenikom dr. Kreka in slavoloki s pomembnimi venzi prostor pri Domu, šoli, cerkvi in župnišču. Naslednji dan pa je cerkev prevzela vse slavlje. Kljub delavnosti je bila moških in ženskih polna cerkev. Polnoštevno so prišle zopet organizacije in gasilska četa, narodne noše in krepostna vrsta fantov v krojih. Slavnostni govornik g. dekan Skubic je v jedrnatem govoru zanimivo orisal 40 letnico delovanja g. župnika Krumpeštarja in Gregorčevega ljudstva, ki sta v skupni ljubezni in medsebojnem zaupanju tako srečno in uspešno delovala. Nato je jubilar danje vladalo v župniji slovesno razpoloženje — prelep dokaz, kako je verno ljudstvo povezano s svojim duhovnikom.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti.

Bangha, Welt und Überwelt. Das ewige Reich im Kampf der Zeit. 202 str., vez. 65 din. — Berg-haus, Die Frohbotschaft von der Erlösung. Gedanken zu heiligen Fastenzeit. 178 str., vez. 44 din. — Brinktrine, Das Opfer der Eucharistie. Dogmatische Untersuchungen über das Wesen des Messopfers. 65 str., vez. 36 din. — Brocke, Die Apostelgeschichte in der Bibelstunde. Praktische Anleitung und Erläuterung für die Bibelstunden in Pfarrei und Schule. 101 str., vez. 22 din. — Höfer, Vom Leben zur Wahrheit. Katholische Be-sinnung an der Lebensanschauung Diltheys. 342 str., vez. 104 din. — Karrer, Uechnstliche Zeugen. 250 str., vez. 80 din. — Maassen, Von der Herr-lichkeit christlichen Lebens. 286 str., vez. 54 din. — Meddikal, Jugend Moral, An Beispielen erläu-terte, praktisch-katholische Sittenlehre. 164 str., vez. 39 din. — Rüger, Der Werktagsheligen in unserer Zeit. 256 str., vez. 36 din. — Schneider, Bildungskräfte im Katholizismus der Wert — seit dem Ende des Krieges. 403 str., vez. 99 din. — Schone, Lumpensammlerpfarrer und Bubenapostel. 150 str., vez. 36 din.

Dne 11. februarja ob 10 se bo vršila pri okrajnem sodišču v Kranju

dražba lepe enodružinske vile

ležeče ob Jezerski cesti na ugodni točki v Kranju, vl. štev. 824 k. o. Kranj. — Najmanjši ponudek 103.175 din, vadij 20.635 din.

Sport

Danes zvečer drsalna produč cija

Na produkciji na Bledu je izvajala v nedeljo dvojica Palmotova-Biber nekaj na novo nastudiranih figur prostega drsanja ter valček in tango. Zelo je ugajal, dalje nastop Palmotove kot blejskega dekleta v gorenjski narodni noši in gledalci so bili nadvse zadovoljni tudi z drsanjem ostalih drsalcev in drsalke.

SK Ilirija želi izrabiti še preostale dni drsalne sezone in priredi danes, v sredo — po tem, kakšen bo mraz — ob 20 še eno javno ekshibicijo svojih drsalcev in drsalke.

V Zakopanih: 50 km

Varšava, 8. februarja. AA. (DNB) poroča iz Zakopana, da je smučarski tek na 50 km za poljsko prvenstvo dobil Avstrijec Raedl v času 3.23.39.

Akademsko smučarsko prvenstvo v Avstriji

»Amt für Leibesübunng an den Hochschulen Oester-reichs«, organizacija avstrijskih akademikov, ki se ba-vijo s športom, bo priredila dne 11. do 13. februarja smučarske tekme za avstrijsko in mednarodno akade-msko prvenstvo. Tekme se bodo vršile v znanem leto-višču Bad-Hofgastein.

Med drugimi številnimi tekmovalci so se prijavili tudi naši akademiki, ki bodo nastopili v vseh disci-plinah: Heim, Novak, Herle, Sorli in Skoberne v alps-ki kombinaciji, Močnik in Primožič v tekah, Dežman in Bevc pa v tekah in skokih.

Naša postava je odpotovala v ponedeljek z večer-nim brzovlakom pod vodstvom Mirka Dermelja.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Slalom klub 34. Dravi ob 18.30 bo obvezan sesta-nek tekmovalcev, nato trening. Naj nihče ne izostane!

Uradna vremenska poročila

Tujsko prometnih zvez Slovenije, JZSZ in SPD

po stanju z dne 8. febr. 1938

Rateče-Planica, 870 m: —3, oblačno, mirno, pršilo, 90 cm, skakalnice uporabljive.
Planica-Statne (dom Ilirije), 1000 m: —3, visoka megla, 35 cm pršila na 90 podlage, drsališče uporabno.
Planica-Tamar, 1108 m: —4, oblačno, pršilo, 125 cm.
Kranjska gora, 810 m: —4, visoka megla, pršilo, 85 cm, sankališče in drsališče uporabno.
Bled, 501 m: —1, barometer se drvi, sončno, mirno, sren, 35 cm, drsališče na jezeru uporabno za drsa-nje, jezero pa za skijanje.
Pokljuka — Sporthotel, 1300 m: —4, oblačno, 30 cm pršila na 110 podlage.
Bistrica — Boh. jezero, 310 m: —2, oblačno, 30 cm snega, deloma osenjen, deloma zmrat.
Sr. Janez v Bohinju, 530 m: —1, deloma oblačno, mirno, 70 cm snega, v senčnih legah osenjen, v senč-nih srez.
Dom na Komni, 1550 m: —7, sončno, mirno, 15 cm pršila na 200 podlage.
Skalaški dom na Voglu, 1510 m: —3, deloma oblačno, mirno, 30 cm snega, deloma sren, po vrh. spihan.
Velika planina, 1538 m: —3, jasno, mirno, 150 cm sne-ga, v senčnih legah pršilo, po robovih sren.
Klopni vrh, 1360 m: —4, jasno, vetrovno, 27 cm pršila na 70 podlage.

Senjorjev dom, 1532 m: —8, jasno, mirno, 10 cm pršila na 100 podlage, v senč. pršilo, na soncu sol. sneg.
Peca, 1631 m: —3, oblačno, mirno, sren, 100 cm.
Rimske vrhove, 530 m: —9, jasno, mirno, sren, 60 cm.

Dodatno poročilo z dne 7. febr. 1938:

Garjake, 1000 m: —3, jasno, mirno, 30 cm pršila na 60 cm podlage.
Sr. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —1, barometer pada, sončno, mirno, severovzhodnik, 30 cm pršila na 35 podlage, zjutraj deloma osenjen.

Razglas

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razglasa na osnovi § 122. zakona o mestnih občinah odnosno § 102. zakona o občinah, da so zaključni računi mestne občine ljubljanske za leto 1935/36, in sicer:

1. mestnega zaklada,
2. 6%-nega obligacijskega, gradbenega in in-vesticijskega posojila,
3. mestne elektrarne,
4. mestne plinarne,
5. mestnega vodovoda,
6. mestne klavnice,
7. mestnega pogrebnega zavoda,
8. mestne zastavljalnice,
9. mestne priprege,
10. regulacijskega fonda,
11. Kronike,
12. meščanske imovine,
13. mestne delavske zavarovalnice,
14. Delavskega doma,
15. ustanov

sestavljani in da bodo vsi ti zaključni računi 8 dni, t. j. od 9. do vključno 16. februarja t. l. razgrnjeni med uradnimi urami občanom na vpogled v sobi št. 2 (vratarjeva soba) na mestnem poglavarstvu.

Prav tako bodo v isti dobi in na istem kraju razgrnjeni tudi zaključni letni računi občinskega in ubožnega zaklada bivše upravne občine Moste za l. 1931, 1932, 1934/35 ter zaključni letni računi ob-činskega in ubožnega zaklada bivše upravne ob-čine Vič za l. 1933, dvanajstine 1934 in l. 1934/35.

Vsak član mesta, kakor tudi vsaka oseba, ki plačuje v mestu neposredni davek, ima pravico staviti k vsem tem zaključnim računom svoje pri-pombe v času od 9. do vključno 16. februarja t. l. Te pripombe je predložiti podpisnemu mestnemu poglavarstvu.

Predsednik: Dr. J. Adlešič.

Občine, klavnice, mesarji! Pištolo za ubijanje goveda,

kot jo predpisuje ministrska naredba, dobite kot tudi patrone in vse rezervne dele pri tvrdki

SPECIA, trg. kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

MISTERIJ žene, ki se NIKDAR NE POSTARA Ima ona 25 ali 40 let

Nobene gube, nobene brazde v 45 letih! Gladka, jasna in čista koža mladega de-kleta! Videti je kakor čudež, a ima ven-darle svoje znanstvene vzroke. To so magični učinki »Biocela« — presenetljivega odkritja profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stej-skala. Biocel je dragocen naravni pomladni element, ki ga mora imeti vsaka gladka in napeta koža. Zdej je v vsaki tubi rožnate krete Tokalon ter Vam redi in pomlajuje kožo, ko spite. Vsako jutro, ko se zbudite, ste videti mlajši. Gube in brazde so kakor izbrisane.

Cez dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (ki ni mastna), da napravite svoje kožo svežo in jasno, da Vam odstrani zaje-dalce in vso nesnago kože. Pomladite se za deset let in ostanite mladi! Napravite konec ohlapnim mišicam lica. Rešite se uvene-le polti. Pridobite si spet jasno in čvrsto lice ter mehko lepoto iz dekliške dobe. Navdu-seni boste zaradi pravih magičnih učinkov obeh hran za kožo Tokalon. Ako ne bo tako se Vam denar povrne.

Razpis

Občina Cerklje, okraj Kranj, razpisuje prag-matično mesto občinskega tajnika. Šolska izobrazba: najmanj štiri razredi srednje ali nje-j enake strokovne šole. Mesečna plača: 750 dinarjev. Varščina: 5000 dinarjev.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listi-nami po členih 7. in 8. uredbe o občinskih usluž-benih, je vložiti v roku 30 dni po objavi tega razpisa pri podpisani občini.

Uprava občine Cerklje, 7. febr. 1938

MESARJI, SLASČICARJI, RESTAVRATERJI,
INDUSTRIJE!

»WITT« HLADILNI STROJI

že nad 40 let v obratu, za vse vrste in za vse kapacitete do 1 milijona kalorij. Večletno jamstvo! Zahtevajte ponudbe! Zastopstvo: Specia, trg. kom. dr., Ljubljana, Mestni trg 5/II.

Damske volnene blagove

Prosimo vse dame, ki se hočejo
lepo obleči, da si jih ogledajo

»Manufaktura«, komanditna družba,
Ljubljana, Mestni trg štev. 17

POTNIKE

ZA DRAVSKO BANOVINO

manufakturne stroke, izkušene v prodaji po kolekcijah, potrebuje firma
VLADA MIHČIČ I. BRAT. Pismene ponudbe s potrdilom o dosedanjih
službi prinesiti osebno ali poslati na pošto predal 210 Beograd.
P. S. Prednost imajo oni, ki so že dolgo časa pri tej stroki.

Za sadovnjake, vrtove in patke

najboljše sadne, vrtno in poljske rastline Vam
dobavi naša že nad 100 let obstoječa družba
v Italiji, ki ima 250 ha obdelanega sveta.

Sgaravatti-Piante
SAONARA-PADOVA.

»SLOVENEČ«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Maurice Leblanc:

32

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

»Imam ti povedati mnogo stvari, sinko; ža-lostne stvari, ki jih moraš izvedeti. A takoj se-daj... Sedaj morava bežati k Priureju. Ta žen-ska bo šla po pomoč in naju bodo zasledovali.«

»Ni bila sama, mama, ko je hipoma stopila v mojo ječo in me presenetila, ko sam ravno dolbel zid. Nekdo jo je spremljal.

»Otrok, ali ne? Deček tvoje velikosti?«

»Nisem ga videl. Vrgla sta se name, ženska in on, zvezala sta me in nesla na hodnik. Žen-ska se je za hip oddaljila, on pa je šel zopet proti celici. Torej poznata rov in izhod, ki se od-pira pri Priureju.«

»Da, to vem, toda lahko bova zamašila ta izhod.«

»Ostane pa most, ki veže oba otoka,« je od-vrnil Franc.

»Ne,« je dejala, »Zažgala sem ga. Priurej je popolnoma odrezan.«

Hitro sta hodila s pospešenim korakom. Franc je bil le malo vznemirljen od materinih besed.

»Da, da,« je rekel, »zares uvidevam, da je mnogo stvari, o katerih nič ne vem, ki si jih ti skrivala, da me ne bi ostrašila, mama. Kakor to, da si zažgala most... S pripravljenim beneinom, ne? Kakor je bilo dogovorjeno z Maguenocem v primeru nevarnosti?... Grozili so torej tudi tebi in boj se je začel proti tebi, mama? In besede, ki jih je ta ženska izgovorila s tolikim sovra-štvom!... In potem... in potem predvsem, kaj se je zgodilo s Stefanom? V moji celici so o njem prav kar zelo tiho govorili... Vse to me zelo vznemirja... in tudi ne vidim več leste, ki si jo prinesla...«

»Lepo te prosim, dragi moj, ne izgublajva časa. Ženska bo dobila pomoč. Na sledu so nama.«

Otrok se je hipoma ustavil.

»Kaj? Ti nekaj slišiš?«

»Nekdo gre.«

»Ali si prepričan?«

»Nekdo gre nama nasproti.«

»Ah!« je rekla tiho; »smorilec je, ki se vrača iz Priureja.«

Potipala je revolver in bila na vse pripravljena. Nenadoma je potisnila Francu v temen kot, ki je bil na njeni desnici in ki jih je bilo mno-go v rovu.

»Tu... tu...« je dejala. »Tu bova dobro skrita in naju ne bo videl.«

Sum se je bilžal.

»Stisni se v kot in se ne gani.«

Otrok je zašepetal:

»Kaj imaš v roki?... Revolver... Ah! ma-ma, saj ne boš streljala?«

»Morala bi... morala bi... Pošast je!... Kakor njena mati... morala bi... morda se bo-va še kesala...«

In pristavila je, ne da bi sama vedela:

»Ubil ti je starega očeta.«

»Oh! mama... mama...«

Zadrževala ga je, da ni padel in v tišini je slišala jok svojega otroka, ki je ihtel in jecjal:

»Pa vseeno... ne streljaj... mama...«

»Glej ga, tu je... dragi moj... tiho bodi... glej ga, tu je...«

Šel je mimo. Hodil je počasi, malce sklonjen in je prisluškoval. Veroniki se je zdelo, da je prav tako velik kot sin in sedaj, ko si ga je pazljivo ogledala, se ni nič več čudila, da sta se Hergemont in Honorina motila; kajti bil je zares zelo podoben, kar je najbrž še posebno poudarjala rdeča čepica, ki jo je ukradel Francu.

Oddaljil se je.

»Ga poznaš?« je vprašala Veronika.

»Ne, mama.«

»Ali si prepričan, da ga nisi nikdar videl?«

»Da.«

»Saj se je on vrgel nate v celici hkrati z žensko?«

»O tem ne dvomim, mama. Udaril me je celo krivično po obrazu, z resničnim sovraštvom.«

»Ah! vse to mi je nerazumljivo. Kdaj bomo vendar ušli tej mori?«

»Hitro, mama! Pol poti imava za seboj. Iz-rabiva priliko!«

Na svetlobi je videla, da je ves bled; čutila je njegovo ledeno mizlo roko. Vendar se je ve-selega obraza smehljala.

Odšla sta in ko sta prekorčila rob strne obale, ki je vezala oba otoka, in šla po stopni-cah, sta prišla ven na desni strani Maguenocovega vrta. Dan se je nagibal h koncu.

»Rešena sva,« je rekla Veronika.

»Da,« je odvrnil Franc, »toda samo pod po-gojem, da naju ne morejo dohiteti po isti poti.«

»Trebja jo je torej zagraditi.«

»Kako?«

»Počakaj me. Grem po orodje v Priurej.«

»Oh! ne, ne ločiva se, Franc.«

»Pa pojdiva skupaj tja, mama.«

»In če medtem pride sovražnik? Ne, ta iz-hod morava braniti.«

Torej mi pomagaj, mama.«

Hitro poskus jima je pokazal, da je eden iz-med kamnov, ki je tvoril obok nad vhomom, moč-no vdolan. Zares jima ga je bilo težko omajati in zrušiti. Kamen je padel preko stopnic in takoj ga je pokril kup kamenja, ki je napravilo prehod še ne nemogoč, vsaj težak.

»Kolikor časa ostaneva tu,« je dejal Franc, »in dokler ne izvedem svojega načrta, bo držalo. Mirna bodi, v mislih imam dober načrt in nisva daleč od cilja.«

Razen tega sta bila potrebna počitka. Oba sta bila izčrpana.

»Ulezi se, mama... glej tu... tu je mehek mah pod to skalo. Tu v tej svežosti se boš dobro počutila.«

»Ah! dragi moj, dragi moj,« je šepetala Ve-ronika srečna...

Prišla je ura, da si vse razjasnita in Ve-ro-nika se ni nič obotavljala. Otrokova žalost, ko je zvedel za smrt vseh tistih, ki jih je ljubil in poznal, se je manjšala ob veselju, da je našel svo-jo mater. Pripovedovala je, ne da bi kaj zamol-čala. Pritisnila ga je nase, mu brisala solze, ker je dobro čutila, da nadomešča vso izgubljeno lju-beznivost in prijateljstvo. Posebno ga je zadel Stefanova smrt.

»Ah si prepričana?« je vprašal, »saj končno nimava dokazov, da je Stefan utonil. Plava iz-vrstno... Seveda, seveda, mama, ne smeja obu-pavati... nasprotno. Glej, prav sedaj pribaja pri-jatelj, ki pride vedno ob mračnih urah, da potrdi, da ni še vse izgubljeno.«

Zares je stopicajoč prišel Veselko. Ni ga pre-več iznenadilo, ko je zagledal svojega gospodarja. Nič ni Veselka preko mere presenetilo. Dogodki, za katere se ni mnogo brigal, so šli zanj svoje pot naprej. Samo solze so se mu zdele vredne posebne pozornosti.

»Vidiš, mama, Veselko je mojega mnenja, ničesar ni izgubljeno... Toda v resnici, moj stari Veselko, ti nekaj voháš. Kaj bi rekel, če bi midva zapustila otok brez tebe?«

Veronika je pogledala svojega sina.

»Zapustiti otok?«

»Gotovo in kar najhitreje. Tak je moj načrt. Kaj meniš o njem?«

»Kako oditi?«

»V čolnu.«

»Ali je tu kak čoln?«

»Moje.«

»Kje?«

»Ne daleč od tu, na koncu otoka.«

»Ali se gre lahko tja dol? Obala je vendar strma.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Elektrotehnik

z dolgoletno prakso v tehničnem risanju išče službo v tehnični pisarni. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mittweida« 1836. (a)

Šofer

zelo sigurni vozač, vešč vseh mehaničnih del, želi prenesti službo. Gre tudi s potnikom na potovanje ali slično. Cenjene ponudbe upravi »Slov.« pod zn. »Zanesljiv šofer« 1901. (a)

Službodobne

Plačilna natakarija

poštena, pridna, solidna, dobi takoj službo v sredini Ljubljane. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1869. (b)

Kuharico

ki opravlja tudi hišna dela, samostojno v domači kuhinji, z večletnim spričevalom, pošteno in pridno, išče ugledna mala rodbina v Celju. Nastop 1. marca. Ponudbe podružnici »Slov.« v Celju pod »Stalna služba«. (b)

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tyrseva cesta
(palača Poštni dom)

Dva trg. pomočnika

manufaktura - iščem. Prednost imajo tisti, ki so vešč okusnega aranžiranja izložb. Ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Aranžir-prodajalec« št. 1902. (b)

V velik lokal

v strogem centru želim priključiti komisiji trgovino. Iščem sodelavca ali sodelavko z nekaj kapitala. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Promet« P 1769. (b)

Zastopnika-družabnika

z nekaj kapitala za prodajo epohalnega patentnega predmeta za Jugoslavijo iščem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Rentabilno« 1867. (b)

Jeklarna

grofa Thurnskega v Guštanju išče asistente z dovršeno visokošolsko izobrazbo in to plavžarje, to je, da mora biti posilec absolvent montaniščne visoke šole v Ljubljani ali Pribranu, samostojnega stanu, vešč drž. in nemškega jezika, praksa ni potrebna. Prosnje je vlagati na Jeklarno Guštanj, dravska banovina. (b)

Veliko industr. podjetje

na Gorenjskem išče zanesljivega in zmožnega čevljarkega mojstra. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takojšen nastop« št. 1855. (b)

Zastopnike

sprejme domača zavarovalnica za vse okraje v Sloveniji. — Ponudbe na Oglasi zavod Oslak v Mariboru pod »Fiksum in provizija« 1890. (b)

Glavni knjigovodja

inženir za industrijska, trgovska ali stavbna podjetja, z 20 letno prakso, nemški korespondent, zaupna oseba, išče mesto. Mesečna plača za 7 ur dnevno 3000 din, za 4 ure dnevno 1700 din. Samo Ljubljana in bližnja okolica. Ponudbe pod »Glavni knjigovodja-inženir« P 1706 upravi »Slovenca«. (b)

Pohišstvo

Moderne spalnice

jedilnice, kuhinje in gosposke sobe, prodaja po najnižjih cenah Mizarstva zadruge, št. Vid-Vizmarje. Daje tudi na obroke, ogleda se lahko tudi ob nedeljah. (s)

Zivali

Konja ponija

kupim. Pisemne ponudbe na Zaplotnik Peter, Bled 1, Milno 23, Gorenjsko. k

Vajenci

Vajenca

za Specijalno trgovino v Ljubljani sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1903. (v)

Učenko

za trgovino z elektroinženirskimi predmeti takoj sprejem. — Vprašati pri Bogataj, Kongresni trg št. 19. (v)

Vajenca

s primerno šol. izobrazbo zdravega, krepkega, iz poštene krščanske hiše, sprejem v trgovino z mehanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mariljve«, št. 1570. (v)

Za

urarskega vajenca

želi iti 17letni fant iz poštene in ugledne družine. — Naslov: Zibert Jože, Brezovo 11, pošta Studence nad Krškem. v

Posedstva

V Brežicah

in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbica, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposedstva. — Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Prodamo

Najboljše domačo salamo

in najfinjši sir - dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (l)

Fige rinfuza,

pomaranče odlične Jaffa nudi »Veletrgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrseva 48. (l)

Železno blagajno

fabrikat »Wieser«, 94x65 cm, primerno za trgovce itd. — prodamo tudi na obroke. Spedičija »Balkan«, Maribor. (l)

Pletilne stroje

ploske (flach), 2/80, 4/80, 10/90, 12/80 cm, skoraj nove, prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1908. (l)

Ugodno prodamo

malo rabljen in popolnoma nov šivalni stroj z okroglim čolnikom, katera šivata naprej in nazaj. Ogled pri tvrdki A. Gorec, d. o. z., Tyrseva cesta 1. (l)

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni v Ljubljani
TELEFON STEV. 25-73

Vodne turbine

ugodno naprodaj. — Tehnična pisarna ing. Borštinar, Ljubljana, Pražakova ulica 8. (l)

Lesene šaluze

za okna 137/93 cm, 8 komadov, kakor nove, poceni prodaja D. Rovšek — Kolodvorska ulica 35. (l)

2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Poizvedbe

Zapestna ura

zlata, z rumenim jermenikom, je bila izgubljena dne 3. febr. nekje v sredini mesta. Pošten najditelj naj jo odda proti primerni nagradi na Sv. Petra c. 65/L, Pirc.

Obrt

Opozariamo

na novo preurejen

česalni salon

v poslojpu »Zvezde«, Kongresni trg št. 1, ki ga je otvorila priznana strokovnjakinja Erna Fettich-Frankheim

Denar

Hranilne knjižice 3% obveznice, vrednostne papirje — stalno kupuje

Al. Planinšek

trg. ag. bančnih poslov, LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14-I.
Telefon 35-10.

Glasba

Din 15-

nova gramofonska plošča svetovne znamke po izbiri 8 novih plošč sortiranih samo Din 100-
Dokler traja zaloga

Veletič

Jernejeva c. 25, Ljubljana

Kupimo

»National« reg. blagajno rabljeno, kupim. Ponudbe s ceno v upravo »Sl.« pod »National« št. 1242.

Šalote in rdeč čebulček

kupujemo. Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Stanovanja

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje nizkopritlično, s prho — oddam s 1. majem mirni stranki dveh oseb v vili na Aškerčevi cesti št. 13. Povprašati: Dr. Frian, Ljubljana, Miklošičeva c. št. 4-I. (s)

SOBE

ODDAJO:

Lepo sobo

v centru ob sodnji, novo elegantno opremljeno, separirano, s kopalnico, takoj odda mirna stranka. Informacije: Resljeva cesta 4. (s)

Razno

Informacije

kreditnega in privatnega značaja ter vse vojaške zadeve vam najsolidnejše in po zmernih cenah prekrbi odnosno uredi Informacijska pisarna J. Sever dediči, Ljubljana, Gosposvetska c. 14/I. (r)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«!

Neveste

obiščite zdaj naš vsakoletni priljubljeni

SEJEM

ko damo na naše že itak nizke, v izložbah označene cene še

10% popusta

Ant. KRISPER

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 26
STRITARJEVA UL. 1-3

Nikdo Vas ne bo vprašal, če kupite kaj ali ne!

Neizmerne žalosti javljamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je ljubljena soproga, mamica, teta, gospa

Elizabeta Fras roj. Nekrep

soproga posestnika in župana

po kratkem, mukopolnem trpljenju, v starosti 53 let, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice bo v četrtek, 10. febr. ob pol 10 dop. iz hiše žalosti na farno pokopališče v Sp. Sv. Kungoti. Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, 11. februarja ob 8 zjutraj v Sp. Sv. Kungoti. Pesnica, 8. februarja 1938.

Zalujoči soprog in otroci.

Naša ljubljena mama in stara mama

Marija Plantarič

ki je vse svoje življenje trpela in svoje življenje žrtvovala za nas, svoje otroke, nas je v pričakovanju lepšega življenja nenadoma zapustila.

Na zadnjo pot jo bomo spremili v sredo ob petih popoldne.

Škofja Loka, dne 8. februarja 1938.

Nada por. Hude in Danica s. Cecilija, hčerki;
Igo, Miran in Stojan, sinovi.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

NAZNANJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NJEN DOLGOLETNI IN VESTNI USLUŽBENEC, GOSPOD

KAROL KIRAR

DNE 8. FEBRUARJA 1938 UMRL.

POGREB SE VRŠI V ČETRTEK DNE 10. FEBRUARJA 1938 OB DVEH IZ SPLOŠNE BOLNIŠNICE.

PODJETJE BO OHRANILO ZVESTEGA SODELAVCA V TRAJNEM SPOMINU.

LJUBLJANA, 8. FEBRUARJA 1938.

Javljamo žalostno vest, da nas je naša ljuba sestra, tetka, svakinja, nečakinja in sestrična, gospodična

Justa Tomažič

uradnica

danes po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 9. februarja ob štirih popoldne izpred mrliske veže, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 8. februarja 1938.

Emil Tomažič v imenu vseh sorodnikov.

Zahvala

Ob težki izgubi našega nepozabnega sina in brata

Zdenka Jagodiča

se zahvaljujemo najiskrenejše vsem gg. zdravnikom, čč. usmiljenim sestram, ki so lajšali bolnikovo trpljenje, nadalje čč. duhovščini, posebno g. prof. dr. Hanželiču za lepe poslovljne besede ob grobu, ravnateljstvu gimnazije, profsorskemu zboru kakor tudi vsem upraviteljem celjskih šol, dijaškemu pevskemu zboru ter sošolcu Gorenškemu za zadnji pozdrav, kongreganistom, vsem prijateljem in znancem, darovalcem cvetja in vencev, vsem onim, ki so nas tolažili v teh težkih dneh.

Celje, dne 9. februarja 1938.

Jagodičevi.

Poziv predsednika senata naj dr. Stojadinović reši hrvatsko vprašanje Velik govor dr. Mažuraniča na družabnem večeru JRZ v Belgradu

Belgrad, 8. febr. AA. Nocoj ob četrtna devet je podpredsednik JRZ priredil družabni večer v topičarski restavraciji, katerega so se udeležili tudi predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, predsednik senata dr. Mažuranič in številni drugi odborniki. Ob času večerje je ministriški predsednik dr. Stojadinović prvi spregovoril. Za njim je govoril dr. Zelimir Mažuranič ki je med drugim poudaril tudi tole:

Pomislite pri tem, da je naše Jadransko morje in njegova vzhodna obala tako bleda, da jo je mogoče smatrati za najlepši del sredozemlja. Pomislite gospoda, kakšne vrline je moral imeti narod, ki je bil tako maloštevilni, pa da je kljub temu mogel braniti ves ta niz biserov ekzoistično stotletji proti nasilju drugih osvajačih narodov, ki jim ne moremo odreči niti vrlin niti hrabrosti. Brez dvoma je morala biti v tem narodu doma silna vzdržnost, ki hrani v sebi toliko energije. Odpornost Hrvatov je utemeljena v razvoju dogodkov. Tu pa tam je včasih na skrivaj motila razvoj tega naroda, ali v svojem bistvu je to boljše jamestvo za boljšo bodočnost vse Jugoslavije. 14 stoletij naše zgodovine dokazuje vsakemu objektivnemu opazovalcu, da se je odpor nas Hrvatov v svojem bistvu pokazal za posebno krepak in odločen posebno tedaj, kadar je bilo govora o življenjskih interesih domovine in o našem narodnem obstoju. V teh težkih časih hrvaški narod ni klonil niti pred najhujšim pritiskom tujih osvajačev.

Nepotrebno je, rekel bi celo banalno, da opozarjam na temne oblake, ki se zbirajo čedalje bolj na mednarodnem političnem nebu. Ne samo to, da se pripravljajo nevihta na nebesnem svodu nad našimi glavami, pač pa se pojavljajo na evropskih tleh ostri oblaki sence, ki jih mečejo plameni požara, ki že opravičajo svoj uničujoči delo na Daljnem vzhodu in na zahodnem koncu Evrope v Španiji. Vsem naj bo jasno to, da je treba v teh in takšnih časih državni brod predati v roke zanesljivemu krmarju, da se bo izognil nevarnim čerem, da bo zmogel speljati ta brod z razburkanega morja na varno.

Gospoda, v tem pogledu smatram, da bi moglo in smelo v naši javnosti obstojati eno samo mišljenje. Zunanja politika, ki jo vodijo vrhovni voditelji našega državnega broda in ki jo izvaja tudi sedanji predsednik vlade, naj služi za primer, kaj vse je mogoče doseči na zunanje-političnem polju in kaj vse more doseči na tem polju mala država, če je na eni strani prosta megalomanija, na drugi strani pa prosta čustva možnosti in čustva inferiornosti, ako realno gleda na svet pošteno, iskreno in trdno drži vse svoje ne samo dogovorjene, pač pa tudi moralne dolžnosti nasproti drugim državam. Ne govorim o diplomatskem žarometu, ki je začudil vso Evropo, o žarometu, ki ga sestavlja niz požarov, ki jih je doživela naša država in naš narod.

Bodimo iskreni tudi nasproti naši vojski. Ta žaromet je sam po sebi tudi prijeten in zanimiv, pa tudi pomeben kot simptom zdrave moči naše mlade države. Toda jedro je v tem, da je Jugoslavija — zato se moramo zahvaliti velikim koncepciji in pravih pogledov današnjega vrhovnega voditelja državnega broda ter diplomatski izglajenosti našega predsednika vlade — končno pa tudi v mednarodnem življenju dobila ono mesto, ki ji pripada. Vem, gospoda, da je predsednik vlade državnik takšnega formata, da poklonov niti ne potrebuje, niti si jih ne želi. Kakor je to, kar sem zdaj povedal, nepobitna resnica, naj mi dovolijo, da to resnico ugo-

tavljam kot edini veliki poklon, ki mu ga ponavljam tudi jaz.

Ali naj, gospoda, govorim tudi o notranje-političnem položaju. Ali naj iznesem morda reklamacije, za katere vi vsi veste, da jih je nekaj tudi upravičenih. To bi seglo daleč iz okvira mojega govora. Imam občutek, da to ne bi bilo na noben način v skladu z visokim položajem, ki je določen predsedniku senata s temeljnimi državnimi zakoni. Vendar nekaj vam morem reči: Pomirjenje duhov je bila prva deviza te vlade, da je obstajala iskrena želja vlade, da to pomirjenje tudi izvede, tega ne more zanikati noben kritični opazovalec. Današnji položaj nujno zahteva, da se kljub vsem razočaranjem in vsem intrigam in prizadevanjem, da se javnost razburi, da se ta deviza vzdrži in da jo je treba tudi v bodoče smatrati za prvo stvar vsake vlade, ki hoče dobro vseh državi. Današnja vladajoča stranka, kombinacija po svoji politični konsistenci, je dostikrat podobna stolu s tremi nogami. Aluzija na odsotnost velike mase Hrvatov v tej primeri je očitna. Sedanji razvoj dogodkov kaže, da so te tri noge zdrave in čvrste in da opravljajo za gotov ali negotov čas svojo nalogo. Treba pa je upoštevati, da manjka četrti noga, za katero je znano le to, kje

je njeno mesto in kje je torej najresnejše vprašanje naše države. Ta nas spominja obenem tudi na prej omenjeno geslo, vklesano v granitno podlago vsake prave državne politike Jugoslavije. In to geslo se glasi:

Ne postrujajte konfliktov, ne delajte nepotrebnih trenj, ne nasedajte političnim avanturistom, ki smatrajo vsako nesoglasje za sebi koristno. Proč s takimi ljudmi, ker so kuga. To geslo je važno za vsako dobo in je važno tudi na vsem področju Jugoslavije, dvakrat pa je važno ravno danes v vseh vaših odnosih nasproti nam Hrvatom, pa gotovo tudi dokler še niste pričeli z reševanjem hrvaškega vprašanja. Danes se predsednik vlade dr. Stojadinović, ko je dokončal del svoje velike naloge in uredil zunanje-politične odnose Jugoslavije, more koncentrirati na notranja politična vprašanja. Naj se ne ustraši! On naj bo prvi naš vodilni državnik, ki je ne samo z besedami, pač pa tudi z dejanjem pokazal, da je pripravljen in zaradi tega tudi sposoben, da doprinese ali vsaj pripravi rešitev hrvaškega vprašanja. Ta moja želja je tako globoko povezana s svetlimi vzgori Jugoslavije, da v ponovno zalvalo vsem vam dvigam to čašo za dobro in srečno bodočnost ter proevit kraljevine Jugoslavije!

Amnestija za kazni v zvezi s konkordatom

Belgrad, 8. februarja. AA. Kraljevski namestnik se podpisal ukaz, ki se glasi:

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, so kraljevi namestniki na predlog pravosodnega ministra in na osnovi čl. 30. ustave kraljevine Jugoslavije izdali tale ukaz: Daje se splošna amnestija za kazenska dela, napravljena od strani duhovnih in posvetnih oseb od 1. januarja 1937, do dneva tega ukaza in ki je bilo storjeno povodom zakonskega

predloga o konkordatu od 25. julija 1935 narodnemu predstavništvu brez ozira na to, če se je postopanje začelo ali je bilo v teku ter postopek ni bil končan in brez ozira na to, ali je bila razsodba, ki je bila izrečena pravomočno ali ne.

Pravosodni minister bo rešil vsa sporna vprašanja, če nastanejo, in bo razložil, kako je treba ta ukaz v tem primeru tolmačiti.

Pravosodni minister naj izvrši ta ukaz.

Belgrad, dne 8. februarja 1938.

Milan Simonović, s. r.

Pavle, s. r.,

dr. Stanković, s. r.,

dr. Perović, s. r.

Razdor v nemški narodni manjšini Dr. Moser proti dr. Krafft

Belgrad, 8. febr. m. V političnem, gospodarskem in zadržnem vodstvu nemške narodne manjšine, ki ga je v teku let držal v svojih rokah dr. Stefan Krafft, je že del časa prikrivato nerazpoloženje proti njemu te dni izbruhnilo na dan in je zemanjski odvetnik dr. Moser objavil v glavnem glasilu nemške manjšine »Deutscher Volksblatt« odprto pismo proti njemu. V pismu dr. Moser med drugim našteva vse, kar je tako v političnem kakor tudi gospodarskem oziru zagrešil dr. Krafft v teku let, in zahteva zdaj, da se ta vprašanja javno razčisti. Z dr. Moserjem je več uglednih predstavnikov nemške narodne manjšine, med drugimi tudi senator dr. Georg Grassel in skoraj vsi vodilni činitelji tiskarskega podjetja, ki izdaja v Novem Sadu omenjeno glasilo nemške manjšine. Dr. Moser je svoje odprto pismo proti dr. Krafft v številnih izvodih razposlal tudi voditeljem nemške manjšine.

Zbor vseh zborskih TOI v Novem Sadu

Novi Sad, 9. febr. AA. V sporazumu z vsemi trgovskimi, industrijskimi in obrtniškimi zborskimi in državi sta novosadski trgovsko-industrijska ter obrtniška zborska sklica v Novi Sad konferenco zborskih zastopnikov, ki bo dne 23. t. m. in na kateri bodo razpravljali o strokovno-gospodarskem šolstvu v naši državi. To bo prva konferenca te vrste. Nanjo so razen zastopnikov posameznih zborskih povabili tudi zastopnike vseh inženirskih zborskih, banskih uprav, organizacij, trgovcev, obrtnikov in industrijev, gostinske zveze, zveze trgovsko-obrtniške mladine in ostalih ustanov, ki imajo kakršenkoli interes na našem strokovnem šolstvu. Konferenca bo imela nalogo temeljito in vsestransko obravnavati sedanje stanje in potrebe strokovnega šolstva, proučiti razne vrste strokovnih šol, nadalje probleme učiteljskega, učnega gradiva, šolske opreme, učil in še posebej vprašanje, kako naj se doseže tesnejše sodelovanje med gospodarstvom in gospodarskim strokovnim šolstvom, tako da bi se strokovno šolstvo čim bolj prilagodilo praktičnim potrebam posameznih gospodarskih panog. Na konferenci se bodo morale določiti smernice za našo strokovno šolsko politiko. Prav zaradi tega je potrebno, da pada na njej svoje mnenje čim več prizadetih organizacij in ustanov. Prijave za konferenco je treba poslati trgovsko-industrijski in obrtniški zborski v Novem Sadu čim prej.

Tudi v senat ne bodo šli

Novo izvoljeni senatorji z liste inž. Košutića v savski banovini so po proglasitvi izdali sestavili resolucijo, v kateri pravijo, da ne bodo sodelovali v senatu. Dr. Maček je ob tej priliki dejal, da je kmečko-demokratska koalicija postavila kandidatne liste in glasovala samo zato, da se ne bodo drugi bogatili na račun naroda, kar bi se gotovo zgodilo, ako bi se SDK abstinirala.

Še veliko bolj belo
bo perilo,

če vzameš vedno
SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje žensko hvalo

Dragoljub Jovanović pri Jugoslovanski brigadi v rdeči Španiji

Belgrad, 8. febr. m. V Belgrad se je vrnil Bogoljub Jevtić, ki se je za časa svojega bivanja v Parizu kot predstavnik jugoslovanskih integralistov in unitaristov sestal z voditelji francoskih ljudskih frontašev, h katerim se je zatekel po navšteviti tudi znani komunist dr. Dragoljub Jovanović. Dr. Jovanović se je iz Pariza kot pobornik ljudske fronte v Jugoslaviji podal še v republikansko Španijo in se tam udeležil republikanske skupščine in imel tudi nagovor na jugoslovansko komunistično brigado. Tozadevno poročilo je danes objavilo »Vreme« in je napravilo zelo mučen vtis na že itak razbite vrste srbijske opozicije, na katere se je Dragoljub Jovanović povsod skliceval ter v njenem imenu povsod nastopal in govoril jugoslovanski komunistični brigadi. Dr. Dragoljub Jovanović je odpotoval iz Pariza v Španijo na povabilo predsednika španske, ali bolje rečeno, komunistične vlade — Negrina.

Izključitev iz HSS

Zupan občine Vrpolje, okraj Ključ, je bil izključen iz bivše Hrvatske kmečke stranke, ker je proti odloku vodstva pri senatnih volitvah glasoval za kandidata JRZ, ministra Kujundžića. Na isti način se je proti strankarski disciplini pregrešil župan občine Velika Kladuša, okraj Cazin, ki je bil sicer pristajač JNS, v zadnjem času pa je javno sodeloval s hrvatsko stranko. Vodstvo Hrvatske kmečke stranke je že dalo navodila svojim organizacijam, naj ga v bodoče ne pustijo več k sodelovanju. Za listo JRZ je glasoval tudi župan občine Dragalič, čeprav je bil za župana izvoljen na listi b. HSS. Tudi on je bil izključen iz njenih vrst.

Prošnje za vstop v JRZ

Poslanec Milan Banić, doslej član Jugoslovanske poslanske kluba, ki ga vodi dr. Baričević, je prošil za vstop v klub poslancev JRZ. Pred nekaj dnevi je že iz istega kluba izstopil poslanec Nikolaj Kabalin. V zagrebško organizacijo JRZ pa je bil sprejet Ivan Malinar, urednik Jugoslovanskega Lloydja in predsednik krajevnega odbora Narodne odbrane.

Seja skupščine

Belgrad, 8. februarja. m. Ko je bila izčrpana lista govornikov, so prešli na glasovanje ter je bil zakonski osnutek o ustanovitvi novih okrožnih in okrajnih sodišč v načelu in podrobnostih sprejet s 125 proti 6 glasovom. Prihodnja seja skupščine bo jutri dopoldne ob 9. Pričela se bo proračunska debata, ki jo odpravi finančni minister Letica.

Belgrad, 8. febr. AA. Povodom smrti Nj. Vel. kr. Vis. grškega in danskega princa Nikolaja, oca Nj. kr. Vis. kneževine Olge, bo dvor zalaval tri tednov, do 28. februarja t. l. Knjige Nj. kr. Vis. kneza namestnika in kneževine Olge bodo odprte v maršalatu dvora za vpis sožalij.

Širite katoliško časopisje!

Pa bodi kakorkoli, tu je majhna kmečka lastnina, ki je zakonito priznana. Kmet na smrtni postelji zdaj lahko prepíše na svoje sinove poleg družine »izbec« tudi svinjo z mladimi, telico in kunce, sveda tudi ovce, ako jih ima na svoji zemlji s čim hraniti. Konj pa že ne spada več med dedne stvari. Lastnina do te »ponosne in iskre življalice« se vedno strogo prepovedana, ker nasprotuje marksističnim načelom o neizrabljanju. Ako molzete kravo, da bi prodali mleko, niste kulak, če pa sosedu hvalite konja, menda postanete izkoriščevalec. To je spet ena izmed marksističnih natančnosti, ki si jih »meščanski opazovalec ne zna razlagati.

»Če recimo jem svinjsko kračo, ali s tem izrabljam prašiče?« sem nekoč vprašal predsednika sovjeta v Kolikovu, ki mi je nekaj razkazoval.

Toda mož ni udaril v smeh. Bil je zato tu, da znova dvigne »kulturni« nivo.

V praksi se kolhozanom ni treba mučiti s tem vprašanjem, kajti nimajo več niti goveda niti vprežne živine, marveč le nekaj perutnine in kuncev. Redkokdaj zmorejo celega prašiča: navadno pol ali četrt prašiča, kajti več se jih mora združiti, da si kupijo praseca in ga zrede. Enkrat samkrat so mi v kolhozu nedaleč od Moskve, kjer se prideluje sočivje, pokazali kmeta, ki je imel sam kravo, in to kravo tisk pred koncem brejosti! Ta človek je bil v občini kot pravecati plemič. Krez milijonar, in jaz zase vem, da na njegovem moštu ne bi mirno spal. Kopun, tovariš!

Z ozirom na besedilo določbe bi se morali kolhozi upravljalni in voditi sami. Toda v resnici se Glavna skupščina sestane samo za odobritev odlokov Upravnega sveta, ki ga sestavlja šest do devet članov. V tem svetu pa ima vso oblast zastopnik komunistične stranke.

„Rusija za Francijo brez vrednosti“ „Echo de Paris“ o strahotah ruskega železniškega prometa

Pariz, 9. febr. TG. Veliko pozornost je vzbudil članek, ki je izšel v »Echo de Paris« o katastrofalnem položaju sovjetskih železnic. Ta list izraža mnenje francoskega generalnega štaba in je zategadelj še bolj značilen, ker odkriva naraščajoče nerazpoloženje Francije do svoje sovjetske zaveznice. Tako je na kavkaških progah obratovalo meseca decembra samo 33% vlakov in podobne razmere vladajo tudi na drugih progah sovjetske Unije. Režim trdi, da je tega kriva sabotaža trockistov, v resnici pa je kriva desorganizacija, nered in nespособnost, ki vlada v boljševiški Uniji prav tako, kakor v bivši caristični Rusiji ali pa v nekaterih panogah celo še bolj. Fanatična »Pravda« sama opi-

suje žalostne razmere v električni industriji, ki odpoveduje celo v Moskvi in Leningradu, in sicer tako v razsvetlinem kakor v industrijskem pogledu. »Pravda« pripisuje to nediscipliniranosti delavstva, zaradi česar se izgubi 3 milijone kilovatov energije, ki bi se mogla proizvajati. Podobno ložijo »Izvestija« o desorganizaciji poljedelskega obrata, kjer je že 70% traktorjev popolnoma nesposobnih za uporabo. Obadva lista pa ne vesta drugega sredstva za izboljšanje razmer kakor krvavo čistanje med komunisti, da ji jih zastruplja »strokištna propaganda«. »Echo de Paris« prihađa do zaključka, da bi bila Rusija za Francijo brez vsake vrednosti, če bi izbruhnila vojna.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Prebivalci te vasi so bili med prvimi, ki so pogrnili kulake, v pričakovanju, da si bodo razdelili njihovo premoženje. Ali zaplenjena lastnina kulakov je pripadala kolektivni, to se pravi nikomur. Kolhožani so kmalu spoznali, da pri delu v skupinah ne opravijo nič več kakor pri posameznem. Sicer pa naj govore številke! Kolhozi pridelajo na hektarju osem centov, v Ukrajini deset do dvanaest. Na Francoskem se v najslabših predelih dosega števila petnajst, drugod pet in dvajset do trideset.

Salonski poljedelci so jim prerokovali, da se bodo s smotnim gnojenjem, izbranimi semeni in novim obdelovanjem zemlje kmalu znašli v obilici, toda prvotnega zaupanja ni bilo več.

Prejšnji mali gospodarji so se branili iti na polje pod vodstvom brigadirjev in so se upirali. Tisti, ki niso imeli nič, pa niso mogli razumeti, zakaj ima sosed izbo, oni se pa tlačijo v svinjakih kot zmeraj. Prvi so tožili, da so vse izgubili, drugi, da niso nič dobili.

Mladi zastopnik sovjeta si je veliko prizadeval, da bi prepričal predsednika kolhoza. Govoril je neutrudno, da so mu oči kar žarele.

»Kaj pripoveduje?«

Tovariši mi je zdaj s težavo prevajal.

»Hm... Pravi mu... Kako bi povedal...

O... O racionalizaciji setve.«

Razmršeni starec je bil resnično osupel. Od neštevilnih dokazil se mu je vrlelo v glavi. Na kašo je kar pozabil.

»Ponavljam ti, da lahko redite prašiče,« je za-trjeval pionir. »Nihče vam jih več ne bo pobiral. Perutnine morete imeti po mili volji in na kolhoškem trgu je lahko prodajate.«

A oni se je še dobro spominjal ropanja v po-vojnem času in obljub, ki so bile dane kulakom, zato se ni mogel bogve kako navdušiti.

»Stalin hoče kmeta osrečiti. Na prihodnjem shodu vam bom prebral njegov zadnji govor...«

»Da — da,« je mrmral starec.

Ce bi poznal La Fontaina, bi svojo opreznost nedvomno izrazil z besedami:

»Mar nima kuhar v roki noža ostrega?

In vendar, glej, vabljuje se smehljati.«

Toda preprosti predsednik je znal samo orati, mlatiti, okorno podpisovati raznovrstne papirje in nikdar si ne bi upal primerjati Stalina kuharju, ki kliče perutnine. Jaz sam sem namesto njega skušal najti zvezo med obema. Živo si predstavljam brkatga Georgija, z belo kapo na glavi, kako brusi svoj nož. Taka je nova podoba režima. Na zunaj se dela prijaznega — v resnici je pa krvočen.

»Če bi ti na raznih videl toliko sokolov, kot sem videl jaz kopunov...«

Škoda, da dobre ideje pridejo vedno prepozno. Tale se mi je pojavila šele, ko smo se vračali, ko smo v ostri savi čofotali po slabi poti. Ni se mi več dalo, da bi sabaj družbo. Prijel sem tolmača za roko in sem mu iskreno recital La Fontainovo

Drobne novice

Koledar

Sreda, 9. februarja: Apolonija, devica, mučenica; Ciril Aleksandrijski, škof
Četrtek, 10. februarja: Sholastika (Vlasta), devica, mučenica; Sotera, devica, mučenica.

Novi grobovi

† Karel Kirar, dolgoletni uslužbenec Jugoslovanske knjigarnice, je večer mirno v Gospodu zaspal. Pokopnik je bil mirnega, tihega in skromnega značaja, ki ni dal v teku svojega 30 letnega službovanja v podjetju svojim predstojnikom nikoli povoda za jezo in nevoljo. — Svoje delo je opravljal tiho in vestno in je bil v spojinjevanju svojih dolžnosti vsem v zgled in posnemanje. Ljubili so ga predpostavljali in sovrstniki, vsi ga bodo ohranili v najboljšem spominu. Kakor je tiho delal in živel, nas je neopazeno tudi zapustil. Pri čakovali smo, da se skoraj povrne zopet na delo, saj ni bil nikdar bolan, danes pa zvezmo, da ga ne bo več. Prav tako vestno kakor stanovsko delo, je opravljal tudi verske dolžnosti in smo prepričani, da mu bo Bog naklonil večno plačilo v nebesih. Pogreb bo v četrtek ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj mu svesti večna luč!

† V Škofiji Loka je nenadoma umrla gospa Marija Plantarič. Pokopali jo bodo danes ob 5 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje.

† V Dobrenju v Pesniški občini je umrla ga. Elizabeta Fras, žena tamkajšnjega uglednega posestnika in župana. Dobri in blagi ženi, ki je bila pri vseh, ki so jo poznali, priljubljena, naj svesti večna luč, žalujocim sorodnikom naše iskreno sožalje!

vil glede izvajanja zaščite avtorskih pravic po obstoječih zakonih. S tem se bo delokrog društva znatno razširil. Prijave za pristop v društvo je pošiljati na naslov: Društvo slovenskih književnikov, Ljubljana, Bleiweisova cesta 48-II.

— V počastitev spomina pokojnega okrajnega tajnika g. Franca Fendreta so darovali uslužbenec okrajnega načelnika v Šmarju pri Jelšah 105 din podpornemu fondu v zavodu za slepo dečo v Kočevju. Iskrena hvala!

Duh po izpuhtevanju telesa takoj in trajno odpravi Sanoped. — Varuje obutev in perilo. Zahvaljevali v lekarnah, drogerijah, parfumerijah in sličnih trgovinah. — Drogerija JANCIGAJ, Ljubljana, Krekov trg. (Reg. min. nar. zdr. 31.816)

— Natečaj za tujkoprometni propagandni letak za Slovenijo. Zveza za tujski promet v Ljubljani in Tujkoprometna zveza v Mariboru razpisujeta nagradni natečaj za osnutke tujkoprometnega propagandnega lepaka za Slovenijo, ki bi naj v privlačni obliki pravilno karakteriziral Slovenijo kot tujkoprometno pokrajino. Razpisujejo se tri nagrade v skupnem znesku 5000 din in sicer I. nagrada 2500 din, II. nagrada 1500 din in III. nagrada 1000 din. Z geslom opremljeni osnutki se morajo predati osebno poslati najkasneje do 15. marca 1938 na naslov Zveze za tujski promet, Ljubljana, Tyrševa cesta 1-b-III., ali Tujkoprometna zveza Maribor, Trg Svobode-Grad. Posebni razpis s podrobnimi pogoji za ta natečaj so intereseantom na razpolago v vseh poslovalnicah »Putnikar«.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Najduhovitejša francoska komedija!

Občinstvo se smeje do solz!

(Le miche)

PAGLAVČEK

KINO UNION Telefon 22-21

v glavni vlogi najboljši francoski komik Lucien Barroux

parola: Ne zamudite!

— 54. Euharistični svetovni kongres v Budimpešti. Z ozirom na ogromno število prijav z vsega sveta (posebni vlaki iz vseh držav Evrope, posebni veleparniki iz prekomorskih držav) je nujno potrebno, da se vnaprej pravočasno zasigurajo stanovanja za romarje. Iz tega razloga je nujno potrebno, da se zainteresirani za posebni brzojav, ki ga prireja euharistični odbor pri lavantinski škofiji v sodelovanju s »Putnikom« v Mariboru od 25. do 30. maja (cena vožnje le 190 din) takoj prijavijo. Prijave sprejemajo vsi župni uradi lavantinske škofije in poslovalnice »Putnikar« v Mariboru, Celju, Ptuj, Gornji Radgoni, St. Ilju in Dravogradu. Izkoristite izredno ugodno priliko za obisk prekrasne Budimpešte in velebnih euharističnih svečanosti. Zahtevajte prospekte!

— Potres. Iz Kopanja poročajo: Dne 7. t. m. ob 225 zjutraj smo čutili tukaaj precej močan potresni sunek, ki ga je spremljalo zelo močno bobnenje.

Se učinkovitejši

in popolnejši je sedaj Trilysin, ker mu je dodana posebna substanca, ki varuje teme in las pred drobnimi, glivicam sličnimi organizmi. Nova biološka izkustva potrjujejo, da povzročajo te klice srbež, prhljaj in izpadanje las. To dejstvo je našlo takoj pravičen primer pri Trilysinu, ker **TRILYSIN VEDNO VZPOREJA SVOJ KORAK Z VEDO.** Trilysin je biološko sredstvo, ki hrani, krepi ter ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja, prhljaj ter preprečuje izpadanje las.

— Štiri štipendije revnim, a marljivim dijakom Državne trgovske akademije v Ljubljani je razpisal Klub absolventov trgovskih akademikov v Ljubljani. To društvo, ki je v Ljubljani znano predvsem po svojem prosvetnem delovanju, ker prireja že leta javna predavanja najodličnejših gospodarskih strokovnjakov, deluje tudi zelo marljivo na socialnem polju. Kakor nam je znano, posreduje društvo svojim brezposelnim članom ter siromašne od njih tudi gnotno podpira. Z razpisom teh štipendij je Klub absolviranih trgovskih akademikov ponovno dokazal, da zasluži za svoje delo moralno in gnotno podporo in priznanje vse javnosti.

ABBZIA

ZDRAVILSKI DOM & PENZION DR. HORVAT
Direktno ob morju - tople morske kopeli - vse dijete - moder. komfort

— Komisija za mojstrske izpite. Za predsednika komisije je imenovan dr. Pretnar Josip, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani; za namestnika predsednika komisije v Ljubljani Sink Franc, politično-upravni sekretar pri kraljevski banški upravi v Ljubljani, in dr. Kocelj Jure, pom. tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, slednji tudi za namestnika predsednika te komisije v Novem mestu; za namestnika predsednika izpitne komisije v Celju Pogačnik Josip, magistratni svetnik v Celju, in dr. Zobeč Ivan, okrajni načelnik v Celju, ter za namestnika predsednika izpitne komisije v Mariboru dr. Senkovič Milan, magistratni tajnik v Mariboru, in Založnik Ignacij, pom. sekretar pri okrajnem načelniku v Mariboru, levi breg.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 9747/35.

— Društvo slovenskih književnikov je zborovalo 29. januarja in je izvolilo naslednji odbor: Predsednik France Koblar, podpredsednik Franc Albrecht, tajnik Tone Seliskar, blagajničarka Milena Mohoričeva, gospodar Krest Bratko, knjižničar Božidar Borko, odbornika za Vodnik France in Mile Klopčič. V nadzorstveni odbor so bili voljeni: dr. Igo Gruden, dr. Joža Lavrenčič, Ivan Zore in Vidmar Jože. V počastitev 60 letnice Otona Zupančiča in v priznanje njegovemu delu, ga je občni zbor soglasno izvolil za častnega predsednika društva. Nadalje je občni zbor sprejel predlog o spremembi pra-

Ljubljana

Sreda, dne 9. februarja 1938

Gledališče

Drama. Sreda, 9. februarja, ob 8: »Bela bolezni. Red Sreda. — Četrtek, 10. febr.: zaprto. — Petek, 11. febr.: zaprto. — Sobota, 12. februarja, ob 8: »Rdeče rože«. Premierski abonma. Premiera.

Opera. Sreda, 9. febr., ob 8: »Tosca«. Red Četrtek. — Četrtek, 10. febr., ob 8: »Dybuk«. Gostovanje hebrejskega gledališča Habima. Izven. — Petek, 11. febr., ob 15: »Ero z onega sveta«. Debut gđne Haybalove. Dijaška predstava. Globoko znizane cene od 16 do 2 din. — Sobota, 12. febr., ob 8: »La Boheme«. Gostovanje gosp. Antona Dermote. Izven.

Prireditve in zabave

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo 15. februarja ob 5 popoldne mladinsko igr »Pepekka« (Desetnik in sirotica). V igri nastopi 12 ljubkih palčkov, ki pojo in rajajo, da je veselje. Starši, pripeljite svoje otroke, naj si ogledajo to prelepo pravljico igr! Predprodaja vstopnic v nedeljo popoldne v društveni pisarni od 10—12. Komenskega ulica 12-I. Vstopnina: sedeži I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 4 stojišča 2 din.

Predavanja

Krškansko žensko društvo bo imelo predavanje drevi ob 8 v Akademskem domu. Predaval bo šolski upravitelj g. Pero Horn o temi: »Nervoziteta otroka v šolski dobi.« Članice in starši vljudno vabljeni!

Bežigrad. V četrtek, dne 10. t. m. bo v društveni dvorani zvečer ob 8 predavanje: Dr. Jeglič v besedi, sliki in filmu. Predava ravatelj Zor. Pojejo cerkveni pevci.

Svilenomehko

bo Vaše perilo, če ga boste prali s

PERIONOM

Odlíčen domač izdelek!

Prosvetno društvo Trnovo. Prosvetni večer drevi ob 8 v društvenem domu nas bo temeljito seznanil z našo sosedno državo Bolgarijo. Predaval bo g. prof. Silvo Kranjec. Vstopnina: sedeži 2 din, stojišča 1 din.

Društvo rokodelskih mojstrov vabi svoje člane k predavanju, ki bo drevi ob 8 v dvorani Rokodelskega doma. Predavanje bo o pravnih sredstvih in o moralni vzgoji vajencev. Vstopnina ni.

Ljudska univerza v Ljubljani. Drevi bo predaval prof. Franc Gnjazda o psihologiji in teoriji sanjskih pojavov. Predavanje bo v mali dvorani Filharmoničnega društva (Kino Matica).

Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predavanje v četrtek 10. februarja v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. Jože Rus o glavnih cestah v Ljubljani nekdanj in danes.

BOUVIER

ŠAMPANJEC

GORNJA RADGONA

Sestanki

Slov. kat. akad. starešinstvo vabi svoje člane na društveni sestanek drevi ob 3 v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Predava gl. urednik »Slovenca« g. dr. Ivan Ahčin o predmetu »Katoličani in demokracija«. Člane prosimo, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Odbor.

Fantovski odsek Moste bo imel drevi redni sestanek, na katerem bo predaval g. župnik Miha Jenko. Novinci vabljeni.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi točno ob 20 svoj redni sestanek. Vhod Zrinjskega cesta 9. Tovariši novinci tople vabljeni. — Prefekt.

Akademika kongregacija pri oo. frančiškanih ima drevi točno ob 8 redni sestanek. Akademiki vabljeni!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trakoczy doc., Mostni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Polzvedovanja

Potni list na ime Marija Goljevšček iz Italije sem zgubila od Postojne do Ljubljane. Ker imam velike nepravilnosti za potovanje domov, lepo prosim najditelja, naj potni list odda proti nagradi v upravi »Slovenca« ali na ital. konzulat.

Na družabnem večeru v dvorani Železničarskega glasbenega društva »Sloga« dne 1. februarja je bila zamjenjena zimska suknja. Oseba, ki je prešla napačno suknjo, je znana; poziva se, da jo čim prej vrne v Nabavljalni zadrugi, Masarykova cesta 17.

Dr. Aleksander Fatur odhaja

Pred kratkim upokojeni železniški direktor g. dr. Aleksander Fatur je večer izročil posle pomočniku direktorja g. inž. Rudolfa Kavčiču in se je nato v prisrčnih besedah poslovil od načelnikov, šefov in referentov, ki so se zbrali v direktorjski sejni dvorani. G. inž. Kavčič se mu je v lepem poslovnem govoru zahvalil za vse, kar je storil v prid železniške ustanove na svojem odgovornem mestu, posebno pa še za njegovo vedno gentlemano dobrohotnost in naklonenost do železničarjev in mu je želel, da bi po dolgi, napornih pa tudi uspeha polnih letih v železniški službi dočkal še mnogo srečnih in veselih dni v pokoju do skrajnih mej človeškega življenja.

Razume se, da hočejo vsi železničarji preživeti vsaj še par uric v družbi svojega dolgoletnega stanovskega tovariša, zato mu bodo priredili v soboto, dne 19. februarja t. l. zvečer velik poslovilni večer, katerega se bodo gotovo udeležili tudi mnogi drugi njegovi osebni prijatelji in pa znanci.

★

I Za reveže bo danes zopet zbiral mestna občina na Vodnikovem trgu pred spomenikom stare obleke, perilo in obutev. Mnogo je še ljubljanskih revežev, ki nimajo zadostne obleke in obutev. Občani, spomnite se jih!

I Novo telef. št. 4901 je določila telefonska centrala naslovu: Izseljeniški referent kralj. banke uprave v Ljubljani.

I V Mladinskem domu na Kodeljevem se je po prihodu novega duhovnega vodje fantovskega krožka g. L. Novaka močno razgibalo prosvetno delo, ki je bilo kronano z uspehom v nedeljo, ko so uprizorili naši krožkarji v novi dvorani deškega vzgojevališča na Selu prekrasno igr v sedmih slikah »Luč z gore«. Ker je bila igra v okviru proslave 50 letnice smrti ustanovitelja salez. družbe sv. Janeza Boska, je bila prostorna dvorana natrpana ljudi. Prav na višini so bili nekateri igralci, ki so se v vlogo tako uživali in jih podali s takim občutkom, da so gledalci res uživali ter se čutili prenesene v idilične pokrajine, ki jih je s prav posrečenimi svetlobnimi efekti pričaral na oder režiser. Posebno so se odražali igralci Rohaček v vlogi Mirka, Bergant v vlogi Otona in Weber v vlogi Hinka. Ne smemo pa delati krivice tudi ostalim, ker so se prav vsi potrudili in harmonično izpolnili celoto. Tako so fantje uspešno prestali odskri krst in želimo le, da gredo po začetni poti naprej, na delo za procvit slovenske prosvete. Na splošno željo občinstva se igra ponovi v nedeljo 13. t. m. ob 17 v dvorani deškega vzgojevališča na Selu.

Preselili smo se na Tyršovo 9, blizu nebotičnika
PARFUMERIJA VENUS

I Izpred malega senata. France R. je čeden dečko, elegantno opravljen. Izgubil je očeta in mater v prvih letih. Zašel je na kriva pota in v slabo družbo. Ima slabo lastnost, da si rad na zvit način prisvaja razno obleko in druge stvari, ki jih potem proda in denar zapravi. Bil je že večkrat pod kazenskim paragrafom. Zaradi 4 sleparij in pomeverbe koleca je bil večeraj obojen na 1 leto in 2 meseca strogega zapora.

I Čudna zgodba Franca Mandeljeja. France Mandelje, ki je bil že 20 krat zaradi zločinov proti tuji lastnini kaznovan, je sam izdal. Ponoči 21. oktobra lani je zapazil nekega boljega gospoda, ki se je krčevito oprjel na stebrov pri Stadionu na Dunajski cesti. France mu je voščil »Lahko noč!«, možakar pa je zamrmral. France pa je obenem segel v notranji žep suknjice in sunil listnico s 385 din gotovine. Gospod zadeve ni nanznil. Čez nekaj dni pa je France povabil svojega prijatelja in neko žensčino, da so šli na gostijo in pijačo. Tu je povedal, kako je prišel do denarja. Policiji je to prišlo na uho in je France Mandeljeja spravila v luknjo. Pred malim senatom je Mandelje vse priznal in je bil obojen na 8 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta.

I Kar 30 tatvin po ljubljanskih trgovinah. Ljubljanska policija je zaključila preiskavo proti trem prijetim hrvatskim tatovom, ki so na debelo kradli po ljubljanskih trgovinah, o čemer smo že poročali. Poleg te trojke pa vodi preiskavo še proti drugim Hrvatim, ki so kradli na isti način. Zdi se, da so te trojke kar preplavile ljubljanske trgovine in da sistematično krajejo. Ljubljanske trgovine so seveda dobro založene in trgovce sele pozneje opazi, če mu izgine kakšen kos lepega blaga ali kakšen lep predmet. Ko je policija prve tri Hrvate prišla, je našla pri njih izredno veliko zalogo blaga. Tatovi so trdili, da so kupili to pod roko, kar je običajni izgovor tatov. Ko smo pa poročali o zaplenjenem blagu in navedli, da se se noben trgovec ni prijavil, so počasi le prišli na policijo številni trgovci. Temu je zmanjkalo to, drugemu zopet drugo in nekaj vsak je v zalogi spoznal del svoje lastnine. Med temi so bili najbolj ugledni ljubljanski trgovci in razne trgovce. Do sedaj je policija ugotovila tatvin epri najmanj tridesetih trgovcih. Samo za kos lepega moškega blaga in za kos popelina policija še ne ve, kje je bilo to ukradeno. Tatovi so se končno vdalj ter so priznali vse tatvine.

Jesenice

Sprejem novih delavcev pri KID. Lani je podjetje toliko investiralo v dopolnitev obratov, da je pri tem dobilo dela nad 1200 novih delavcev samo pri KID, nad 500 pa še pri drugih tvrdkah na Jesenicah. Ti sprejemi so vzbudili pozornost po vsej Sloveniji in so na Jesenice prihajale cele trume brezposelnih. To romanje na Jesenice pa se vrši še kar naprej. Vsak dan pride nekaj tujcev, ki čakajo tu in prenočujejo kar po planinskih šupah. Prošenj in priporočil pa prihaja na kupe. Podjetje sporoča sedaj, da so bili te dni izvršeni zadnji sprejemi in in da je sedaj stalež delavstva popoln. Naj nihče ne hodi več na Jesenice z namenom, da bo dobil delo. Opustite tudi vlaganje prošenj in priporočila, ker podležje pod nobenimi pogoji ne bo na prošnje odgovarjalo. Stalež delavstva je tola in sprejemi so zaključeni.

KINO MATICA Telefon 21-24
Ne zamudite krasnega filma prirode, ljudi in živali
Kraljica džungle
Danes ob 16., 19-15 in 21-15 uri

Maribor

m Tečaj za gasilske poveljnike. Gasilska zveza za Dravsko banovino je priredila v Mariboru tečaj za izvežbanje poveljnikov gasilskih čet. Ta tečaj se danes zaključuje z izpitom. V bodoče namreč ne bo mogel biti izvoljen za poveljnika gasilske čete noben funkcionar, ki nima poveljniškega izpita. Prvemu tečaju bodo sledili še trije. V tečaju je bilo 48 tečajnikov iz gasilskih žup Maribor desni breg, Ljutomer, Dol. Lendava, Ptuj, Dravograd.

m Materinski tečaj se pričenja jutri, v četrtek ob 20 v Ljudski univerzi. Zdravnik dr. Marin bo predaval o higieni matere in otroka pred rojstvom in ob rojstvu. Vstop je dovoljen samo ženam.

m Stolni prosvetno društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 13. t. m. ob 20 v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 »Igro o dobroti«. Dobiček je namenjen za prehrano revnim dijakom.

m Nov tečaj mojstrskih izpitnih predavanj priredi poslovalnica TOI v Mariboru. Prijave se sprejemajo do 12. t. m. v sobi obrtnopospeševalnega urada, okrajno glavarstvo št. 42-II. V tečaj se sprejemajo mojstri, pomočniki in starejši vajenci.

m Smrtina kosa. V Strossmajerjevi ulici št. 28 je pokosila smrt 81 letno zasebnico Frančiško Rakovnik. Naj počiva v miru!

m Ekonomski tečaj Ljudske univerze. Drevi ob 20 predava dr. V. Rapotec o načrtnem gospodarstvu. Predavanja so v 2. nadstropju poslopja Trgovske akademije.

m Ljudska univerza v Studeneh. V četrtek ob 19 predava zgodovinar prof. Baš: »Zgodovinske oblike obrtništva in delavstva pred vojno v Mariboru in okolici.«

m Hudi psi obgrizli tri osebe. V enem dnevu so bile pripelane v mariborsko bolnišnico kar tri osebe, katere so obgrizli psi. Najhujše poškodbe ima triletni sinček posestnika Moškona iz Bresterice, kateremu je domači pes obrazek naravnost razmesaril. Višjega poštnega kontrolorja Mihaela Zemliča je na spreduhu v St. Petru obgrizel pes v nogo, gostilničarko Marijo Travela na Pobrežju pa je ugriznil v roko.

m Pet ur ležal nezavesten sredi ceste. Na cesti iz Maribora proti Sv. Kungoti se je pripetila nesreča, ki bi skoraj zahtevala človeško življenje. Sredi ceste se je prevrnil voz pohištva ter je pokopal pod seboj 42 letnega vinčarja Ivana Žižka. Ljudje, ki so spremljali voz, so pohištvo zopet naložili ter ga odpeljali dalje, za Žižka pa se niso zmenili, ker so mislili, da je samo malo oamamljen ter bo že vstal in prišel za njim. Žižek pa je dobil nevarne notranje poškodbe ter je tako ležal sredi ceste polnih pet ur, dokler ga ni našel nekdo voznik, ki ga je naložil na voz ter zapeljal v mariborsko bolnišnico.

m Vandalizem na grobovih. Na radvanjskem pokopališču so zagrešili neznanzi zlikovci nečuten vandalizem, ki je tamošnje prebivalstvo zelo razburil. Razbili so celo vrsto kamnitih spomenikov, na drugih so razbili zopet marmornate napisne plošče, lesene in železne križe pa so izruvali ter razmetali naokrog. Ta zločinski posel je najbrž izvršila cela družba pijancev, ki so se hoteli na tak način »postaviti«.

m Lokomotivi trčili. Na glavnem kolodvoru sta med premikanjem trčili skupaj dve lokomotivi. Nesreča je povzročila samo manjšo materialno škodo, poškodovana pa ni bila nobena oseba.

Gledališče

Sreda, 9. februarja ob 20: »Veronika Deseniška.« Red C.

Četrtek, 10. februarja ob 20: »Noč v Kairu.« Red D.

Celje

c Prešernova proslava Fantovskega odseka v Celju. Drevi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici sestanek Fantovskega odseka, združen s Prešernovo proslavo. Na sporedu je predavanje o našem največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu ter recitacija nekaj njegovih izbranih posmi. Pridite točno ob pol 8 in polnoštevilo!

c Sestanek Apologetičnega krožka. Drevi ob pol 8 bo v Domu v Samostanski ulici redni skupni sestanek Dekliškega krožka. Na sporedu predavanje: Dekle v družini. Pridite točno in polnoštevilo!

KINO UNION

prikazuje danes ob 18.30 in 20.45 tragedijo velike nemške vohunke Anne-Marie Lesser za časa svetovne vojne v filmu

»GOSPODICA DOKTORICA«

c Odbor celjskega kulturnega tedna že sedaj kaže, da hoče svojim nalogam popolnoma zadostiti. Na pobudo odbora je knjigarna Goričar K. vdova priredila Prešernovo okno. V izloži bo razstavljene skoraj vse knjige vse izdaje Prešernovih poezij, Kranjske čebelice in še druga znamenitejša dela. Posebno pozornost vzbuja originalen Prešernov rokopis, ki je last prof. dr. Pavla Strmška, in akvarel prof. A. Sirka »Prešernov dom«. Sredi izložbe je Prešernov kipec, ovit s slovensko trobojnico. Knjigarna sprejema tudi denarne prispevke za odkup Prešernovega doma.

c Vincencijeva konferenca ima drevi ob 8 v prostorih javne kuhinje na Slomškovem trgu svoj redni letni občni zbor.

KINO METROPOL CELJE

Danes ob 16.15 in 20.30 razburiljivi eksotični film po znanem delu Rudyarda Kiplinga, znanen dvo leti v indijski džungli, v predelih Mysorega maharade »TOOMAI, GOSPODAR SLOVON« (Elephant-Boy). Ples slonov v džungli...

c V petek, dne 11. febr. ob 8 zvečer bo v klubovi sobi v hotelu Evropa redni letni občni zbor Šahovskega kluba Celje.

c V celjski bolnišnici je večer dopoldne ob pol 10 zaspala 60-letna postrežnica Kocjan Marija iz Celja. Naj v miru počiva!

c Trije usodni padci. V ponedeljek je padel z lestve 29-letni zidar Vrečko Viktor iz Arelina tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. V Vrštnju je padel v gospodarskem poslopju 3 m globoko 34-letni hlapec Zalokar Alojzij ter je dobil pri padcu hude poškodbe na glavi. Na cesti v Polulahu pri Celju je padla 18-letna posetnica hči Ojstršek Anica; pri padcu ji je počila kost na desnem kolenu.